

VĚSTNÍK

MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

www.mzp.cz

OBSAH

METODICKÉ POKYNY A DOKUMENTY

Metodický návod odboru odpadů MŽP pro řízení vzniku stavebních a demoličních odpadů a pro nakládání s nimi.....1

Aktualizace metodického návodu odboru obecné ochrany přírody a krajiny MŽP k Vyhodnocení možností umístění větrných a fotovoltaických elektráren z hlediska ochrany přírody a krajiny – preventivní hodnocení území kraje nebo obcí.....30

SMĚRNICE A DODATKY

Dodatek č. 3 k 3. Výzvě MŽP k podávání žádostí o poskytnutí podpory v rámci podprogramu Nová zelená úsporám – Rodinné domy.....53

SDĚLENÍ

Sdělení odboru obecné ochrany přírody a krajiny a odboru legislativního MŽP k výkladu pojmu „přírodě blízké koryto vodního toku“ a pojmu „vodní nádrž“ obsažených v zákoně č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu.....54

Sdělení odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence MŽP o zveřejnění aktuálního Seznamu odborně způsobilých osob dle § 6 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů.....56

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Závazné pokyny pro žadatele a příjemce podpory z podprogramu Nová zelená úsporám – Rodinné domy v rámci 3. Výzvy k podávání žádostí platné ode dne 13. září 2018 a účinné ode dne 15. října 2018

Příloha č. 2: Vyhodnocení možností umístění větrných a fotovoltaických elektráren z hlediska ochrany přírody a krajiny – schematické mapy

METODICKÉ POKYNY A DOKUMENTY

Metodický návod odboru odpadů Ministerstva životního prostředí pro řízení vzniku stavebních a demoličních odpadů a pro nakládání s nimi

Praha, srpen 2018

1. Úvod

Metodický návod naplňuje usnesení vlády ČR č. 1080 ze dne 22. 12. 2014, k provedení nařízení vlády č. 352/2014 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015–2024 a je vydáván s cílem:

- omezit množství nebezpečných odpadů vznikajících při zřizování staveb, jejich údržbě, změnách dokončených staveb (stavební úpravy, přístavby a nástavby) a odstraňování staveb,
- sjednotit postup přiřazování kategorie odpadu (nebezpečný nebo ostatní odpad) u vznikajících stavebních a demoličních odpadů v souladu s § 6 zákona o odpadech a jeho prováděcími předpisy /1/,
- zabezpečit přednostní využívání stavebních a demoličních odpadů a jednotně vymezit podmínky pro přejímku odpadů do zařízení k jejich využívání,
- minimalizovat riziko při nakládání se stavebními a demoličními odpady.

Jednou ze základních povinností stanovených osobám odpovídajícím za přípravu a provádění staveb podle stavebního zákona /2/ je ochrana životního prostředí a zdraví lidí, která je mimo jiné vázána na předcházení vzniku a řádné nakládání s odpady vznikajícími při stavebních činnostech souvisejících s uskutečňováním nových staveb a zejména se změnami dokončených staveb a odstraňováním staveb.

Odpady, vznikající při uskutečňování, údržbě, rekonstrukcích a odstraňování staveb, nazývané v souladu s názvem podskupiny odpadů v Katalogu odpadů jako „stavební a demoliční odpady“, mohou být při vhodném řízení jejich vzniku a stanoveném nakládání s nimi významným zdrojem úspor primárních surovin.

Předmětem tohoto Metodického návodu jsou doporučené postupy, které, pokud budou při přípravě dokumentace staveb a jejich provádění odpovědnými osobami (projektantem, autorizovaným inspektorem, stavebníkem, stavbyvedoucím, stavebním dozorem apod.) dodržovány, směřují k vysoké úrovni ochrany zdraví lidí při nakládání s odpady a ke snížení rizika znečišťování nebo ohrožení životního prostředí.

1.1 Oblast použití

Metodický návod je určen osobám, které řídí a vykonávají činnosti při přípravě a provádění stavby (stavebník, stavební dozor, projektant, stavbyvedoucí apod.) /2/ a odpovídají za soulad těchto činností s požadavky obecně závazných právních předpisů včetně zákona o odpadech /1/. Metodický návod je určen rovněž pracovníkům orgánů veřejné správy v rámci stavebního řízení, odpadového hospodářství, osobám pověřeným k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů a všem dalším osobám, kterým při jejich činnostech vznikají stavební a demoliční odpady.

Metodický návod je zaměřen zejména na problematiku vzniku odpadů z údržby, změn dokončených staveb a odstraňování staveb budov a staveb dopravní infrastruktury provedených zejména z cihelného zdiva, betonových a železobetonových konstrukcí, živichých materiálů (bez příměsí dehtu), kamene, šterkopísků a dalších obdobných materiálů.

Metodický návod je rovněž možné využít pro dřevostavby a stavby z jiných rostlinných materiálů.

Využití návodu je doporučeno zejména pro:

- přípravu dokumentace staveb, pro provádění staveb a zejména pro provádění jejich oprav, změn dokončených staveb (stavebních úprav, přístaveb a nástaveb) a odstraňování (bourání, demolice),
- vydávání stanovisek správních orgánů ochrany životního prostředí,
- hodnocení nebezpečných vlastností stavebních a demoličních odpadů pověřenými osobami (včetně vzorkování odpadů k tomuto účelu),
- další činnosti spojené se vznikem stavebních a demoličních odpadů a nakládáním s nimi.

1.2 Používané pojmy

Stavební a demoliční odpad – odpad vznikající při zřizování staveb, jejich údržbě, při změnách dokončených staveb a odstraňování staveb zařazovaný do skupiny 17 Katalogu odpadů /1.2/ (zejména vytěžené zeminy, stavební výrobky a materiály); výběr nejběžnějších druhů těchto odpadů je uveden v příloze č. 1 tohoto návodu.

Stavby dopravní infrastruktury – stavby pozemních komunikací, drah, vodních cest, letišť apod. a s nimi související zařízení /2/.

Opětovné použití – použití částí stavebních výrobků a stavebních výrobků odnímaných z původního místa ve stavbě při údržbě stavby, změnách dokončených staveb a odstraňování staveb ke stejnému účelu, ke kterému byly původně určeny (umístěním do stavby v případě, že odpovídají požadavkům na stavební výrobky) bez nutnosti úpravy; v tomto případě se tyto věci nestávají odpady; u výkopových zemin je jejich opětovné použití bez dalších podmínek vázáno pouze na stavbu, kde zeminy vznikly.

Využívání odpadů – činnosti uvedené v příloze č. 3 k zákonu o odpadech /1/; pro potřeby tohoto metodického návodu se jedná zejména o materiálové využívání odpadů – náhradu prvotních surovin stavebními a demoličními odpady nebo využití látkových vlastností těchto odpadů k původnímu účelu nebo k jiným účelům, s výjimkou bezprostředního získání energie. Zejména se jedná o způsob uvedený v příloze č. 3 k zákonu o odpadech /1/ pod kódem R 5 – Recyklace nebo zpětné získávání ostatních anorganických materiálů.

Úprava odpadů – každá činnost, která vede ke změně chemických, biologických nebo fyzikálních vlastností odpadů (včetně jejich třídění) za účelem umožnění nebo usnadnění jejich dopravy, využití, odstraňování nebo za účelem snížení jejich nebezpečných vlastností /1/. U stavebního a demoličního odpadu se jedná zejména o úpravu velikosti jeho složek (drcení) a třídění (fyzikální úprava) včetně vytrídění kovů (např. armovací železo).

Recyklát ze stavebního a demoličního odpadu - materiálový výstup ze zařízení k využívání a úpravě stavebních a demoličních odpadů kategorie ostatní odpad a odpadů podobných stavebním a demoličním odpadům, spočívající ve změně zrnitosti a jeho roztrídění na

velikostní frakce recyklovaného umělého kameniva v zařízeních k tomu určených (recyklačních linkách), který může být uváděn na trh jako výrobek v souladu se zvláštními právními předpisy /3/, /3.1/, /17/ nebo využit jako upravený odpad na povrchu terénu v souladu se zákonem o odpadech /1/ a vyhláškou č. 294/2005 Sb. /1.4/.

Stavebník – osoba, která pro sebe žádá vydání stavebního povolení nebo ohlašuje provedení stavby, terénní úpravy nebo zařízení, jakož i její právní nástupce, a dále osoba, která stavbu, terénní úpravu nebo zařízení provádí, pokud nejde o stavebního podnikatele realizujícího stavbu v rámci své podnikatelské činnosti; stavebníkem se rozumí též investor a objednatel stavby /2/.

Stavební podnikatel – osoba oprávněná k provádění stavebních nebo montážních prací /2/ jako předmětu své činnosti podle živnostenského zákona /2.5/.

Stavební dozor – odborný dozor nad prováděním stavby svépomocí vykonávaný osobou, která má vysokoškolské vzdělání stavebního nebo architektonického směru nebo střední vzdělání stavebního směru s maturitní zkouškou a alespoň 3 roky praxe při provádění staveb /2/.

Projektant – fyzická osoba oprávněná k vybraným činnostem podle zvláštního právního předpisu /2.4/.

Stavbyvedoucí – osoba, která zabezpečuje odborné vedení provádění stavby a má pro tuto činnost oprávnění podle zvláštního právního předpisu /2/, /2.4/.

Pověřená osoba – právnická osoba nebo fyzická osoba pověřená Ministerstvem životního prostředí nebo Ministerstvem zdravotnictví k hodnocení příslušných nebezpečných vlastností odpadů /1/.

Vymezené části stavby – části stavby vymezené při prohlídce stavby před její údržbou, změnou nebo odstraněním, vyhodnocené jako podezřelé z přítomnosti škodlivin, které byly při prohlídce stavby určeny k odnětí ze stavby ve zvláštním režimu, zabezpečujícím vysokou úroveň ochrany zdraví lidí a minimalizaci možnosti rozšíření škodlivin do životního prostředí v souladu se zvláštními právními předpisy /1/, /4/.

2. Doporučené postupy pro přípravu a provádění stavby ve vztahu k řízení předcházení vzniku, využívání stavebních a demoličních odpadů a k nakládání s nimi

2.1 Příprava stavby

Odstranění

Vlastník stavby je podle § 128 odst. 1 stavebního zákona /2/ povinen ohlásit stavebnímu úřadu záměr odstranit stavbu, s výjimkou staveb uvedených v § 103, nejde-li o stavbu podle § 103 odst. 1 písm. e) bodů 4 až 8 nebo stavbu, v níž je obsažen azbest. Ohlášení obsahuje základní údaje o stavbě, předpokládaný termín započetí a ukončení prací, způsob odstranění stavby, identifikaci sousedních pozemků nezbytných k provedení bouracích prací, statistické ukazatele u budov obsahujících byty. Jde-li o stavby, které vyžadují stavební povolení nebo ohlášení podle § 104 odst. 1 písm. a) až e), připojí k ohlášení dokumentaci bouracích prací, závazná stanoviska, popřípadě rozhodnutí dotčených orgánů ke způsobu odstranění vyžadovaná zvláštními právními předpisy, vyjádření dotčených vlastníků veřejné dopravní a technické infrastruktury.

Podle § 128 odst. 5 stavebního zákona /2/ je vlastník stavby povinen zajistit, aby odstranění stavby bylo provedeno stavebním podnikatelem. Stavbu, která k uskutečnění nevyžaduje stavební povolení, může její vlastník odstranit svépomocí, pokud zajistí provádění stavebního dozoru. U staveb, v nichž je obsažen azbest, zajistí provádění dozoru osobou, která má oprávnění pro odborné vedení provádění stavby podle zvláštního právního předpisu /2.4/ (více viz *Metodický návod MŽP pro řízení vzniku odpadů s obsahem azbestu při provádění a odstraňování staveb a pro nakládání s nimi /14/*).

U všech druhů staveb, na které se vztahuje povinnost zpracovat dokumentaci bouracích prací k jejich odstranění (§ 128 stavebního zákona /2/) se doporučuje provést důkladnou prohlídku všech prostor dotčeného objektu a jeho okolí. Doporučuje se, aby prohlídku stavby provedla skupina osob tvořená stavebníkem, projektantem a osobou pověřenou k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů. Jako účelné je doporučeno doplnit skupinu odborníka na demontáži staveb (Osoba se stavebně-technickým nebo přírodovědným vzděláním vykazující znalosti v oblastech bouracích prací a právních předpisů týkajících se odpadů a provádění odstraňování staveb, zejména zákona o odpadech a stavebního zákona). V případě odstraňování stavby, která k uskutečnění záměru vyžaduje ohlášení stavebnímu úřadu podle ustanovení § 104 odst. 1 písm. a) - e) stavebního zákona /2/ nebo stavby, která k uskutečnění záměru nevyžaduje stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu podle ustanovení § 103 stavebního zákona /2/ se doporučuje provést prohlídku přiměřeně, tzn., že prohlídku uskuteční stavbyvedoucí nebo osoba, která bude provádět při odstranění stavby stavební dozor.

Před prohlídkou stavby se doporučuje seznámit se:

- s doklady o souladu existence stavby s požadavky stavebního zákona a o shodě skutečného užívání stavby s účelem, s nímž byla stavba zřízena. Jedná se zejména o následující doklady: dokumentace stavby ověřené stavebním úřadem při postupech

podle stavebního zákona (ohlášení stavby, stavební povolení, povolení k užívání stavby, změny v užívání stavby apod.), výpis z katastru nemovitostí, atd.;

- s informacemi o historii objektu (stavby) – v písemné podobě nebo rozhovory s pamětníky. Jedná se zejména o informace o změnách užívání stavby, změny technologií užívaných v objektu, havárie (požáry), důsledky válečných událostí, přestavby a opravy, které by měly být vždy alespoň rámcově datovány, zmínky o původní nebo dodatečné aplikaci materiálů obsahujících azbest, jako jsou protipožární izolace, těsnění, nástřiky. (Např. příčky s obsahem azbestových desek byly často aplikovány až do dokončené stavby v rámci vnitřních úprav místností.);
- s činnostmi uskutečňovanými v dotčené stavbě v minulosti dávno i nedávno, se zaměřením zejména na suroviny, výrobky a odpady, s nimiž bylo v objektu nakládáno, na druhy nebezpečných chemických látek a přípravků a na místa, kde bylo s dotčenými věcmi nakládáno včetně míst jejich skladování;
- se způsobem vytápění budovy (lokální vytápění, způsob odvodu spalin, identifikace stavebních konstrukcí, které byly ve styku se spalinami), s druhem paliv spalovaných ve zdrojích tepla, způsobem manipulace s palivou a způsobem a místem jejich skladování;
- se způsobem odvodu odpadních vod a s jejich kvalitou, s umístěním předčisticích zařízení odpadních vod v budově (umístění sedimentačních jímek, odlučovačů olejů a benzínu, odlučovačů tuků a čistíren odpadních vod) a trasováním a materiály použitými pro zřízení kanalizace, umístění bezodtokých jímek apod.;
- s ostatními zdroji znečištění ovzduší a předčisticími zařízeními zajišťujícími plnění emisních limitů z těchto zdrojů i ze spalovacích zdrojů;
- se zdroji vody v objektu (studny, materiál vodovodních potrubí s důrazem na olovo nebo azbest) a se zásobníky a zařízeními na úpravu vody;
- s výsledky ekologických auditů, pokud byl dotčený objekt jejich předmětem.

Při prohlídce stavby se doporučuje:

- zaměřit se na ověření tloušťky příček a podhledů a době jejich zabudování do stavby (pomůcka pro identifikaci stavebních materiálů obsahujících azbest, více viz Metodický návod pro řízení vzniku odpadů s obsahem azbestu při provádění a odstraňování staveb a pro nakládání s nimi /14/);
- jednoznačně identifikovat nosné prvky a překontrolovat jejich rozměry a provedení. Při přípravě složitější dokumentace bouracích prací k odstranění stavby nebo jejích částí se musí správně odhadnout skutečné působení sil na konstrukci stavby. Ačkoliv je projektová dokumentace (pokud je k dispozici) užitečnou pomůckou, skutečné provedení stavby jí nemusí zcela odpovídat.

Účelem prohlídky stavby je určení vymezených částí stavby, které se stanou po odnětí ze stavby nebezpečnými odpady nebo mohou být zdrojem vzniku nebezpečných odpadů nebo za účelem identifikace materiálů, které lze opětovně použít nebo recyklovat. Během prohlídky by se měl identifikovat vzniklý stavební odpad a odpad z demolic a specifikovat postupy rozebrání a demolice. To sestává z identifikace všech odpadových materiálů, které vzniknou

při demolici, s určením množství, kvality a umístění v rámci stavby nebo civilní infrastruktury; měly by být identifikovány všechny materiály a proveden přiměřený odhad množství odpadu vzniklého při odstranění nebo změnách stavby. Seznam stavebních a demoličních materiálů, které je potřeba ze stavby odstranit před demolicí je uveden v příloze č. 3. Prohlídka stavby by měla poskytnout informace o materiálech, které se třídí u zdroje (např. nebezpečný odpad), o materiálech, které je anebo není možné opětovně použít nebo recyklovat, o způsobu nakládání s odpady a možnostech jejich recyklace.

Vymezené části stavby, pokud je to z důvodu statické bezpečnosti stavby možné, budou v dokumentaci určeny k odstranění ze stavby odděleně. Tím se zabrání míšení odpadů kategorie ostatní a kategorie nebezpečný. U stavby obsahující azbest je nutno věnovat zvláštní pozornost určení vymezených částí obsahující azbestové materiály, a to provedením stavebně technického průzkumu (inspekce) zjištění výskytu azbestu oprávněnou osobou, jehož součástí je odběr vzorků a jejich následná analýza v akreditované laboratoři. (více viz *Metodický návod pro řízení vzniku odpadů s obsahem azbestu při provádění a odstraňování staveb a pro nakládání s nimi /14/*).

Pozornost je třeba věnovat také nakládání s nebezpečnými látkami ve vztahu k podzemním a povrchovým vodám. Při nakládání se závadnými látkami ve větším rozsahu, nebo v případech, kdy je zacházení s nimi spojeno se zvýšeným nebezpečím pro povrchové či podzemní vody má uživatel závadných látek povinnost dle § 39 vodního zákona vypracovat plán opatření pro případy havárie v souladu s vyhláškou č. 450/2005 Sb. /13.1/a předložit jej ke schválení příslušnému vodoprávnímu úřadu.

Prohlídku stavby se doporučuje dokumentovat zápisem (protokolem), který je jedním z podkladů pro zpracování dokumentace odstranění stavby. Zápis (protokol) z prohlídky stavby je doporučeno doprovodit fotodokumentací. Doporučený obsah zápisu (protokolu) o prohlídce stavby je uveden v příloze č. 2 tohoto metodického návodu. Vymezené části stavby se doporučuje před zahájením stavebních prací zřetelně označit.

V případě pochybností se doporučuje odebrat při prohlídce nebo následně před zahájením stavebních prací vzorky stavebních materiálů (budoucích odpadů) z vymezených částí stavby. Odběr vzorků stavebních materiálů metodou vzorkování s úsudkem z vymezených částí stavby, u nichž se předpokládá, že se stanou odpady, musí být dokumentován a proveden v souladu s požadavky vyhlášky č. 94/2016 Sb. /1.1/.

Výsledky zkoušek odebraných vzorků z vymezených částí stavby jsou jedním z podkladů pro zpracování dokumentace odstranění stavby a podkladem pro zařazení případně vzniklých odpadů do příslušné kategorie (ostatní odpad nebo nebezpečný odpad) a zpracování základního popisu odpadů.

Každá změna stavby nebo odstranění stavby musí být v etapě projektové přípravy dobře naplánováno a při realizaci dobře řízeno. Přípravné činnosti jsou zvláště důležité v případech větších staveb.

Změna dokončené stavby, údržba stavby

Při přípravě prací, které v rámci změny dokončené stavby nebo údržby stavby vyžadují odstranění některých částí stavby, se prohlídka stavby a zápis (protokol) o ní provádějí obdobně jako v případě přípravy odstranění stavby jako celku. Prohlídka stavby by měla být zaměřena zejména na identifikaci přítomnosti stavebních materiálů s nebezpečnými látkami a materiálů s obsahem azbestu ve stavbě.

Stavby dopravní infrastruktury

Při přípravě odstraňování stavby, změny dokončené stavby nebo její údržby se doporučuje při odběrech vzorků ze stavby využívat mimo metody vzorkování s úsudkem též metodu systematického vzorkování. Za dostatečné pro ověření průměrné kvality budoucího odpadu vzniklého odstraňováním liniových staveb je považován krok 1000 m pro odběr jednoho reprezentativního vzorku ze stavby (vzorkovaná jednotka). Tento postup je doporučen v případě, že provozováním stavby nedošlo v určeném úseku k mimořádnému bodovému znečištění, např. v důsledku havárie. Dílčí vzorky (náběry) odebírané pro přípravu reprezentativního vzorku z příslušného úseku stavby by měly být v místě odběru vzorku odebírány s četností min. 1 dílčí vzorek na 1 m² průřezu stavby kolmého na linii stavby v daném místě. Nejméně dvě třetiny dílčích vzorků by měly být odebrány z míst více jak 0,5 m pod povrchem odstraňované stavby (pokud to provedení stavby umožňuje). Je doporučeno odebírat dílčí vzorky (náběry) použité k vytvoření laboratorních vzorků (reprezentativních vzorků) rovnoměrně (systematicky) po celém dotčeném úseku stavby. Při přípravě vzorkování je nutné zvážit a v plánu vzorkování zohlednit heterogenitu materiálu, z něhož byla (je) stavba zřízena a podle toho stanovit vzorkovací nářadí (vzorkovače použité při odběru) a minimální hmotnost terénního vzorku, který bude při vytváření laboratorního vzorku zpracováván. Vzorkování a jeho přípravu je nutné podřídit obecným požadavkům stanoveným v technických normách – viz příloha č. 4.

Shrnutí

V souladu s § 128 odst. 1 stavebního zákona /2/ ohlašuje odstranění stavby její vlastník stavebnímu úřadu podáním na formuláři, jehož náležitosti jsou stanoveny v příloze č. 15 k vyhlášce č. 503/2006 Sb. /2.1/. Mezi přílohy, které se připojují k tomuto ohlášení, náleží u staveb, které vyžadují stavební povolení nebo ohlášení podle § 104 odst. 1 písm. a) až e) dokumentace bouracích prací, zpracovaná v rozsahu přílohy č. 15 k vyhlášce č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb /2.3/, u ostatních staveb obsahuje dokumentace bouracích prací situaci odstraňované stavby, její stručný popis, organizaci bouracích prací a informaci o dodržení požadavků dotčených orgánů, údaje o tom, jak se naloží s vybouraným materiálem a kam se přebytečný materiál uloží. Dále se k ohlášení záměru odstranit stavbu připojují závazná stanoviska dotčených orgánů k odstranění stavby, pokud jsou zvláštním zákonem vyžadována - viz část B přílohy č. 15 k vyhlášce /2.1/.

I v případě změn dokončených staveb podává stavebník žádost o stavební povolení stavebnímu úřadu na formuláři, jehož náležitosti jsou stanoveny v příloze č. 2 k vyhlášce /2.1/ a mezi přílohy, které se připojují k této žádosti, náleží projektová dokumentace stavby zpracovaná autorizovanou osobou v rozsahu přílohy č. 12 k vyhlášce č. 499/2006 Sb. /2.3/ a závazná stanoviska dotčených orgánů, pokud jsou zvláštním zákonem vyžadována.

Rovněž pro ohlášení staveb uvedených v ustanovení § 104 odst. 1 písm. a) až e) stavebního zákona /2/ včetně jejich změn, je předepsán formulář, a to v příloze č. 8 k vyhlášce /2.1/. K ohlášení se také připojuje projektová dokumentace zpracovaná autorizovanou osobou v rozsahu přílohy č. 12 k vyhlášce č. 499/2006 Sb. Pokud mohou být ohlašovanou stavbou dotčeny veřejné zájmy chráněné zvláštními předpisy, tak stavebník k ohlášení dokládá závazná stanoviska dotčených orgánů s provedením stavby.

Od 1. ledna 2018 vydává dle § 79 odst. 4 zákona o odpadech /1/ obecní úřad obce s rozšířenou působností závazné stanovisko k umístění stavby, ke změně využití území, k povolení stavby a k řízením podle zvláštního právního předpisu z hlediska nakládání s odpady. Odbor odpadů Ministerstva životního prostředí vydal sdělení k vydávání závazných stanovisek podle § 79 odst. 4 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění zákona č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) dostupné na: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/stanovisko_ke_stavebnim_rizenim/\\$FILE/OOD_P-zavaznastanoviska-20180125.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/stanovisko_ke_stavebnim_rizenim/$FILE/OOD_P-zavaznastanoviska-20180125.pdf), podle kterého se doporučuje obecním úřadům obcí s rozšířenou působností při vydávání závazných stanovisek postupovat.

Ke sjednocení postupu pověřených osob při prohlídce staveb určených k údržbě, změně dokončené stavby nebo odstranění stavby a pro hodnocení nebezpečných vlastností stavebních a demoličních odpadů při vydávání osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností těchto odpadů byly upraveny požadavky na obsah příslušných školení pověřených osob.

2.2 Provádění odstranění stavby nebo jejích částí

Při odstraňování stavby nebo jejích částí v rámci změny dokončené stavby nebo údržby stavby je nutné postupně odstraňovat vymezené části stavby a ty části stavby, které je v rámci základního materiálu stavby možno považovat za příměsi komplikující recyklaci stavební suti a u nichž je to technologicky a ekonomicky možné (např. otvorové výplně stavebních konstrukcí, kovové a dřevěné střešní konstrukce, podlahové krytiny a konstrukce z kovu, plastu nebo dřeva, klempířské doplňky, rozvody médií, technologické zázemí staveb – rozvaděče, transformátory, výměníky, vzduchotechnická zařízení, výtahy apod.). S těmito věcmi je nutné nakládat samostatně jako se specifickými druhy stavebních odpadů.

Stavby je potřeba rozebírat selektivně a zejména s ohledem na další materiálové využití. Hlavní toky stavebního a demoličního odpadu je nutné pečlivě třídít a shromažďovat odděleně tak, aby byla zajištěna potřebná kvalita vytríděného materiálu určeného k recyklaci nebo opětovnému použití (například beton, cihly, omítka, krytiny a keramika). S cílem umožnit opakované použití a recyklace je potřeba počítat s rozebráním stále širšího množství

materiálů např. materiály z lehkých obvodových pláštů, otvorových výplní stavebních konstrukcí tj. PVC, ploché sklo, kovy, obkladové materiály a sanitární výrobky, kotle ústředního topení, ohřivače vody, radiátory, okenní rámy, lampy a stínidla lamp, ocelové konstrukce a obkladový materiál. Další materiály, které je možné opětovně použít, nebo recyklovat jsou: beton, sádra, minerální izolace, materiály pro zateplování fasád např. z polystyrenu atd. V případě stavebních a demoličních odpadů na bázi sádry není vhodné využití pro účely využívání odpadů na povrchu terénu. CaSO_4 obsažený v těchto odpadech může být za určitých podmínek (anaerobní prostředí, přítomnost organické hmoty a vody) redukován až na toxický H_2S . Prioritně se doporučuje zvažovat a hledat možnosti využití použitých stavebních výrobků vznikajících při odstraňování stavby nebo jejích částí v rámci změny dokončené stavby nebo údržby stavby přímo v místě jejich vzniku (v rámci stavby). Podmínkou je, že použité stavební výrobky jsou pro další použití v místě stavby bezpečné – např. nejsou znečištěny škodlivinami. Tento postup je vyloučen u použitých stavebních výrobků obsahujících azbest.

Stavební výrobky, které byly použity při stavbě, se nestávají odpadem v případě, že jsou ze stavby odnímány a následně v místě stavby nebo na jiné stavbě použity opět jako stavební výrobky k původnímu účelu (např. očištěné cihly, panely, nosníky, štěrk, písek), protože nenaplnují definici odpadu uvedenou v § 3 zákona o odpadech /1/. V takovém případě nejsou podřízeny zákonu o odpadech /1/ a jejich užívání je řízeno zvláštními právními předpisy /3/, /7/.

Odpady vznikající ze základních minerálních stavebních materiálů (např. betonové a železobetonové konstrukce, tvárnice, cihly) je doporučeno, v případě, že je není možné využít jako celek k jejich původnímu účelu (cihly, železobetonové nosníky apod.), využívat nebo odstraňovat až po jejich úpravě (drcení, třídění) v zařízeních k tomu určených (recyklačních linkách).

Pokud u dřevěných částí staveb není možné jejich opětovné použití nebo materiálové využití (např. opětovné použití trámu, dřevo jako surovina pro výrobu dřevotřískových desek) doporučuje se jejich energetické využití v souladu se zákonem o odpadech /1/ a zákonem o ochraně ovzduší /12/ nebo odstranění spálením v příslušném zařízení k odstraňování odpadů. Jako paliva nemohou být spalovány dřevěné prvky stavby, které mohou obsahovat halogenované organické sloučeniny nebo těžké kovy v důsledku ošetření látkami na ochranu dřeva (např. železniční pražce, krovy) nebo nátěrovými hmotami (např. rámy oken). Odstraňování stavebních a demoličních odpadů charakteru biologicky rozložitelných odpadů ukládáním na skládky je právní úpravou zakázáno.

Je vhodné využívat dostupné technologie pro zpracování stavebního a demoličního odpadu s cílem třídění a následného využití odpadu jako zdroje pro výrobu paliva. Kromě dřeva a výrobků ze dřeva, které nejsou vhodné pro opětovné použití nebo recyklaci, se dají energeticky využít také plasty, izolační materiály na bázi organických látek nebo například vodotěsné vrstvy z asfaltu, ale již výhradně ve stacionárních zdrojích povolených k tepelnému zpracování odpadu dle zákona o ochraně ovzduší.

Přítomnost obalových materiálů na staveništích by se měla co nejvíc minimalizovat prostřednictvím optimalizace dodavatelského řetězce, například hromadnými dodávkami, dohodami s dodavateli o zpětném odběru obalů atd. Všechny odpad z obalů, který vznikne na staveništi, by se měl v co největší možné míře roztrždit podle druhu (např. na plasty, dřevo, lepenku a kov). Správné přiřazení kódů odpadu k odpadu z obalů je důležité při rozlišování obalů se zbytky obsahu, např. obalů od barev. Omezení množství vznikajícího nebezpečného odpadu lze dosáhnout např. důsledným vyprázdněním obalů a případně i umožněním vytvrzení nebo vyschnutí zbytků, které zůstaly v obalech. Obaly s vytvrzenými zbytky je zpravidla možné zařadit podle Katalogu odpadů jako odpady kategorie „ostatní odpad“.

Nebezpečné odpady je třeba oddělovat a odstraňovat samostatně před samotnou demolicí. Je nutné zabránit kontaminaci ostatních odpadů odpady nebezpečnými, k čemuž může během demolice dojít v důsledku nevhodného nakládání. Mezi nejběžnější nebezpečné odpady, které vznikají během stavebních a demoličních prací jsou odpady s obsahem azbestu, dehtu, polychlorovanými bifenoly, olova nebo například izolační materiály obsahující nebezpečné látky. Odstranění nebezpečných odpadů je nutné také z důvodu zabránění poškození recyklovatelných materiálů nebezpečnými látkami. I když jsou nebezpečné látky obsaženy jen ve velmi malém množství z celkových odpadních materiálů, jejich možná přítomnost může ovlivnit výslednou kvalitu recyklovaných výrobků.

Původce a oprávněná osoba, která nakládá s nebezpečnými odpady, jsou povinni zajistit, aby nebezpečné odpady byly označeny písemně způsobem a v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem a grafickým symbolem podle přímo použitelného předpisu Evropské unie o klasifikaci, označování a balení látek a směsí /25/ v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem. Nebezpečný odpad s nebezpečnou vlastností HP 9 Infekční se označuje grafickým symbolem stanoveným prováděcím právním předpisem. Způsob a rozsah označování nebezpečných odpadů je uveden v příloze č. 29 vyhlášky č. 383/2001 Sb. /1.3/.

Původce a oprávněná osoba, která nakládá s nebezpečným odpadem, jsou povinni zpracovat identifikační list nebezpečného odpadu a místa nakládání s nebezpečným odpadem tímto listem vybavit. Obsah identifikačního listu je uveden v příloze č. 3 vyhlášky č. 383/2001 Sb. /1.3/.

Jako shromažďovací prostředky nebezpečných odpadů mohou sloužit zejména speciální nádoby, kontejnery, obaly, jímky a nádrže, které splňují technické požadavky kladené na shromažďovací prostředky nebezpečných odpadů vyhláškou č. 383/2001 Sb. /1.3/ a které splňují požadavky stanovené zákonem o odpadech /1/ a zvláštními právními předpisy na ochranu životního prostředí a zdraví lidí /5, 12, 13/. Na shromažďování nebezpečných odpadů, které mají nebezpečné vlastnosti uvedené v příloze přímo použitelného předpisu Evropské unie o nebezpečných vlastnostech odpadů /26/ zákona, popřípadě stejné nebezpečné vlastnosti jako mají chemické látky nebo přípravky, na které se vztahuje zvláštní právní předpis /9/, se také vztahují obdobné technické požadavky jako na shromažďování těchto chemických látek a přípravků podle zvláštních právních předpisů.

Každý, kdo zachází se zvláště nebezpečnými látkami nebo nebezpečnými látkami nebo kdo zachází se závadnými látkami ve větším rozsahu nebo kdy zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím, je povinen dle § 39 vodního zákona /13/ a vyhlášky č. 450/2005

Sb. /13.1/ učinit odpovídající opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod nebo do kanalizací, které tvoří součást technologického vybavení výrobního zařízení.

V rámci stavební činnosti je nutné zaměřit se na snižování emisí prašnosti v souladu se zákonem o ochraně ovzduší /12/ a s vydanými Programy zlepšování kvality ovzduší (Opatření k omezování prašnosti ze stavební činnosti). Ke snižování emisí prašnosti lze realizovat opatření stanovené v Metodice pro stanovení opatření ke snížení vlivů stavební činnosti na imisní zatížení částicemi PM10 (kap. 3 Opatření k redukci prašnosti ze staveb) dostupné na: https://www.mzp.cz/cz/castice_pm10.

Shromažďovací prostředky stavebních a demoličních odpadů musí splňovat základní technické požadavky uvedené v odst. § 5 vyhlášky č. 383/2001 Sb. /1.3/. Při volbě shromažďovacího místa nebo umístění shromažďovacího prostředku musí být zohledněny otázky bezpečnosti při jeho obsluze, požární bezpečnosti, jeho dostupnosti a možnosti obsluhy mechanizačními a dopravními prostředky.

Shromažďovací prostředek může být vyprázdněn pouze do přepravního obalu určeného pro nakládání se shromažďovaným druhem odpadu nebo může sám být přepravním obalem nebo může být umístěn nebo vyprázdněn do skladu jako skladovací prostředek nebo umístěn či vyprázdněn do zařízení ke sběru nebo výkupu odpadů nebo do zařízení k využívání nebo odstraňování odpadů. Po vyprázdnění musí umožňovat čištění a desinfekci.

Jako sklady stavebních a demoličních odpadů mohou sloužit volné plochy, přístřešky, budovy, podzemní a nadzemní nádrže apod., které splňují technické požadavky kladené na sklady odpadů uvedené v odst. 1 § 7 vyhlášky 383/2001 Sb. /1.3/, požadavky stanovené zákonem a zvláštními právními předpisy na ochranu životního prostředí a zdraví lidí /5, 12, 13/ a které byly zřízeny k tomuto účelu v souladu se zvláštními právními předpisy. Sklady, jejich části a skladovací prostředky odpadů musí splňovat základní technické požadavky podle odst. 2 § 7 vyhlášky č. 383/2001 Sb.

Sklady, ve kterých jsou skladovány odpady určené k odstranění po dobu delší než 1 rok, a sklady, ve kterých jsou skladovány odpady určené k využití po dobu delší než 3 roky, musí svým technickým zabezpečením odpovídat ve vztahu ke skladovaným odpadům příslušné skupině skládek. Takové skladování se považuje za dlouhodobé.

Sklad odpadů musí být provozován podle provozního řádu, jehož obsah je shodný s obsahem provozního řádu zařízení pro nakládání s odpady skupiny A, uvedeného v příloze č. 1 vyhlášky č. 383/2001 Sb.

2.3 Předcházení vzniku a nakládání se stavebními a demoličními odpady

V rámci naplňování cíle Plánu odpadového hospodářství ČR, stanoveného nařízením vlády č. 352/2014 Sb. /1.5/ uvedeného v bodě 3.3.1.4 „Zvýšit do roku 2020 nejméně na 70 % hmotnosti míru přípravy k opětovnému použití a míru recyklace stavebních a demoličních odpadů“ a v souladu se zásadami uvedenými v písmenu a) „regulovat vznik stavebních a demoličních odpadů a nakládání s nimi s ohledem na ochranu lidského zdraví a životního

prostředí“ a písmenu b) „maximálně využívat upravené stavební a demoliční odpady a recykláty ze stavebních a demoličních odpadů“ se doporučuje projektantům při zpracování projektů staveb upřednostňovat využívání vhodných stavebních a demoličních odpadů (v souladu se stanovenými požadavky na využívání odpadů na povrchu terénu /1.4/) a výrobků z nich vyrobených, včetně recyklátů, splňujících požadavky na výrobky /3/, /3.1/. Stavební a demoliční odpady lze využívat v zařízeních k tomu určených (recyklačních linkách). V tomto směru se doporučuje zaměřit pozornost na tuto problematiku i dotčeným správním úřadům podílejícím se na stavebním řízení.

Součástí Plánu odpadového hospodářství ČR je Program předcházení vzniku odpadů ČR, který se zabývá snižováním množství a předcházením vzniku rovněž stavebních a demoličních odpadů. V rámci plnění dílčího cíle 9 „*V součinnosti s dalšími strategickými dokumenty vytvořit podmínky ke stabilizaci produkce nebezpečných odpadů, stavebních a demoličních odpadů, textilních odpadů a odpadů z výrobních směrnic s výhledem reálného snižování jejich produkce v následujících letech.*“ jsou realizována následující opatření:

- zajistit vypracování průvodce předcházení vzniku odpadů ze stavebnictví pro výrobce stavebních materiálů, projektanty, investory, stavební firmy a občany a zveřejnit stavební materiály s obsahem nebezpečných látek a látek mající negativní vliv na lidské zdraví a zdraví ekosystémů;
- vypracovat odbornou analýzu aktuálního výskytu nebezpečných látek a materiálů ve stavebnictví s ohledem na snižování nebezpečných látek ve stavebním a demoličním odpadu a navrhnout jejich adekvátní náhrady bez omezení vlastností stavebních a konstrukčních materiálů a prvků;
- vypracovat odbornou studii o možnostech používání jednotlivých materiálových a konstrukčních celků demolovaných staveb k původnímu nebo jinému účelu při zachování funkčnosti materiálu;
- podpora programů výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti udržitelné výstavby a rekonstrukce budov, snižování nebezpečných látek ve stavebních a konstrukčních materiálech a předcházení vzniku stavebních a demoličních odpadů.

Povinnost předcházet vzniku odpadů je dána zákonem o odpadech /1/. V praxi představuje řadu komplexních opatření, která začínají již v etapě přípravy (projektování) stavby a vedou k racionalizaci při výstavbě, ať už v úspoře materiálu spotřebovaného při výstavbě, odlehčení konstrukcí, volbě použitých šetrných a recyklovatelných surovin a materiálů, volbě konstrukcí, které mají delší životnost, umožňují snadnou údržbu, a které je možné snadno obnovovat. Předcházení vzniku odpadů představují opatření přijatá předtím, než se látka, materiál nebo výrobek stanou odpadem. V praxi to znamená, že je potřeba nacházet oblasti:

- opětovného použití (např. prodej použitých stavebních výrobků v rámci stavebních burz),
- přípravy k opětovnému použití,
- důkladného třídění k znovuvyužití na kvalitativně stejné úrovni,
- omezení škodlivých látek v materiálech a výrobcích.

Zdaleka největší vliv na množství a složení odpadů ve všech fázích stavby má především fáze plánování (přípravy stavby). S potenciálními stavebními odpady (s opakovaně použitelnými stavebními výrobky např. kamenivem, pískem) je tak nezbytné počítat od samého počátku projektu.

Stavbu je tedy třeba uvažovat v širším kontextu. Při použití vhodných postupů a technologií je možné vznik stavebního odpadu výrazně redukovat; dnešní podmínky umožňují materiály opětovně použít v nezměněné podobě a případné odpadní materiály recyklovat. Použité materiály odnímané ze stavby tak mohou být užitečné i po skončení životního cyklu stavby.

Pokud není možné využívat jednotlivé konstrukční celky staveb opětovně k původnímu účelu, doporučuje se odpad mechanicky (fyzikálně) upravit na recyklát (v zařízení k tomu určeném a povoleném příslušným krajským úřadem) a ten dále využít, buď jako stavební výrobek v souladu se zvláštními právními předpisy /3/, /3.1/, nebo materiálově využít jako upravený stavební odpad v místě k tomu určeném jako náhradu primárních surovin, např. k uzavírání a rekultivacím skládek, k zavážení vytěžených povrchových dolů, lomů a pískoven nebo k terénním úpravám, rekultivacím a jiným úpravám povrchu lidskou činností postižených pozemků v souladu s požadavky § 12, § 13 a § 14 vyhlášky č. 294/2005 Sb. /1.4/. V takovýchto případech je třeba, aby bylo využití povoleno rozhodnutím příslušného správního orgánu, (krajského úřadu, stavebního úřadu) a bylo v souladu s dalšími právními předpisy /1/, /2/, /5/, /12/, /13/.

Stavební a demoliční odpady neupravené do podoby recyklátu lze využívat na povrchu terénu pouze při uzavírání skládek k vytváření uzavírací těsnicí vrstvy skládky. Odpad podskupiny 17 05 – Zemina kategorie ostatní odpad /1.2/ lze mimo místo vzniku (stavbu) využívat na povrchu terénu v místech k tomu určených a povolených příslušným krajským úřadem, např. k uzavírání a rekultivacím skládek, k zavážení vytěžených povrchových dolů, lomů a pískoven nebo k terénním úpravám, rekultivacím a jiným úpravám povrchu lidskou činností postižených pozemků v souladu s § 12, § 13 a § 14 vyhlášky č. 294/2005 Sb. /1.4/. Vhodný odpad (výkopovou zeminu) lze též využívat na povrchu terénu v zařízeních provozovaných v souladu s ustanovením § 14 odst. 2 zákona o odpadech /1/, ale pouze v případě, že její využití v tomto zařízení (např. terénní úprava) bude povoleno rozhodnutím příslušného stavebního úřadu /2/, ve kterém bude stanovena podmínka pro možnost využití vhodné výkopové zeminy, odpadu stanoveného katalogového čísla, v souladu s požadavky zákona o odpadech /1/ a jeho prováděcích právních předpisů / 1.2/, /1.3/, /1.4/.

Chemicky ošetřené dřevo (např. použité dřevěné pražce a mostnice), u kterého neskončila jeho využitelnost, nemusí být vždy odpadem, ale v případě další materiálové upotřebitelnosti může být použitým výrobkem – ošetřeným předmětem ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 528/2012 o biocidních přípravcích /19/ a zároveň předmětem s možným obsahem dalších látek, jejichž používání je omezeno nebo zakázáno nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH) /20/.

Pokud byly dřevěné železniční pražce a mostnice z důvodu prodloužení životnosti výrobku napuštěny impregnačními látkami (dehtové oleje a destiláty – kreosotový olej) před 31. 12. 2002, pak pro jejich následný prodej a využití platí výjimka uvedená v příloze XVII, položce 31, odst. 2c nařízení REACH, v platném znění. Vzhledem k použití impregnační látky (kreosotový olej obsahuje polycyklické aromatické uhlovodíky a fenoly, klasifikované jako karcinogenní látky) je však po skončení upotřebitelnosti prodávaného zboží (impregnovaného dřeva) nutno předpokládat existenci přetrvávajícího potenciálního rizika a nakládat s ním jako s nebezpečným odpadem.

Použité dřevěné impregnované pražce a mostnice (použité výrobky z rostlého dřeva) je třeba přednostně použít jako součást konstrukce kolejových polí, dráhy povrchových dolů tzn. k upevnění kolejí při dodržení požadavků zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky /3/.

Ve stavebním polystyrenu v deskách z expandovaného resp. extrudovaného polystyrenu (EPS resp. XPS), s ohledem na požadavky, které musí tyto výrobky splňovat z hlediska protipožární ochrany, může být přítomen zpomalovač hoření hexabromcyklododekan (HBCDD). Pokud se při provádění demolice nebo rekonstrukce staveb stávají polystyrenové desky s HBCDD nebo jejich části, odpadem, je třeba zabránit vstupu této látky do nových výrobků prostřednictvím recyklace a unikům HBCDD do prostředí. Nařízením Komise (EU) č. 2016/460 /21/ ze dne 30. března 2016 se změnila od 30. září 2016 pravidla pro původce odpadů (firmy a obce) o nakládání s odpadním stavebním polystyrenem v budovách a při jejich výrobě. V případě, že obsah HBCDD v odpadním polystyrenu je v koncentracích větších než 1000 mg/kg, může být pouze energeticky využit (cementárny nebo zařízení pro energetické využití odpadů), spálen (spalovny odpadů) nebo upraven tak, aby se koncentrace HBCDD v odpadním polystyrenu snížila pod limit 1000 mg/kg.

Při pochybnostech o obsahu HBCDD je možné prostřednictvím rozboru v akreditované laboratoři prokázat koncentraci HBCDD v polystyrenu pod 1000 mg/kg. V případě, že se prokáže, že koncentrace je nižší než 1000 mg/kg je možné odpadní stavební polystyren předat k recyklaci nebo jinému způsobu nakládání s odpady. Výsledek rozboru je pak nutno přikládat při převímce odpadů do zařízení (příloha č. 2 vyhlášky č. 383/2001 Sb. /1.3/). V případě zbytků stavebního polystyrenu, které vznikají na současně realizovaných stavbách, ve kterém již byl HBCDD nahrazen, se nepřítomnost HBCDD prokazuje prohlášením výrobce tohoto polystyrenu.

Při nakládání s odpady s obsahem azbestu se doporučuje postupovat podle metodického návodu pro řízení vzniku odpadů s obsahem azbestu při provádění a odstraňování staveb a pro nakládání s nimi /14/.

Při přepravě odpadů jsou právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání povinny postupovat v souladu s § 24 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech /1/. Každá přeprava nebezpečného odpadu musí být ohlášena dle § 40 zákona o odpadech. Ohlašovací povinnost má přednostně odesílatel odpadu, ale připouští se přesunutí této povinnosti na příjemce odpadu. Ohlašovací list pro ohlášení přepravy nebezpečných odpadů od jednoho odesílatele

k jednomu příjemci z jednoho nebo více míst nakládky do jednoho místa vykládky je uveden v příloze č. 26 vyhlášky č. 383/2001 Sb. /1.3/.

2.4 Řízení a zabezpečování kvality

Řízení kvality je mimořádně důležité ve všech fázích procesu nakládání se stavebními a demoličními odpady.

Environmentálně vhodné použití recyklovaného odpadu je možné zabezpečit zavedením kontrol a nástrojů řízení kvality ve všech fázích procesu recyklace: 1. na místech demolice; 2. po dobu přepravy a překládky odpadu; a 3. na místech recyklace stavebního a demoličního odpadu. Pro všechny tyto fáze by měly existovat dokumentované postupy a měly by být zavedeny přiměřené postupy identifikovatelnosti vznikajících produktů.

Doporučuje se využívat existující všeobecné systémy řízení kvality jako ČSN EN ISO 9001 /22/ a systémy environmentálního managementu jako ČSN EN ISO 14001 /23/ a EMAS /24/. Systém EMAS je dobrovolný nástroj ochrany životního prostředí, na který lze nahlížet jako na nadstavbu systému řízení dle ČSN EN ISO 14001.

2.5 Přejímka stavebních a demoličních odpadů do recyklačních zařízení a jiných zařízení určených k nakládání s odpady

Dodavatel odpadu (vlastník odpadu) musí poskytnout osobě oprávněné k provozování příslušného recyklačního nebo jiného zařízení určeného k nakládání s odpady písemné informace, a to v případě jednorázové nebo první z řady opakovaných dodávek v jednom kalendářním roce v souladu s bodem 2 přílohy č. 1 vyhlášky č. 294/2005 Sb. /1.4/. Opakované dodávky v případě stavebních a demoličních odpadů se vztahují na dodávky z jedné konkrétní stavby, kde odpad vzniká.

Recyklační linky je nutné provozovat v souladu se zákonem o ochraně ovzduší /12/ a taktéž v souladu s platným souhlasem příslušného krajského úřadu vydaným dle § 14 odst. 1 zákona a schváleným provozním řádem tohoto zařízení, u mobilní recyklační linky je třeba její umístění projednat s příslušnými orgány státní správy před zahájením jejího provozu.

Odpady ukládané na skládky musí splňovat podmínky uvedené v příloze č. 4 vyhlášky č. 294/2005 Sb. /1.4/. Provozovatelům skládek a dalších zařízení vyjmenovaných v § 2 písm. n) vyhlášky č. 294/2005 Sb., v platném znění se poskytuje základní popis odpadů podle odst. 2 přílohy č. 1 vyhlášky č. 294/2005 Sb.

V případě dodávky směsného stavebního a demoličního odpadu (např. směs zlomků cihel, betonu, omítky), deklarovaného jako odpad kategorie ostatní odpad, je jedním z dokladů o kvalitě přijímaného odpadu jako součást základního popisu odpadu (zpracovaného v souladu s metodickým pokynem MŽP pro Zpracování Základního popisu odpadu /11/):

- osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadů pověřenou osobou, nebo
- čestné prohlášení původce odpadu doložené odkazem na zápis, nebo kopie zápisu, z prohlídky stavby před rekonstrukcí nebo odstraněním (viz kapitola 2.1 tohoto

návodu), že stavební a demoliční odpady z konkrétní stavby nejsou na základě prohlídky stavby odpadem nebezpečným, nebo

- čestné prohlášení nepodnikající fyzické osoby, že stavební a demoliční odpady z konkrétní stavby nejsou znečištěny žádnými látkami způsobujícími jejich nebezpečnost (nebezpečné chemické látky) a neobsahují azbest.

V příloze č. 1 tohoto návodu jsou uvedeny seznamy stavebních a demoličních odpadů, které jsou:

- vhodné k úpravě recyklací,
- vyloučeny z přijímání do zařízení k recyklaci odpadu, ve kterých není součástí recyklace i oddělení a oddělené odstranění nebezpečných druhů odpadů,
- vyloučeny z přijímání do všech zařízení k recyklaci stavebních a demoličních odpadů.

2.6 Kvalita výrobků a normy pro výrobky

Kvalitu materiálů (výrobků) získaných recyklací stavebního a demoličního odpadu, včetně tzv. vedlejších produktů, je třeba posuzovat v souladu s požadavky evropských norem pro výrobky, pokud se na ně vztahují. Harmonizované evropské normy pro primární materiály/výrobky platí i pro recyklované materiály. Pro harmonizované stavební výrobky platí Nařízení o stavebních výrobcích 305/2011/EU stanovující harmonizované podmínky pro uvádění stavebních výrobků na trh a poskytuje nástroje pro posuzování vlastností stavebních výrobků. Pokud pro stavební výrobek existuje harmonizovaná norma, výrobce vydá prohlášení o vlastnostech (PoV) a pro zajištění transparentnosti výrobek následně opatří označením CE.

Pokud se na stavební výrobek evropské normy nevztahují, výrobce může požádat o vydání evropského technického posouzení (ETA European Technical Assessment), ve kterém jsou uvedeny informace o základních vlastnostech výrobku, následně výrobek opatří označením CE. ETA jako dobrovolný nástroj umožňuje výrobcovi uvést na trh EU recyklované nebo opětovně použité stavební výrobky.

V případě, že pro stavební výrobek neexistuje harmonizovaná technická specifikace (harmonizovaná evropská norma nebo evropský dokument pro posuzování), výrobce může požádat o posouzení shody v národním systému posuzování podle nařízení vlády č. 163/2002 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na vybrané stavební výrobky, ve znění pozdějších předpisů. Posuzuje se shoda stavebních výrobků s požadavky určených norem nebo stavebních technických osvědčení.

Příklady platných harmonizovaných norem a norem pro vybrané stavební výrobky a popř. zkušebních norem jsou uvedeny v příloze č. 4 tohoto návodu.

Pro úplnost je nutno uvést, že pokud jsou výrobky ze stavebních a demoličních odpadů využívány na povrchu terénu ve smyslu vyhlášky č. 294/2005 Sb., o ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, je třeba na ně, v souladu s § 3 odst. 7 zákona o odpadech, uplatňovat podmínky pro využívání odpadů na povrchu terénu podle zmíněné vyhlášky. Zejména se jedná o dodržování limitů obsahu toxických kovů a ekotoxicity.

3. Závěr

Orgánům státní správy v oblasti odpadového hospodářství se v rámci jejich působnosti doporučuje:

- vytvářet podmínky umožňující a podporující využívání prokazatelně vhodně upravených stavebních a demoličních odpadů v souladu s příslušnými právními předpisy,
- usměrňovat původce odpadů a oprávněné osoby s cílem prosazovat do praxe hierarchii nakládání se stavebními a demoličními odpady v souladu s požadavky zákona o odpadech /1/,
- spolupracovat se stavebními úřady ve smyslu sjednocení přístupu k problematice nakládání se stavebními a demoličními odpady a aktivně se zúčastňovat postupů a řízeních vedených stavebními úřady podle stavebního zákona /2/,
- v rámci kontrolní činnosti zamezit využívání neupravených stavebních a demoličních odpadů k úpravě terénu nebo rekultivacím a nakládání s nimi mimo zařízení k nakládání s odpady,
- spolupracovat s veřejnými vzdělávacími a vědeckovýzkumnými institucemi při rozvoji a ověřování nových či inovativních postupů podporujících recyklaci a opětovné využívání stavebních a demoličních odpadů.

Ministerstvo životního prostředí, vědomo si požadavku na dosažení co nejvyšší shodnosti postupů směřujících k předcházení vzniku odpadů, k materiálovému využívání odpadů a k vysoké úrovni ochrany zdraví lidí při nakládání s odpady a ke snížení rizika znečištění nebo ohrožení životního prostředí, vydává tento metodický návod. Jeho vydáním končí platnost Metodického pokynu k nakládání s odpady ze stavební výroby a s odpady z rekonstrukcí a odstraňování staveb, který byl zveřejněn ve Věstníku Ministerstva životního prostředí, ročník XVIII, částka 3 v březnu 2008 a vycházel z právní úpravy, která od doby vydání pokynu doznala změn.

Seznam odpadů

1. Odpady, které jsou považovány za stavební a demoliční odpady vhodné k recyklaci:

- 17 01 01 Beton
- 17 01 02 Cihly
- 17 01 03 Tašky a keramické výrobky
- 17 01 07 Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků neuvedené pod číslem 17 01 06
- 17 02 02 Sklo
- 17 03 02 Asfaltové směsi neuvedené pod číslem 17 03 01
- 17 05 04 Zemina a kamení neuvedené pod číslem 17 05 03
- 17 05 08 Štěrka ze železničního svršku neuvedený pod číslem 17 05 07
- 17 08 02 Stavební materiály na bázi sádry neuvedené pod číslem 17 08 01
- 17 09 04 Směsné stavební a demoliční odpady neuvedené pod čísly 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03

2. Odpady, které jsou podmíněně vyloučeny recyklace:

Podmíněně vyloučeny z recyklace jsou odpady obsahující nebezpečné látky (složky). Jejich přijetí do zařízení je možné pouze v případě, že součástí jejich úpravy v zařízení je i oddělení a odstranění nebezpečných látek (složek) z těchto odpadů, které budou následně předány oprávněné osobě podle zákona o odpadech k využití nebo odstranění.

- 17 01 06* Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků obsahující nebezpečné látky
- 17 02 04* Sklo, plasty a dřevo obsahující nebezpečné látky nebo nebezpečnými látkami znečištěné
- 17 03 01* Asfaltové směsi obsahující dehet
- 17 05 03* Zemina a kamení obsahující nebezpečné látky
- 17 05 05* Vytěžená hlušina obsahující nebezpečné látky
- 17 05 07* Štěrka ze železničního svršku obsahující nebezpečné látky
- 17 06 03* Jiné izolační materiály, které jsou nebo obsahují nebezpečné látky
- 17 08 01* Stavební materiály na bázi sádry znečištěné nebezpečnými látkami
- 17 09 01* Stavební a demoliční odpady obsahující rtuť
- 17 09 02* Stavební a demoliční odpady obsahující PCB
- 17 09 03* Jiné stavební a demoliční odpady (včetně směsných stavebních a demoličních odpadů) obsahující nebezpečné látky

3. Odpady, které jsou vyloučeny z přijímání do zařízení k recyklaci:

- 17 06 01* Izolační materiál s obsahem azbestu
- 17 06 05* Stavební materiály obsahující azbest

Doporučený obsah zápisu (protokolu) o prohlídce stavby

1. Popis stavby, historie stavby.

(Kdy byla stavba zřízena a k jakému účelu, kdy a k jakému účelu byla změněna)

- Použité stavební materiály – materiály, které jsou součástí stavby, včetně odhadu jejich hmotnosti.
  - Způsoby užívání stavby včetně vybavení stavby technologiemi (dopravní technologie, výrobní technologie, užívané a skladované suroviny a výrobky s důrazem na chemické látky a přípravky a místa, kde s nimi bylo nakládáno).
  - Způsob vytápění, větrání, klimatizace – používaná zařízení, paliva a místa jejich skladování, odvod spalin, technologie chlazení a klimatizace včetně druhu provozních náplní.
  - Rozvody (voda, plyn, elektřina, odpady – kanalizace, apod.) – popis použitých materiálů a odhad jejich hmotnosti – množství).
2. Konstatování, zda byly nebo zda nebyly do stavby zabudovány výrobky obsahující azbestová vlákna, olovo, dehet a zařízení obsahující nebezpečné chemické látky a nebezpečné chemické přípravky (s důrazem na látky ohrožující ozonovou vrstvu /12/, PCB /1.6/, nebezpečné závadné látky a zvláště nebezpečné závadné látky pro vody /13/).
3. Popis případného znečištění stavebních konstrukcí.
- Popis vymezených částí stavby – důvod vymezení, popis znečištění (druh znečišťující látky nebo přípravku, míra přítomnosti znečištění ve stavebních konstrukcích, např. s odkazem na zkoušky odebraných vzorků).
  - Popis znečištěných nosných konstrukcí, které nemohou být ze stavby odstraněny.
4. Návrh na zařazení budoucích stavebních a demoličních odpadů dle Katalogu odpadů.
- Množství a druhy odpadu z vymezených částí stavby.
  - Množství a druhy odpadu z nevymezených částí stavby.
  - Doporučení pro další nakládání s odpady.
5. Návrh postupu odstranění stavby, částí stavby v případě údržby nebo změny dokončené stavby a postupu odstraňování vymezených částí stavby.

Seznam stavebních materiálů a materiálů z demolic, které je potřeba ze stavby odstranit před demolicí a plán demontáže – příklad rakouské normy ÖNORM B3151

1. Stavební materiály a materiály z demolic představující nebo obsahující nebezpečné látky:

- uvolněná umělá minerální vlákna (pokud jsou nebezpečná),
- složky nebo části obsahující minerální olej (například nádrž),
- detektory dýmu s radioaktivními složkami,
- průmyslové komíny (například šamotové žáruvzdorné bloky, cihly nebo obložení),
- izolační materiál ze složek obsahujících chlorofluoruhlodíky (H)CFC (jako jsou sendvičové prvky),
- škvára (například škvára v mezistropěch),
- zemina kontaminovaná oleji nebo jinak,
- suť po požáru nebo jinak kontaminovaná suť,
- izolace obsahující polychlorované bifenyly (PCB),
- elektrická zařízení se znečišťujícími látkami (například výbojky obsahující rtuť, zářivky, energeticky účinné lampy, kondenzátory obsahující PCB, jiná elektrická zařízení obsahující PCB, kabely obsahující izolační kapalinu),
- chladicí kapalina a izolace z chladírenských zařízení nebo klimatizačních jednotek obsahujících chlorofluoruhlodíky (H)CFC),
- materiály obsahující polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU) (například asfalt s obsahem dehtu, dehtová lepenka, korkové bloky, škvára),
- složky obsahující sůl, olej, dehet, fenoly nebo těmito látkami impregnované (například impregnované dřevo, lepenka, železniční podvaly, sloupy),
- materiál obsahující azbest (například azbestový cement, stříkaný azbest, akumulátorová topná tělesa, azbestová podlaha),
- jiné nebezpečné materiály.

2. Plán demontáže s odhadem množství hlavních složek, které se mají třídít

1 Všeobecné

Tento formulář dokumentuje plánovanou demontáž, u níž předběžně vznikne více než 100 t stavebního a demoličního odpadu, vyjma materiálu z výkopu.

Pro výpočet množství stavebního a demoličního odpadu se použije pouze součet hlavních složek, vyjma materiálu z výkopu.

2 Odhad množství hlavních složek, jež se mají třídit

	Odhad množství						
2.1 asfalt							TUN
2.2 beton							TUN
2.3 materiál z výkopu							TUN
2.4 dřevo							TUN
2.5 kovy							TUN
2.6 ^a							TUN
2.7 ^a							TUN
2.8 ^a							TUN
^a Zde se uvedou další hlavní složky, např. kompozitní materiály, zdivo, sklo, sádra apod.							

3 Zjišťování škodlivých a rušivých látek

Bylo provedeno následující zjišťování škodlivých a rušivých látek (dokumentace je přiložena):

- orientační zjišťování škodlivých a rušivých látek
- komplexní zjišťování škodlivých látek

4 Odstranění škodlivých a rušivých látek

4.1 PODNIK/Y, který provede / které provedou odstranění identifikovaných ŠKODLIVÝCH A RUŠIVÝCH LÁTEK před strojovou demontáží – jméno a adresa:

4.2 ZVLÁŠTNÍ ÚDAJE k odstranění škodlivých a rušivých látek:

5 Strojová demontáž

Třídění hlavních složek

- proběhne v rámci strojové demontáže na místě
- provede/provedou navazující třídící zařízení – jméno, adresa, druh zařízení

6 Doplnující dokumenty

K formuláři přiložte následující dokumenty:

- popis objektu
- dokumentace zjišťování škodlivých a rušivých látek (formulář orientačního zjišťování škodlivých a rušivých látek)
- plán zázemí staveniště (je-li k dispozici)

Datum	Podpis odborníka na demontáže resp. oprávněné odborné osoby nebo odborné instituce

Příklady norem (ČSN, EN, ISO) pro vybrané výrobky, vedlejší produkty, odpady a recyklované materiály v oblasti pozemních staveb

ČSN EN 12620 + A1 Kamenivo do betonu

ČSN EN 13055-1 Pórovité kamenivo – Část 1: Pórovité kamenivo do betonu, malty a injektážní malty (2004)

ČSN EN 13139 Kamenivo pro malty

ČSN EN 14618 Umělý kámen – Terminologie a klasifikace

ČSN EN 771-5 +A1 Specifikace zdicích prvků – Část 5: Zdicí prvky z umělého kamene

ČSN EN 771-6 +A1 Specifikace zdicích prvků – Část 6: Zdicí prvky z přírodního kamene

ČSN EN 15342 Plasty – Recyklované plasty – Charakterizace polystyrenových (PS) recyklátů

ČSN EN 15346 Plasty – Recyklované plasty – Charakterizace polyvinylchloridových (PVC) recyklátů

ČSN EN 12620 + A1 Kamenivo do betonu

ČSN EN 13043 Kamenivo pro asfaltové směsi a povrchové vrstvy pozemních komunikací, letištních a jiných dopravních ploch

ČSN EN 13242 +A1 Kamenivo pro nestmelené směsi a směsi stmelené hydraulickými pojivy pro inženýrské stavby a pozemní komunikace

ČSN EN 13450 Kamenivo pro kolejové lože

ČSN EN 13055 Pórovité kamenivo

ČSN EN 13055-2 Pórovité kamenivo – Část 2: Pórovité kamenivo pro asfaltové směsi a povrchové úpravy a pro nestmelené a stmelené aplikace

ČSN EN 13383-1 Kámen pro vodní stavby – Část 1: Specifikace

ČSN EN 13450 Kamenivo pro kolejové lože

ČSN EN 13108 Asfaltové směsi – Specifikace pro materiály

ČSN EN 13285 Nestmelené směsi – Specifikace

ČSN 73 6133 Návrh a provádění zemního tělesa pozemních komunikací

ČSN 73 6127-4 Stavba vozovek – Prolévané vrstvy- Část 4: Kamenivo zpevněné popílkovou suspenzí

ČSN EN 13877-1 – Cementobetonové kryty – Část 1: Materiály

ČSN EN ISO 14688 – Geotechnický průzkum a zkoušení – Pojmenování a zařídování zemin, Část 1: Pojmenování a popis, Část 2: Zásady pro zařídování (a řada norem souvisejících)

ČSN EN 14227-15 – Směsi stmelené hydraulickými pojivy – Specifikace – Část 15: Zeminy stabilizované hydraulickými pojivy

ČSN EN 12697-42 Obsah cizorodých látek v asfaltovém recyklátu

ČSN ISO 11648 Statistická hlediska vzorkování hromadných materiálů

ČSN EN 58 Asfalty a asfaltová pojiva – Vzorkování asfaltových pojiv

ČSN EN 932-1 Zkoušení všeobecných vlastností kameniva – Část 1: Metody odběru vzorků

ČSN EN 932-2 Zkoušení všeobecných vlastností kameniva- Část 2: Metody zmenšování laboratorních vzorků

ČSN EN 933-11 Zkoušení geometrických vlastností kameniva – Část 11: Klasifikace složek hrubého recyklovaného kameniva

ČSN 01 5110 Vzorkování materiálů Základní ustanovení

ČSN 01 5111 Vzorkování sypkých a zrnitých materiálů

ČSN 65 0511 Vzorkování zrnitých hmot

ČSN 72 1152 Odběr vzorků přírodního stavebního kamene

ČSN EN 14899 Charakterizace odpadů – Vzorkování odpadů – Zásady přípravy programu vzorkování a jeho použití

Právní předpisy a další předpisy, ze kterých návod vychází

/1/ Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a právní předpisy vydané k jeho provedení.

/1.1/ Vyhláška č. 94/2016 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, ve znění pozdějších předpisů.

/1.2/ Vyhláška č. 93/2016 Sb., o Katalogu odpadů.

/1.3/ Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů.

/1.4/ Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady.

/1.5/ Nařízení vlády 352/2014 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015–2024.

/1.6/ Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 384/2001 Sb., o nakládání s polychlorovanými bifenyly, polychlorovanými terfenyly, monometyltetrachlordifenylmetanem, monometyldichlordifenylmetanem, monometyldibromdifenylmetanem a veškerými směsmi obsahujícími kteroukoliv z těchto látek v koncentraci větší než 50 mg/kg (o nakládání s PCB).

/2/ Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

/2.1/ Vyhláška č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu.

/2.2/ Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění pozdějších předpisů.

/2.3/ Vyhláška č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb.

/2.4/ Zákon České národní rady č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů.

/2.5/ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

/3/ Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

3.1/ Nařízení vlády č. 163/2002 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na vybrané stavební výrobky, ve znění pozdějších předpisů.

/4/ Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů.

/5/ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

/5.1/ Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli.

/5.2/ Vyhláška č. 394/2006 Sb., kterou se stanoví práce s ojedinělou a krátkodobou expozicí azbestu a postup při určení ojedinělé a krátkodobé expozice těchto prací.

/6/ Zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci).

/7/ Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků), ve znění pozdějších předpisů.

/8/ Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů.

/9/ Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

/10/ ČSN EN 14899 Charakterizace odpadů – Vzorkování odpadů – Zásady přípravy programu vzorkování a jeho použití.

/11/ Metodický pokyn MŽP pro Zpracování Základního popisu odpadů, Věstník Ministerstva životního prostředí, únor 2007, ročník XVII, částka 2.

/12/ Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

/13/ Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

/13.1/ Vyhláška č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, ve znění pozdějších předpisů.

/14/ Metodický návod MŽP pro řízení vzniku odpadů s obsahem azbestu při provádění a odstraňování staveb a pro nakládání s nimi (Věstník MŽP, ročník XXVIII, částka 1, leden 2018).

/15/ Metodický návod odboru odpadů pro řízení vzniku stavebních a demoličních odpadů a pro nakládání s nimi (Věstník MŽP, ročník XVIII, částka 3, březen 2008).

/16/ EU Construction and Demolition Waste Management Protocol (září 2016, Ref. Ares(2016)5840668-10/102016).

/17/ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 305/2011 ze dne 9. března 2011, kterým se stanoví harmonizované podmínky pro uvádění stavebních výrobků na trh a kterým se zrušuje směrnice Rady 89/106/EHS.

/18/ Průvodce předcházením vzniku stavebních odpadů (MŽP, 2017).

/19/ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 528/2012 ze dne 22. května 2012 o dodávání biocidních přípravků na trh a jejich používání, v platném znění.

/20/ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, tzv. nařízení REACH, v platném znění.

/21/ Nařízení Komise (EU) 2016/460 ze dne 30. března 2016, kterým se mění přílohy IV a V nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 850/2004 o perzistentních organických znečišťujících látkách.

/22/ ČSN EN ISO 9001 Systém managementu kvality.

/23/ ČSN EN ISO 14001 Systémy environmentálního managementu.

/24/ Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 ze dne 25. listopadu 2009, o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit, tzv. EMAS III.

/25/ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006, v platném znění.

/26/ Nařízení komise (EU) č. 1357/2014 ze dne 18. prosince 2014, kterým se nahrazuje příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic.

Ministerstvo životního prostředí

VYHODNOCENÍ MOŽNOSTÍ UMÍSTĚNÍ VĚTRNÝCH A
FOTOVOLTAICKÝCH ELEKTRÁREN
Z HLEDISKA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY

AKTUALIZACE

METODICKÝ NÁVOD

K PREVENTIVNÍMU HODNOCENÍ ÚZEMÍ KRAJE NEBO OBCÍ

září 2018

OBSAH

ÚVOD

A. CHARAKTER PŮSOBENÍ VĚTRNÝCH A FOTOVOLTAICKÝCH ELEKTRÁREN

B. PŘEDMĚT A CÍLE METODICKÉHO NÁVODU

C. PRINCIPY HODNOCENÍ

D. ETAPY HODNOCENÍ – POSTUP

E. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A POJMŮ, PODKLADY

F. PŘÍLOHA – SCHEMATICKÉ MAPY

ÚVOD

Obnovitelné zdroje energie přispívají ke snižování emisí skleníkových plynů, ke snížení energetické závislosti státu a jednotlivých regionů, k jejich rozvoji, k vytváření nových pracovních míst a umožňují decentralizaci energetických zdrojů s ohledem na místní podmínky.

V rámci společného evropského cíle se Česká republika zavázala, že podíl obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie bude v roce 2020 činit 13 %. Dle vládou schváleného Národního akčního plánu České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů je pro rok 2020 předpokládaný podíl obnovitelných zdrojů energie (dále „OZE“) na hrubé konečné spotřebě energie 15,3 % (v roce 2016 činil 14,89 %). Podíl OZE na celkové tuzemské hrubé výrobě elektřiny je pro rok 2020 předpokládán 15,2 % (v roce 2016 činil 11,3 %).

Jedním z předpokladů k dosažení tohoto cíle je sjednocení a zrychlení administrativního postupu souvisejícího s povolováním realizace staveb a zařízení využívajících OZE. Mezi opatření, která by k tomuto měla přispět, patří i tento metodický návod k preventivnímu vyhodnocení možností umístění větrných (dále „VTE“) a fotovoltaických (dále „FVE“) elektráren z hlediska ochrany přírody a krajiny na území krajů, obcí nebo jiných územních celků.

Přes všechny přínosy ve smyslu menší zátěže životního prostředí oproti výrobě elektrické energie z konvenčních zdrojů je výstavba VTE a FVE zásahem do krajiny, který se může svým charakterem dotýkat zájmů chráněných zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), zájmů chráněných zákonem č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, a zájmů chráněných zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.

Metodický návod proto stanovuje postup (princip) zpracování preventivního hodnocení, který identifikuje zájmy, resp. limity ochrany přírody a krajiny i limity ochrany zemědělského půdního fondu v regionálním měřítku, a formou negativního vymezení definuje území, v nichž je výstavba VTE a FVE nevhodná, spíše nevhodná a obecně za posléze jasně formulovaných podmínek vhodná.

Definování krajinných prostorů jako nevhodných, příp. spíše nevhodných pro výstavbu VTE a FVE neznamena automaticky nemožnost umístění těchto staveb. Z jejich identifikace pouze vyplývá základní informace, zda a do jaké míry se jedná o významnější území z hlediska výše uvedených chráněných zájmů. Lze zde tudíž očekávat větší administrativní zátěž spojenou s případným povolovacím procesem a zvýšené riziko nepovolení záměru. Definování obecně vhodných území pro výstavbu VTE nebo FVE naopak neznamena automaticky kladné

vyjádření příslušných úřadů ve věci umístění stavby a není ani pro správní orgány závazné. Protože preventivní studie velkého krajinného prostoru (územního celku) zpracovaná na základě tohoto metodického návodu nezná přesné parametry navrhovaných staveb, její hloubka, resp. konkrétnost zpracování nejsou schopny postihnout všechny možné aspekty vlivu navržených záměrů na přírodu a krajinu. Vše proto následně závisí na posouzení každého konkrétního záměru a splnění všech zákonných podmínek pro umístění stavby.

Metodický návod je i jedním z podkladů pro předběžné zhodnocení dotčení výše uvedených limitů konkrétními investičními záměry VTE nebo FVE. To však v žádném případě nenahrazuje proces posouzení vlivů záměru či koncepce a územně plánovací dokumentace na životní prostředí a následné povoloovací procesy. Takové zhodnocení ale může být podkladem pro další koncepční krajinné a územně plánovací dokumenty, zejména pak pro Zásady územního rozvoje, územní plány, územní studie.

A CHARAKTER PŮSOBNÍ VĚTRNÝCH A FOTOVOLTAICKÝCH ELEKTRÁREN

A.1 Charakter působení větrných elektráren

Větrné elektrárny jsou technickým dílem, které vlivem působení své formy, rozměrů a měřítkem budou vždy nepřehlédnutelným artefaktem. VTE je z povahy věci umělou vertikální prostorovou dominantou. Nejvýznamnějším znakem, kterým na sebe upoutává pozornost při vizuálním vnímání krajiny, je její výška. Velmi významným rysem VTE je rovněž jejich dynamický charakter. Otáčející se vrtule na sebe upoutává pozornost ještě na vzdálenost, na kterou statická věž o stejných parametrech již není patrná, a důležitým aspektem je i světelné překážkové značení, které je viditelné na velkou vzdálenost a narušuje především noční vizuální režim.

Jednou z důležitých charakteristik, kterou je třeba vzít v potaz při umístování VTE do krajiny, je proto rozsah vizuálně ovlivněného území. Jeho rozloha se pohybuje v desítkách až stovkách km². Podle parametrů VTE lze do vzdálenosti 3 - 5 km od stavby vymezit zóny silné a zřetelné viditelnosti jako okruh bezprostředního uplatnění stavby v krajinném obrazu, kdy stavba bude jednoznačně působit jako dominanta krajiny. Výše uvedené vlivy na krajinu a její obyvatele se u většího počtu VTE (větrné farmy, parky) kumulují. Samostatně stojící VTE nebo menší kompaktní skupina (3 – 5, příp. 7 VTE) může být považována za umělou krajinnou dominantu. Soustředěný vyšší počet VTE a stejně tak menší skupiny VTE, které jsou ve viditelných rozestupech umístovány po krajině, však nelze chápat jako jednotlivé dominanty, ale jako zcela novou plošnou (prostorovou) dominantu měnící charakter území.

Kromě vizuálního ovlivnění přírodních, kulturních a estetických hodnot krajiny, jejichž nositeli jsou např. zvláště chráněná území, významné krajinné prvky, přírodní parky (dle zákona č. 114/1992 Sb.), památkově chráněná území a kulturní památky, architektonické

a urbanistické hodnoty (dle zákona č. 20/1987 Sb.) i vztahy mezi nimi, mají často VTE dopad i na další aspekty životního prostředí. Samotné umístění VTE nebo větrného parku musí proto respektovat hodnoty území chráněné dle výše uvedených právních předpisů prostřednictvím limitů ochrany přírody a krajiny (v textu dále).

Například z hlediska ochrany druhů a jejich biotopů dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny se jedná o vlivy na určité druhy živočichů, zejména ptáky a savce z řádu letounů. Výstavba VTE může způsobit ztrátu cenného biotopu těchto druhů a v některých případech ohrozit i jejich samotnou existenci. VTE má charakter obtížně překonatelné vertikální bariéry a přímo může způsobit jejich zranění či usmrcení při kolizi s listy VTE. I malá míra kolizí může mít významný vliv na populaci druhu, zvláště pak jsou-li postiženy velké druhy s nízkou mírou reprodukce. Zejména v případě ptačích oblastí a jejich okolí je třeba zohlednit širší vazby v území a vyvarovat se umístění VTE do migračního koridoru (tahových tras) druhů ptáků, které jsou jejich předměty ochrany.

Umístění VTE je třeba zvážit i s ohledem na přítomnost jedinců zvláště chráněných druhů a jejich biotopu, neboť jeho zábor a sekundární ovlivnění může být zejména v případě větrných parků z hlediska zachování populací těchto druhů značné. Některé druhy ptáků jsou citlivé též na rušivý vliv provozu těchto zařízení či samotnou změnu struktury krajiny.

V neposlední řadě je třeba věnovat pozornost i vlivům spojeným se samotnou fází výstavby VTE a následného provozu. V rámci nich může docházet k významnému rušení jedinců zvláště chráněných druhů a druhů, které jsou předmětem ochrany evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. Tato území jsou vyhlášena z důvodu jejich významných nebo jedinečných přírodovědeckých či estetických charakteristik a umožňují zachovat typy přírodních stanovišť a stanovišť evropsky významných druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření v příznivém stavu z hlediska ochrany.

Stavby VTE lze umísťovat v území pouze na základě vymezení plochy v územně plánovací dokumentaci (ÚPD), jejíž podmínky využití takový typ staveb umožňují – zpravidla se jedná o plochy výroby nebo smíšené výrobní. Stavby VTE nemohou být umísťovány v nezastavěném území na základě ustanovení § 18 odst. 5 stavebního zákona, tedy jako stavby veřejné infrastruktury, neboť definice veřejné infrastruktury v § 2 odst. 1 písm. k) zákona č. 183/2006 Sb., stavebního zákona neuvádí výrobní jednotky, nýbrž pouze transportní a transformační zařízení. Dále stavby VTE zpravidla nespĺňují kritérium veřejného zájmu tak, aby mohly být veřejnou infrastrukturou.

A.2 Charakter působení fotovoltaických elektráren

Fotovoltaické elektrárny, tvořené zpravidla sestavou jednotlivých velkoplošných zrcadlových panelů, představují zcela nový, ryze technický typ utilitárních staveb netradičních rozměrů a parametrů, které nemají v území našich tradičních sídel ani v kulturní krajině období. Tyto stavby, stejně tak jako jednotlivé panely (vč. panelů pro ohřev vody) se tak zcela zákonitě

dostávají do výrazného kontrastu se stávající historickou urbanizovanou strukturou nejen sídel, ale výrazně ovlivňují i charakter ostatní krajiny a její krajinný ráz.

Z vizuálního hlediska je nejvýznamnějším znakem plocha pokrytá fotovoltaickými panely. Proto se FVE uplatňují v krajině jako plošně horizontální dominanty. Z kratších vzdáleností upoutává pozornost technicistní, geometrický charakter stavby, ze středních a větších vzdáleností působí FVE spíše jako homogenní plocha. Významný je i odlesk (efekt zrcadlení) fotovoltaických panelů. Ten lze technickými opatřeními zmírnit.

Dále je důležitá i expozice pozemku, na kterém jsou panely umístěny a jeho orientace vzhledem k relevantním znakům krajiny. Tyto atributy rozhodují o stanovení zón viditelnosti. Obecně lze konstatovat, že oproti VTE je rozsah vizuálně ovlivněného území u FVE o řád až o dva řády menší (jednotky až desítky km²).

Právě požadavky na relativně velkou rozlohu těchto staveb mohou vyvolávat potřebu plošně rozsáhlých záborů přírodních a přírodě blízkých ploch, které jsou biotopem druhů, vč. ptáků a druhů zvláště chráněných dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. V případě druhů citlivých na vysokou kvalitu prostředí může výstavba FVE v blízkosti druhem využívaného stanoviště znamenat rušivý element, který způsobí ztrátu atraktivity biotopu a jeho opuštění. Dalším aspektem může být ovlivnění lokality a jejího okolí případným použitím herbicidů za účelem potlačení růstu vegetace v okolí FVE (vliv na entomofaunu i diverzitu místní flóry, potravní nabídku, změna mikroklimatických podmínek a vodního režimu, atd.).

Rovněž hrozí plošně rozsáhlé zábory zemědělského půdního fondu (ZPF) včetně půd nejvyšší kvality, byť se jedná o tzv. dočasné zábory. Je třeba přednostně umisťovat tyto stavby na nezemědělskou půdu, v nezbytných případech využívat při odnětí zemědělské půdy vždy půdu méně kvalitní, viz § 4 zákona č. 334/1992 Sb. a vyhláška č. 48/2011 Sb., o stanovení tříd ochrany. Stejně tak je třeba při péči o pozemky pod FVE postupovat v souladu s § 3 zákona č. 334/1992 Sb.

Při umisťování staveb FVE v zastavěném území (jako samostatné stavby nebo jako součást staveb na střeších budov, apod.) je nezbytné vzhledem k jejich charakteru dbát na ochranu kulturně-historických i architektonických hodnot dle zákona č. 20/1987, o státní památkové péči, dle § 12 a části třetí zákona č. 114/1992 Sb. Památkově chráněná území, architektonické soubory staveb i jednotlivé památky, ale i zvláště chráněná území uchovávají svědectví o našich dějinách, o znalostech a dovednostech stavitelů a stavebníků, o životním způsobu společnosti. Historické stavby i celá území jsou součástí zažitého obrazu našich měst a vesnic i naší kulturní krajiny. Hodnota některých míst spočívá nejen v tom, co v nich je, ale také v tom, co v nich není. Primárním problémem umisťování fotovoltaických a solárních panelů ve vztahu k architektonickému dědictví je poškození existujících hodnot, nikoliv kvalita „nového obrazu“.

Stavby FVE lze umísťovat v území pouze na základě vymezení plochy v územně plánovací dokumentaci (ÚPD), jejíž podmínky využití takový typ staveb umožňují - zpravidla se jedná o plochy výroby nebo smíšené výrobní. Stavby FVE nemohou být umísťovány v nezastavěném území na základě ustanovení § 18 odst. 5 zákona č. 183/2006 Sb., stavebního zákona, tedy jako stavby veřejné infrastruktury, neboť definice veřejné infrastruktury v § 2 odst. 1 písm. k) stavebního zákona neuvádí výrobní jednotky, nýbrž pouze transportní a transformační zařízení. Dále stavby FVE zpravidla nespĺňují kritérium veřejného zájmu tak, aby mohly být veřejnou infrastrukturou.

B PŘEDMĚT A CÍLE METODICKÉHO NÁVODU

Metodický návod definuje zásady preventivního hodnocení území z hlediska ochrany přírody a krajiny, zejm. z hlediska ochrany krajinného rázu, zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000 a druhů, a dále ochrany kulturních památek a ochrany zemědělského půdního fondu, a to se zaměřením na umísťování větrných a fotovoltaických elektráren.

Metodický návod určuje princip identifikace přírodních, kulturních a historických hodnot a funkcí přírody a krajiny jako limitů pro výstavbu VTE a FVE a pro predikci vlivu těchto staveb (vč. jejich provozu) na přírodu a krajinu.

Metodický návod je určen pro hodnocení území krajů a obcí.

Metodický návod rozčleňuje hodnocené území z hlediska možnosti výstavby VTE a FVE na území nevhodná, spíše nevhodná a obecně vhodná pro výstavbu VTE a/nebo FVE. Tato území jsou graficky rozlišena na tzv. červenou, žlutou a zelenou zónu.

Výstupem bude preventivní hodnocení velkého krajinného celku na úrovni kraje, ORP či jejich části, které však nepracuje s přesnými parametry potenciální výstavby VTE a FVE. Proto metodika stanovuje obecné principy hodnocení, které budou v případě posuzování konkrétních záměrů upřesňovány.

Vyhodnocení území tak bude využitelné jako specifický oborový podklad v procesech územního plánování (zásady územního rozvoje, územní plány), případně jako podklad pro další koncepční dokumenty (územní studie krajiny, krajská koncepce ochrany přírody a krajiny, územní energetická koncepce a další).

Dále může preventivní hodnocení sloužit jako odborný podklad pro rozhodování dotčených správních orgánů v rámci povolování staveb VTE a FVE a zároveň jako podklad pro zpracovatele hodnocení dle § 67 a případně dle § 45 i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Výstup hodnocení zpracovaný dle tohoto metodického návodu bude zároveň představovat podklad pro rozhodování investorů o účelnosti investic do přípravných prací v místech, kde je realizace VTE a FVE limitována zájmy ochrany přírody a krajiny.

C PRINCIPY HODNOCENÍ

C.1 Projednávání hodnocení

Postup prací a zpracování hodnocení by měly být průběžně konzultovány a verifikovány za účasti zadavatele, zpracovatelského týmu a dále zástupců dotčených orgánů státní správy.

Tabulka 1: Doporučené složení spoluúčastníků projednávání hodnocení

Spoluúčastníci projednávání hodnocení	
1.	zadavatel
2.	zpracovatel, resp. zpracovatelský tým (hodnotitel)
3.	orgán ochrany přírody
4.	orgán ochrany zemědělského půdního fondu
5.	orgán územního plánování
6.	orgán památkové péče
7.	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
8.	Národní památkový ústav

C.2 Principy hodnocení

C.2.1 Princip členění území

Metodický návod rozčleňuje hodnocené území na tři typy území z hlediska možnosti výstavby VTE a/nebo FVE. Jedná se o:

- **území nevhodná pro výstavbu VTE a/nebo FVE (tzv. červená zóna)**
- **území spíše nevhodná pro výstavbu VTE a/nebo FVE (tzv. žlutá zóna)**
- **území obecně vhodná pro výstavbu VTE a/nebo FVE (tzv. zelená zóna)**

V případě území nevhodného pro výstavbu VTE, resp. FVE lze předpokládat, že výstavba VTE, resp. FVE nebude pravděpodobně v rámci povolovacího procesu z titulu chráněných zájmů povolena.

V případě území spíše nevhodného pro výstavbu VTE, resp. FVE je nutné počítat v rámci povolovacího procesu s omezeními či podmínkami výstavby VTE, resp. FVE. Zda bude celkové stanovisko dotčených správních orgánů kladné či záporné, bude záviset na respektování limitů, umístění a rozsahu záměru, navržených kompenzačních opatření, příp. způsobu provedení záměru.

Je-li území klasifikováno jako obecně vhodné pro výstavbu VTE, resp. FVE, nejsou v preventivní studii predikovány bariéry výstavby VTE, resp. FVE. Zároveň však zařazení do tzv. zelené zóny neznamena automatický nárok na povolení záměru.

C.2.2 Územní limity ochrany přírody a krajiny

Principem hodnocení dle tohoto metodického návodu je členění hodnoceného území z hlediska limitů ochrany přírody a krajiny.

Tabulka 2: Územní limity ochrany přírody a krajiny z hlediska umístování VTE a FVE

Územní limity ochrany přírody a krajiny	Zkratka používaná v metodickém návodu	Aspekty ochrany
Zvláště chráněná území	ZCHÚ (NP, CHKO, NPR, NPP, PR, PP)	Přírodní hodnoty, hodnoty krajinného rázu
Přírodní parky	PřP	Krajinný ráz
Skladebné části územního systému ekologické stability	ÚSES (NRBC, NRBK, RBC, RBK)	Přírodní hodnoty
Významné krajinné prvky	VKP	Přírodní hodnoty, hodnoty krajinného rázu
Lokality soustavy NATURA 2000	NATURA (EVL, PO)	Přírodní hodnoty
Území významná pro ochranu ptáků, netopýrů a velkých savců		Přírodní hodnoty
Ostatní území s výskytem zvláště chráněných druhů		Místa zvýšené koncentrace nebo známého výskytu ZCHD, u kterých by došlo umístěním záměru ke znehodnocení stanoviště, případně rušení druhu (Přírodní hodnoty)
Území významná pro ochranu krajinného rázu		Hodnoty krajinného rázu
Ochrana zemědělského půdního fondu	ZPF	Půdy třídy I. a II. ochrany
Ochrana kulturních památek a památkově chráněných území	PZ, PR, UNESCO, NKP, KP	Památkově chráněná území, kulturní památky a jejich kulturní a historické hodnoty

Zobrazení plošných územních limitů ochrany přírody a krajiny a ochrany zemědělského půdního fondu je přístupné na mapovém serveru České informační agentury životního prostředí (<https://geoportal.cenia.cz/>). Jejich schematické zobrazení je součástí přílohy metodického návodu.

Územní limity ochrany přírody jsou dále dostupné v grafické podobě s možností zobrazení vybraných překryvů např. na serveru Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (<http://webgis.nature.cz/mapomat>)

Územní limity ochrany půd jsou dostupné na mapovém serveru Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půd, v.v.i. (<https://geoportal.vumop.cz/>)

Územní limity kulturních památek a památkově chráněných území jsou dostupné na serveru Národního památkového ústavu (<https://geoportal.npu.cz>).

C.2.3 Území s ochranou hodnot krajinného rázu

V rámci hodnocení území jsou metodami prostorové a charakterové diferenciací krajiny analyzovány přírodní, kulturní a historické charakteristiky krajinného rázu a možnost jejich ovlivnění potenciální výstavbou větrných a fotovoltaických elektráren standardním postupem ve smyslu § 12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Obvykle jsou takto vymezeny tzv. oblasti a místa krajinného rázu, hodnoty krajinného rázu.

Účelem hodnocení je vymezení území s četnými významnými znaky přírodní, kulturní a historické (i vizuální) charakteristiky a pohledově významných krajinných dominant, horizontů apod., které by byly potenciální výstavbou VTE a FVE narušeny. Do těchto lokalit je třeba zahrnout i památkově chráněná území a kulturní památky.

Pro jednotlivá takto vymezená území je vhodné definovat podmínky (regulativy) ochrany hodnot krajinného rázu.

Navržená opatření odrážejí i únosnou kapacitu dané části krajiny z hlediska počtu a plochy vertikálních či horizontálních dominant, jejich výšky, případně umístění. Opatření se týkají základních parametrů větrných a fotovoltaických elektráren, významných z hlediska ochrany přírody a krajiny.

U VTE jsou jimi:

- maximální výška tubusu a průměru rotoru,
- maximální, krajinářsky únosná kapacita území (počet větrných elektráren),
- maximální počet větrných elektráren v jedné kompaktní skupině.

U FVE jsou jimi:

- celková plocha FVE
- krajinářky únosná kapacita území vzhledem k ploše jedné FVE,
- krajinářsky únosná kapacita území vzhledem k počtu a plochám skupiny FVE.

Vzhledem k tomu, že v preventivním hodnocení dochází u mapového zobrazení limitů ke generalizaci jejich vymezení (v zájmu vytvoření kompaktních celků), je obecně nutné počítat s jejich upřesněním v rámci vlastního povolovacího procesu.

C.2.4 Analýza viditelnosti záměrů, zóny viditelnosti

Jedním z východisek pro hodnocení možného ovlivnění krajiny/krajinného rázu větrnou nebo fotovoltaickou elektrárnou jsou parametry viditelnosti těchto záměrů. Za tímto účelem jsou zpracovány analýzy viditelnosti, které jsou prováděny nad digitálním modelem terénu a terénním šetřením. Pomocí nich jsou stanoveny tzv. zóny (okruhy) viditelnosti takových záměrů v území.

Analýzy viditelnosti byly metodicky vypracovány pro VTE o výšce stožáru (střed rotoru) 90 - 110 metrů. Navržené zóny viditelnosti odpovídají těmto rozměrům. Zóny viditelnosti jsou vztaženy vždy k jedné větrné elektrárně. U více elektráren je nutné uvažovat se zvětšením dosahu viditelnosti.

Analýzy viditelnosti pro FVE byly metodicky vztaženy k rozloze do 5 ha. U větších rozloh je nutno uvažovat se zvětšením dosahu viditelnosti záměru.

Zároveň platí, že analýzy viditelnosti nejsou uvažovány u fotovoltaických panelů na střechách budov určených výhradně pro vylepšování energetické bilance daného objektu.

Rozsah analýz je determinován i vymezením ochranného pásma vizuálního vlivu záměru na zvláště chráněná území (ZCHÚ) nebo památkově chráněná území a památky, viz kapitola C.2.5.

Pro analýzu viditelnosti jsou důležitá i tzv. kritická místa pohledu, tj. místa odkud se uplatňuje nejvíce hodnot krajinného rázu, staveb v krajinné scéně, apod. Z těchto míst by byly stavby VTE, resp. FVE nejvíce viditelné a mohlo by tak dojít k závažnému zásahu do krajinného rázu.

Analýzu viditelnosti zpracuje hodnotitel vlivu záměru na krajinný ráz v rámci povinnosti vyplývající z § 67 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Bez analýzy viditelnosti nelze vliv VTE a FVE na krajinný ráz dle § 12 zákona posoudit.

Zóny viditelnosti

Tabulka 3: Zóny viditelnosti VTE a FVE

Zóna	Poloměr okruhu viditelnosti (km)		Charakteristika zóny
	VTE	FVE *	
Silná viditelnost	0 – 3	0 – 1,5	prostor, kdy stavba bude velmi dobře viditelná a rozlišitelná od ostatních prvků krajiny
Zřetelná viditelnost	3 - 6	1,5 – 3	okruh bezprostředního působení stavby, okruh potenciální dobré viditelnosti stavby, stavba se uplatňuje v krajinném obrazu zřetelně a jednoznačně. Částečně může být potlačena, nebo její projev ovlivněn či zmírněn jinými převážně většími skladebnými prvky obrazu
Dobrá viditelnost	6 - 10	3 – 5	okruh odkud se již stavba nebude tak výrazně uplatňovat v krajinném obrazu, viditelná ale bude, její projev na přímém pohledu bude zmírněn jinými prvky krajinného obrazu
Slabá viditelnost	10 - 20	5 – 10	okruh odkud se již stavba příliš neuplatňuje v krajinném obrazu a je jen stěží rozlišitelná v krajinně pouhým okem, za ideální viditelnosti může být mírně nápadná

* pozn.: v silné závislosti na expozici svahu

C.2.5 Ochranné pásmo vizuálního vlivu záměru na ZCHÚ nebo památky

Tvoří ho plochy, na nichž bude předpokládána stavba VTE, resp. FVE viditelná z území ZCHÚ, z území památkově chráněných a kulturních památek a může tak negativně ovlivnit krajinný ráz uvnitř těchto území. Tato území metodika vymezuje jako spíše nevhodná pro umístění VTE, resp. FVE.

Ochranné pásmo vizuálního vlivu bude vymezeno ve vzdálenosti od hranice chráněných území, uvedené v Tabulce 4. Vzdálenost pro hodnocení vizuálního vlivu na uvedená území byla diferencovaná v závislosti na kategorii či zóně zvláště chráněného území. Ochranné pásmo bude upřesněno na základě vyhodnocení nad digitálním modelem terénu a terénním šetřením.

Tabulka 4: Ochranné pásmo vizuálního vlivu záměru na chráněná území

Kategorie chráněných území	Vzdálenost pro hodnocení vizuálního vlivu na ZCHÚ a kulturní památky (km)	
	VTE	FVE
NP a CHKO	3	1
Národní přírodní rezervace	1	0,5
Národní přírodní památka	1	0,5
Přírodní rezervace	1	0,5
Přírodní památka	1	0,5
Přírodní park	1	1
Památkově chráněné území	3	1
Kulturní památka	1	0,5

Uvedené vzdálenosti pro hodnocení vizuálního vlivu jsou vzhledem k odlišnostem v rámci jednotlivých kategorií chráněných území pouze orientační.

Ve fázi znalosti konkrétních záměrů VTE, resp. FVE bude provedena úplná analýza viditelnosti a vizuální vliv záměrů bude ještě upřesněn či přehodnocen.

C.2.6 Princip kumulace staveb

Principem vyhodnocení území je také preference kumulace dominant typu větrných a fotovoltaických elektráren v územích esteticky méně hodnotných (až degradovaných) s cílem takto přispívat k zachování stávajících hodnot v krajinařsky hodnotných územích.

D ETAPY HODNOCENÍ - POSTUP

D.1 I. ETAPA

D.1.1 Vymezení území nevhodných pro umístování VTE (červená zóna)

Na základě limitů využití území vyplývajících ze současné právní úpravy jsou vymezena území nevhodná pro umístování větrných elektráren z hlediska jejich zákonné ochrany (viz Tabulka 5). Jedná se o:

- **Zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma (ZCHÚ)** – dle § 14 a násl. zákona č. 114/1992 Sb.
- **Lokality soustavy NATURA 2000 (EVL, PO)** - dle § 3 odst. 1 písm. r) a části čtvrté zákona č. 114/1992 Sb.
- **Přírodní parky (PřP)** - dle § 12 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb.
- **Územní systémy ekologické stability (ÚSES)** - dle § 3 odst. 1 písm. a) a § 4 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. Jedná se o biocentra nadregionálního a regionálního významu.
- **Území významná pro ochranu ptáků** - dle § 5, § 5a a § 50 zákona č. 114/1992 Sb.

Zjištění významných lokalit z hlediska ochrany ptačích druhů a vyhodnocení možného ohrožení těchto lokalit, resp. druhů umístěním a provozem VTE. Uvažovány jsou významné lokality ptačích druhů, a to jak z hlediska hnízdění, tak z hlediska jejich potravních nároků. Pro hodnocení významnosti lokalit pro ptačí druhy je k dispozici Metodika monitoringu a sběru dat k určení významných migračních koridorů ptáků a létajících savců na úrovni ČR. Samotné realizaci záměru musí vždy předcházet provedení odborného průzkumu lokality.

- **Území významná pro ochranu netopýrů** - dle § 50 zákona č. 114/1992 Sb.
Jsou-li známy významnější lokality výskytu společenstev netopýrů zranitelných umístěním VTE, budou tato území zohledněna obdobným způsobem, jako území významná z ornitologického hlediska. I v tomto případě je k dispozici výše citovaná metodika a je nutný odborný průzkum, který zjistí případný výskyt netopýrů a určí možnou míru jejich dotčení a vhodné podmínky pro jejich ochranu.
- **Biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců** - dle § 50 zákona č. 114/1992 Sb.
Tento územně analytický podklad představuje oblasti významné pro trvalý nebo přechodný výskyt velkých savců, které zajišťují alespoň minimální konektivitu krajiny i pro další druhy, které jsou vázány na lesní prostředí. Jejich narušení nevhodně umístěnou VTE by proto negativně ovlivnilo jejich funkci ve vztahu k cílovým druhům živočichů, ať už zábořím plochy, a tedy jeho fragmentací, či v důsledku rušivých vlivů struktur předmětných staveb.
- **Území nevhodná z hlediska ochrany památek**

Památkově chráněná území a kulturní památky, vč. jejich ochranných pásem, jsou-li dle § 17 zákona č. 20/1987 Sb. stanovena.

D.1.2 Vymezení území nevhodných pro umístování FVE (červená zóna)

Na základě limitů využití území vyplývajících ze současné právní úpravy jsou vymezena území nevhodná pro umístování fotovoltaických elektráren z hlediska jejich zákonné ochrany (viz Tabulka 5). Jedná se o:

- **Zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma (ZCHÚ)** – dle § 14 a násl. zákona č. 114/1992 Sb.
- **Lokality soustavy NATURA 2000 (EVL, PO)**) - dle § 3 odst. 1 písm. r) a části čtvrté zákona č. 114/1992 Sb.
- **Přírodní parky (PřP)** – dle § 12 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb.
- **Územní systémy ekologické stability (ÚSES)** - dle § 3 odst. 1 písm. a) a § 4 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. Jedná se o biocentra nadregionálního a regionálního významu a biokoridory nadregionálního a regionálního významu (z důvodu plošného rozsahu, z důvodu požadavku oplocení FVE, atd.)
- **Půdy I. a II. třídy ochrany ZPF** – dle § 3 a 4 zákona č. 334/1992 Sb.
- **Území nevhodná z hlediska ochrany památek**

Památkově chráněná území a kulturní památky, vč. jejich ochranných pásem, jsou-li dle § 17 zákona č. 20/1987 Sb. stanovena.

D.2 II. ETAPA

D.2.1 Vymezení území spíše nevhodných pro výstavbu VTE (žlutá zóna)

Jedná se o:

- **Ochranné pásmo vizuálního vlivu záměru na ZCHÚ, památkově chráněná území a kulturní památky**
Tvoří ho plochy, na nichž bude předpokládána stavba VTE viditelná z území ZCHÚ, území památkově chráněných a z jednotlivých kulturních památek (viz C.2.5).
- **Územní systémy ekologické stability (ÚSES)** - dle § 3 odst. 1 písm. a) a § 4 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. Jedná se o biokoridory nadregionálního a regionálního významu.
- **Významné krajinné prvky (VKP)** – dle § 3 odst. 1 písm. b) a § 4 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb.
- **Území s ochranou hodnot krajinného rázu** - dle § 12 zákona č. 114/1992 Sb.
Vymezení území se znaky přírodní, kulturní a historické charakteristiky (případně některé z těchto charakteristik), které by byly potenciální výstavbou VTE narušeny (viz C.2.3).
- **Místa se zvýšenou koncentrací nebo známým výskytem zvláště chráněných druhů, u kterých by došlo umístěním VTE ke znehodnocení stanoviště** - dle § 49 a 50 zákona č. 114/1992 Sb.

D.2 II. ETAPA

D.2.2 Vymezení území spíše nevhodných pro výstavbu FVE (žlutá zóna)

Jedná se o:

- **Ochranné pásmo vizuálního vlivu záměru na ZCHÚ, památkově chráněná území a kulturní památky**
Tvoří ho plochy, na nichž bude předpokládána stavba FVE silně viditelná z území ZCHÚ, území památkově chráněných a z kulturních památek (viz C.2.5).
- **Významné krajinné prvky (VKP)** – dle § 3 odst. 1 písm. b) a § 4 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb.
- **Území s ochranou hodnot krajinného rázu** - dle § 12 zákona č. 114/1992 Sb.
Vymezení území se znaky přírodní, kulturní a historické charakteristiky (případně některé z těchto charakteristik), které by byly potenciální FVE narušeny (viz C.2.3).
- **Území významná pro ochranu ptáků** - dle § 5, § 5a a § 50 zákona č. 114/1992 Sb.

Zjištění významných lokalit z hlediska ochrany ptačích druhů a vyhodnocení možného ohrožení těchto lokalit, resp. druhů umístěním a provozem FVE. Uvažovány jsou významné lokality ptačích druhů, a to jak z hlediska hnízdění, tak z hlediska jejich potravních nároků. Pro hodnocení významnosti lokalit pro ptačí druhy je k dispozici

Metodika monitoringu a sběru dat k určení významných migračních koridorů ptáků a létajících savců na úrovni ČR. Samotné realizaci záměru musí vždy předcházet provedení odborného průzkumu lokality.

- **Území významná pro ochranu netopýrů** - dle § 50 zákona č. 114/1992 Sb.

Jsou-li známy významnější lokality výskytu společenstev netopýrů zranitelných umístěním FVE, budou tato území zohledněna obdobným způsobem, jako území významná z ornitologického hlediska. I v tomto případě je k dispozici výše citovaná metodika a je nutný odborný průzkum, který zjistí případný výskyt netopýrů a určí možnou míru jejich dotčení a vhodné podmínky pro jejich ochranu.

- **Biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců** – dle § 50 zákona č. 114/1992 Sb.

Tento územně analytický podklad představuje oblasti významné pro trvalý nebo přechodný výskyt velkých savců, které zajišťují alespoň minimální konektivitu krajiny i pro další druhy, které jsou vázány na lesní prostředí. Jejich narušení nevhodně umístěnou FVE by proto negativně ovlivnilo jejich funkci ve vztahu k cílovým druhům živočichů, ať už zábořím plochy, a tedy jeho fragmentací, či v důsledku rušivých vlivů struktur předmětných staveb.

- **Místa se zvýšenou koncentrací nebo známým výskytem zvláště chráněných druhů, u kterých by došlo umístěním FVE ke znehodnocení stanoviště** - dle § 49 a 50 zákona č. 114/1992 Sb.

D.3 III. ETAPA

Vymezení území obecně vhodných pro výstavbu VTE a/nebo FVE (zelená zóna)

Syntézou dat jsou definována „zbývající“ území, která nejsou ve smyslu metodického pokynu a priori omezena z hlediska potenciální výstavby větrných a fotovoltaických elektráren. Jako obecně vhodné území je definována lokalita, kde nedochází ke střetům se zájmy ochrany přírody a krajiny podle stanovených limitů ani s ohledem na další hodnoty krajiny.

Tabulka 5: Souhrn - Typy území z hlediska vhodnosti pro výstavbu VTE a/nebo FVE

ETAPA	ZÓNA	TYP ÚZEMÍ	TYP ÚZEMÍ A DŮVOD ZAŘAZENÍ DO PŘÍSLUŠNÉ ZÓNY	PLOCHY ZAŘAZENÉ DO JEDNOTLIVÝCH ZÓN
I.	VYMEZENÍ ČERVENÉ ZÓNY	Území nevhodná pro výstavbu VTE a FVE	Území nevhodná pro výstavbu VTE a FVE z důvodu jejich ochrany dle zák. č. 114/1992 Sb.	Zvláště chráněná území (NP, CHKO, NPR, NPP, PR, PP) a jejich ochranná pásma. Lokality soustavy NATURA 2000 (EVL, PO). Přírodní parky (území se zvýšenou hodnotou krajinného rázu). Územní systémy ekologické stability (NRBC ÚSES a RBC ÚSES pro VTE i FVE, NRBK ÚSES a RBK ÚSES pouze pro FVE).
			Území nevhodná pro výstavbu VTE z důvodu ochrany ptáků, netopýrů a velkých savců dle zák. č. 114/1992 Sb.	Území významná pro ochranu ptáků. Území významná pro ochranu netopýrů. Biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců.
			Území nevhodná pro výstavbu FVE z důvodu jejich ochrany dle zák. č. 334/1992 Sb.	Plochy zemědělské půdy zařazené do I. a II. třídy ochrany.

			Území nevhodná pro výstavbu VTE a/nebo FVE z důvodu jejich ochrany dle zákona č. 20/1987 Sb.	Památkově chráněná území (PR, PZ) a kulturní památky (KP, NKP, UNESCO), vč. jejich ochranného pásma, je-li stanoveno.
II.	VYMEZENÍ ŽLUTÉ ZÓNY	Území spíše nevhodná pro výstavbu VTE a FVE	Území spíše nevhodná pro výstavbu VTE a/nebo FVE* : - z důvodu vizuálního vlivu na ZCHÚ a památky; - z důvodu ochrany ÚSES; - z důvodu ochrany VKP; - z důvodu ochrany krajinného rázu; - z důvodu ochrany zvláště chráněných druhů.	Ochranná pásma vizuálního vlivu na ZCHÚ a kulturní památky, památkově chráněná území (KP, NKP, UNESCO, PR, PZ); Územní systémy ekologické stability (NRBK ÚSES a RBK ÚSES - pouze pro VTE); Významné krajinné prvky (VKP); Území s ochranou hodnot krajinného rázu; Místa zvýšené koncentrace nebo známého výskytu ZCHD, u kterých by došlo umístěním ke znehodnocení stanoviště.
			Území spíše nevhodná pro výstavbu FVE z důvodu ochrany ptáků, netopýrů a velkých savců dle zák. č. 114/1992 Sb.	Území významná pro ochranu ptáků; Území významná pro ochranu netopýrů; Biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců.
III.	VYMEZENÍ ZELENÉ ZÓNY	Území obecně vhodná pro výstavbu VTE a FVE	Území obecně vhodná pro výstavbu VTE a/nebo FVE: - z důvodu nepřítomnosti limitů ochrany přírody a krajiny, které vylučují nebo výrazně omezují vhodnost výstavby VTE a/nebo FVE (vč. území se sníženými hodnotami krajinného rázu až s rysy degradace krajinné scény).	Ta část hodnoceného území, která nezahrnuje území červené a žluté zóny.

* z důvodu jejich ochrany dle zák. č. 114/1992 Sb., dle zákona č. 20/1987 Sb.

Pozn.: Pro VTE a FVE se v hodnocení mohou, ale nemusí jednotlivé zóny překrývat.

E SEZNAM ZKRATEK A POJMŮ, PODKLADY

E.1 Seznam zkratk

EVL	evropsky významná lokalita soustavy Natura 2000
FVE	fotovoltaická elektrárna
CHKO	chráněná krajinná oblast
KP	Kulturní památka
Natura 2000	soustava chráněných území evropského významu (EVL, PO)
NKP	národní kulturní památka
NP	národní park
NPP	národní přírodní památka
NPR	národní přírodní rezervace
NRBC ÚSES	nadregionální biocentrum územního systému ekologické stability
NRBK ÚSES	nadregionální biokoridor územního systému ekologické stability
ORP	obec s rozšířenou působností
OZE	obnovitelné zdroje energie
PO	ptačí oblast soustavy Natura 2000
PP	přírodní památka
PR	přírodní rezervace
PR	památková rezervace (vesnická, městská atd.)
PřP	přírodní park
PZ	památková zóna (vesnická, městská atd.)
RBC ÚSES	regionální biocentrum územního systému ekologické stability
RBK ÚSES	regionální biokoridor územního systému ekologické stability
UNESCO	památka nebo lokalita zapsaná na Seznamu světového dědictví UNESCO
VKP	významný krajinný prvek

VTE	větrná elektrárna
ZCHD	zvláště chráněné druhy
ZCHÚ	zvláště chráněné území
ZPF	zemědělský půdní fond

E.2 Výklad pojmů

Harmonické měřítko krajiny	vyjadřuje takové členění krajiny, které odpovídá harmonickému vztahu činností člověka a přírodního prostředí, z hlediska fyzických vlastností krajiny se jedná o soulad měřítko celku a měřítko jednotlivých prvků (Vorel et al., 2004)
Harmonické vztahy v krajině	vyjadřují soulad činností člověka a přírodního prostředí (absence rušivých jevů), trvalou udržitelnost krajiny, harmonický soulad jednotlivých prvků krajinné scény (Vorel et al., 2004)
Krajinný prostor, celek	část krajiny, území vymezené na základě určitých vlastností krajiny
Krajinný obraz	obraz krajiny je celkovým vizuálním vjemem, skládajícím se z panoramatických pohledů na krajinu, z dílčích scénérií i z krajinných detailů
Kritická místa pohledu	významná místa vnímání krajiny – frekventovaná místa a trasy (místa vstupů do krajinného prostoru), ze kterých by se navrhované stavby neměly promítat do blízkosti nebo zákrytu s relevantními znaky krajiny
Ochranná pásma vizuálního vlivu ZCHÚ	území, ve kterých může umístění VTE nebo FVE negativně ovlivnit krajinný ráz uvnitř ZCHÚ
Ochranná pásma ZCHÚ	ochranná pásma dle zák. č. 114/1992 Sb.
Ochranná pásma kulturních památek	ochranná pásma dle zák. č. 20/1987 Sb.
Preventivní studie	vyhodnocení určitého území z hlediska identifikace hodnot a funkcí přírody a krajiny dle zák. č. 114/1992 Sb., s ohledem na limity zákona č. 20/1987 Sb. a zákona č. 334/1992 Sb.
Územní limity ochrany přírody a krajiny	limity ohraničující možnosti umístění VTE a FVE z hlediska ochrany přírody a krajiny
Území nevhodná pro výstavbu VTE a FVE (červená zóna)	území, ve kterých je výstavba VTE a FVE vyloučena z titulu jejich jasně definované legislativní ochrany
Území obecně vhodné pro výstavbu VTE a FVE (zelená)	území kde nedochází k zásadním střetům se zájmy ochrany přírody a krajiny podle stanovených limitů a s ohledem na

zóna)	projev, význam a jedinečnost znaků a hodnoty dotčené krajiny
Území s ochranou hodnot krajinného rázu	území s přítomností hodnot krajinného rázu
Území s rysy degradace krajinné scény	území s vizuálně vnímanými významnými negativními jevy a krajinnými dominantami s významným negativním vizuálním projevem
Území spíše nevhodná pro výstavbu VTE a FVE (žlutá zóna)	území s významnými omezeními výstavby VTE a FVE z titulu ochrany přírody a krajiny
Území významná pro ochranu netopýrů	lokality výskytu společenstev netopýrů vyžadujících zvýšenou pozornost zejm. ve vztahu k VTE, tahové cesty
Území významná pro ochranu ptáků	lokality s výskytem ptačích druhů vyžadujících zvýšenou pozornost ve vztahu k VTE a FVE, tahové cesty
Biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců	území zásadní pro trvalý výskyt velkých savců zejm. ve vazbě na lesní biotopy a jejich propojení, dále krajinné struktury důležité pro zachování dlouhodobě udržitelné průchodnosti krajiny pro tyto druhy

E.3 Návrh metodiky a výklad pojmů vychází z následujících podkladů

- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 48/2011 Sb., o stanovení tříd ochrany, ve znění vyhlášky č. 150/2013 Sb.
- I. Vorel, R. Bukáček, P. Matějka, M. Culek, P. Sklenička. Posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz, metodický návod, 2004
- I. Vorel, P. Sklenička. Vyhodnocení možností umístění větrných a fotovoltaických elektráren z hlediska ochrany přírody a krajiny, metodický návod, 2009
- Bartonička a kol. Metodika monitoringu a sběru dat k určení významných migračních koridorů ptáků a létajících savců na úrovni ČR, certifikovaná metodika, 2016 (http://mzp.cz/cz/migracni_koridory_ptaku_savcu_cr)

F PŘÍLOHA – SCHEMATICKÉ MAPY

Mapa:

„Hodnocení území pro realizace VTE z hlediska limitů ochrany přírody a krajiny“

„Hodnocení území pro realizace FVE z hlediska limitů ochrany přírody a krajiny“

„Hodnocení území pro realizace FVE z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu“

Schematické mapy jsou nedílnou součástí příloh této částky Věstníku.

SMĚRNICE A DODATKY

Č. j.: MZP/2018/360/243

Dodatek č. 3

k 3. Výzvě Ministerstva životního prostředí k podávání žádostí o poskytnutí podpory v rámci podprogramu Nová zelená úsporám – Rodinné domy

Tímto dodatkem č. 3 k 3. Výzvě Ministerstva životního prostředí k podávání žádostí o poskytnutí podpory v rámci podprogramu Nová zelená úsporám – Rodinné domy se vydává nové znění Závazných pokynů pro žadatele a příjemce podpory z podprogramu Nová zelená úsporám – Rodinné domy v rámci 3. Výzvy k podávání žádostí platné ode dne 13. září 2018 a účinné ode dne 15. října 2018.

Příjem žádostí dle podmínek stanovených v uvedených Závazných pokynech pro žadatele a příjemce podpory z podprogramu Nová zelená úsporám – Rodinné domy v rámci 3. Výzvy k podávání žádostí platných ode dne 13. září 2018 **bude zahájen dne 15. října 2018.**

Dodatek nabývá platnosti dnem podpisu ministra a účinnosti dne 15. října 2018.

V Praze dne 13. září 2018

Mgr. Richard Brabec

ministr

Příloha - Závazné pokyny pro žadatele a příjemce podpory z podprogramu Nová zelená úsporám – Rodinné domy v rámci 3. Výzvy k podávání žádostí platné ode dne 13. září 2018 a účinné ode dne 15. října 2018.

Nové znění Závazných pokynů pro žadatele a příjemce podpory z podprogramu Nová zelená úsporám – Rodinné domy v rámci 3. Výzvy k podávání žádostí je nedílnou součástí příloh této částky Věstníku MŽP.

SDĚLENÍ

Sdělení odboru obecné ochrany přírody a krajiny a odboru legislativního Ministerstva životního prostředí k výkladu pojmu „přírodě blízké koryto vodního toku“ a pojmu „vodní nádrž“ obsažených v zákoně č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu

Za účelem správné aplikace ustanovení § 9 odst. 2 písm. c) a ustanovení § 11a odst. 1 písm. n) zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, je tímto sdělením upřesněn pojem „přírodě blízké koryto vodního toku“ a pojem „vodní nádrž“.

I. Pojem „přírodě blízké koryto vodního toku“

Podle § 9 odst. 2 písm. c) zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, není třeba souhlasu s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu, má-li být ze zemědělského půdního fondu odňata zemědělská půda pro obnovu přirozených a přírodě blízkých koryt vodních toků.

Pojmem **přírodě blízké koryto vodního toku** užitým v ustanovení § 9 odst. 2 písm. c) zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, se rozumí koryto nebo jeho část, které vzniklo na základě opatření k nápravě zásahů způsobených lidskou činností, kterým došlo ke zlepšení morfologického a ekologického stavu koryta vodního toku, přičemž pro existenci omezujících podmínek (např. střety vodního toku a jeho nivy se zástavbou a důležitými prvky technické infrastruktury sídel) nelze odstranit veškeré zásahy způsobené lidskou činností, a nelze tak z přírodního hlediska provést revitalizaci či renaturaci nejlepším možným způsobem, tj. provést obnovu revitalizací či renaturací, po níž lze považovat koryto vodního toku za přirozené.

Revitalizace vodního toku jsou stavební zásahy investičního charakteru, jasně definované stavebními pracemi a postupy, realizované zpravidla podle stavebního povolení, kterými se ve většině případů dříve technicky upravený vodní tok uvádí do původního přirozeného stavu před úpravou, kdy vodní tok a niva opět plní své přirozené funkce (retenční, samočisticí, biotopová, protipovodňová atd.).

Renaturace vodního toku jsou žádoucí procesy degradace technických úprav a technického vybavení vodních toků samovolným zpřírodněním upravených koryt vodních toků a jejich niv, kterými lze dosahovat srovnatelných efektů jako revitalizacemi, ovšem za podstatně nižších nákladů, popřípadě zcela bez nákladů. Jako příklad lze uvést rozpad technického

opevnění, rozvolňování koryta toku vymíláním do stran, zanášení splaveninami, zarůstání bylinami a dřevinami, popovodňové změny koryt, bobří hrázování, aj.

Revitalizace a renaturace vodních toků jsou charakterizovány zejména následujícími aktivitami:

- obnovení přirozeně malé průtočné kapacity a malých hloubek koryt vodních toků,
- obnovení přirozeně velké tvarové členitosti koryt vodních toků, tedy obnovení hydraulické drsnosti, zároveň související s obnovou prostředí pro vodní biotu a
- obnovení niv vodních toků, včetně břehových a doprovodných porostů dřevin.

Přirozené koryto vodního toku je definováno v ustanovení § 44 odst. 2 vodního zákona: Přirozeným korytem vodního toku je koryto nebo jeho část, které vzniklo přirozeným působením tekoucích povrchových vod a dalších přírodních faktorů nebo provedením opatření k nápravě zásahů způsobených lidskou činností a které může měnit svůj směr, podélný sklon a příčný profil.

II. Pojem „vodní nádrž“

Podle § 11a odst. 1 písm. n) zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, se odvodny za trvale odňatou půdu nestanoví, jde-li o odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu pro vodní nádrže.

Pojmem **vodní nádrž** užitým v ustanovení § 11a odst. 1 písm. n) zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, se rozumí objekt, který slouží ke vzdouvání a zadržování vod, umělému usměrňování odtokového režimu povrchových vod, vzniklý

- a) vzdouvací stavbou na vodním toku,
- b) využitím přírodní nebo umělé prohlubně na zemském povrchu nebo
- c) ohrázováním části území.

Vodní nádrž je opatřena zejména hrází, výpustním zařízením, bezpečnostním přelivem; dle typu nádrže, také obtokovým korytem, odběrným objektem, nátokovým korytem (náhonem) či odpadním korytem, součástí vodní nádrže může být také rybí přechod.

Za vodní nádrž podle § 11a odst. 1 písm. n) zákona se nepovažuje využití umělé prohlubně uvedené pod písmenem b), jestliže prohlubeň vznikne těžbou surovin. Při posouzení záměru se vychází z charakteru vydobyté suroviny z prohlubně a z jejího následného využití.

Ing. Linda Stuchlíková, v. r.
ředitelka odboru obecné ochrany přírody a krajiny

JUDr. Libor Dvořák, Ph. D., v. r.
ředitel odboru legislativy

Sdělení
odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence
Ministerstva životního prostředí
o zveřejnění aktuálního Seznamu odborně způsobilých osob dle § 6 zákona
č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění,
o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů
(zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů

Odbornou způsobilostí se dle § 6 odst. 1 zákona o integrované prevenci rozumí pověření právnické osoby nebo fyzické osoby Ministerstvem životního prostředí k poskytování odborných vyjádření podle § 11 tohoto zákona, a to zapsáním do Seznamu odborně způsobilých osob podle § 6 odst. 2 tohoto zákona.

Ministerstvo životního prostředí po dohodě s Ministerstvem průmyslu a obchodu nebo Ministerstvem zemědělství podle oblasti jejich působnosti zapíše s uvedením věcně vymezeného rozsahu odborné způsobilosti do Seznamu odborně způsobilých osob právnickou osobu nebo fyzickou osobu, která prokáže způsobilost podle § 6 odst. 3 a 4 zákona o integrované prevenci.

Požadavky na činnost odborně způsobilých osob jsou komplexně upraveny § 6, § 6a a § 6b zákona o integrované prevenci, kde jsou podrobně vymezeny podmínky zápisu do Seznamu odborně způsobilých osob, platnost zápisu, podmínky pro prodloužení a podmínky týkající se výmazu ze Seznamu odborně způsobilých osob.

Dle ustanovení § 6a odst. 2 zákona o integrované prevenci je zápis do Seznamu odborně způsobilých osob platný na dobu určitou, nejdéle na dobu 5 let. O prodloužení zápisu do Seznamu odborně způsobilých osob má odborně způsobilá osoba povinnost požádat nejpozději 6 měsíc před uplynutím stanovené doby platnosti vydaného osvědčení. Pokud odborně způsobilá osoba nadále splňuje podmínky pro výkon činnosti odborně způsobilé osoby, vydá Ministerstvo životního prostředí odborně způsobilé osobě nové osvědčení s platností 5 let. V případě neprodloužení zápisu je možné o prodloužení žádat nejdříve po uplynutí 1 roku.

Ve vazbě na povinnost odborně způsobilých osob vyplývající z ustanovení § 6a odst. 2 zákona o integrované prevenci provedlo Ministerstvo životního prostředí revizi Seznamu odborně způsobilých osob. Odborně způsobilá osoba, která byla vymazána ze Seznamu odborně způsobilých osob, může opětovně podat standardní žádost o zápis do Seznamu odborně způsobilých osob.

Aktuální Seznam odborně způsobilých osob dle § 6 zákona o integrované prevenci (aktuální k 31. srpnu 2018) je uveden v následující tabulce.

Evžen Doležal, v. r.
ředitel odboru posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence

IDENTIFIKACE PRÁVNICKÉ NEBO FYZICKÉ OSOBY		Kategorie přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci, pro které byla právnická osoba nebo fyzická osoba pověřena k poskytování odborných vyjádření dle § 11 zákona č. 76/2002 Sb., v platném znění
Obchodní firma nebo název, anebo titul, jméno a příjmení:	Adresa sídla nebo místa podnikání	
AGROPROJEKTA, spol. s r.o.	Na Splávku 1182, 686 01 Uherské Hradiště	6.4. a), 6.4. b) 1. – 3., 6.4. c), 6.6. a) – c)
Amec Foster Wheeler s.r.o.	Křenová 58, 602 00 Brno	1.2., 4.1. a) – k), 4.2. a) – e)
AQUATEST, a. s.	Geologická 4, 152 00 Praha 5 – Barrandov	4.1. a) – k), 4.2. a) – e), 4.3., 4.4., 5.4.
CENIA, česká informační agentura životního prostředí	Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10	1.1., 1.2., 1.3., 2.1., 2.2., 2.3. a) – c), 2.4., 2.5. a), 2.5. b), 2.6., 3.1. a), 3.1. b), 3.4., 3.5., 4.1. a), 4.1. b), 4.1. e), 4.1. h), 4.1. i), 4.1. j), 4.1.k), 4.3., 4.5., 4.6., 5.1. a) – k), 5.2. a), 5.2. b), 5.3. a) 1 – 5, 5.3. b) 1 – 4, 5.4., 6.1. a), 6.1. b), 6.1. c), 6.2., 6.4. a) – c), 6.5., 6.6. a) – c), 6.7.
České ekologické manažerské centrum	28. Pluku 524/25, 101 00 Praha 10	1.1, 1.2., 2.1., 2.2., 2.3. a) – c), 2.4., 2.5.a) 2.5.b), 2.6., 4.1.a), 4.1.h), 4.1.i), 4.2. a) – e), 5.1. a) – k), 5.2.a). 5.2.b), 5.3.a) 1 – 5, 5.3.b) 1 – 4, 5.4., 6.1 a), 6.1 b)
E.I.C., spol. s r.o.	Modřínová 1770/10, 182 00 Praha 8	1.1, 5.1 a) – k), 5.2. a), 5.2. b), 5.3. a), 1 – 5, 5.3. b) 1 - 4
EKOHYDROGEO Žitný s.r.o.	Světská 1418, 198 00 Praha 9	5.1. a) – k), 5.3. a) 1 – 5, 5.3. b) 1 – 4, 5.4.
EKONOX, s.r.o.	V Ráji 501, 530 02 Pardubice	1.1.
ENVIFORM a.s.	Závodní 814, 739 61 Třinec - Staré Město	1.3., 1.4. a), 2.1., 2.2., 2.3. a), 2.4., 2.5. a), 2.5. b) 5.1. a) – k), 5.3. a) 1 – 5, 5.3. b) 1. – 4, 5.4., 6.4. b) 1 – 3
GEOtest, a.s.	Šmahova 1244/112, 627 00 Brno	3.3., 5.4., 6.1. a, 6.1. b)
HUTNÍ PROJEKT OSTRAVA, a.s.	28. října 1142/168, 709 00 Ostrava - Mariánské Hory	1.1., 2.2.
Ing. Jan Šafařík	U Vodojemu 1275/34 , 693 01 Hustopeče	6.4. b), 6.5., 6.6. a) – c)
Ing. Václav Hammer	Hornoměřolupská 663/C60, 190 00 Praha 10	5.1. a) – k). 6.1. a). 6.1. b),., 6.11.
inoTEX, spol. s.r.o.	Štefánikova 1208, 544 01 Dvůr Králové nad Labem	6.2.
RENVODIN – ŠAFAŘÍK, spol. s r.o.	U Vodojemu 1275/34 , 693 01 Hustopeče	6.4. b) 1 – 3, 6.5., 6.6. a), 6.6. b), 6.6. c)
SVÚOM, s.r.o.	U Měšťanského pivovaru 934/4, 170 00 Praha 7 – Holešovice	2.3.c), 2.6., 6.7.
Tractebel Enginerring a.s.	Pernerova 168, 530 02 Pardubice	4.1. a) – k), 4.2. a), 4.2. b), 4.2. c), 4.4., 4.5., 4.6., 6.7.

ÚJV Řež, a.s.	Hlavní 130, Řež, 250 68 Husinec	1.1., 1.4. a), 5.2. a), 5.2. b), 5.4.
Výzkumný ústav zemědělské techniky, v.v.i.	Drnovská 507, P.O.Box 54, 161 01 Praha 6 – Ruzyně	6.6. a) – c)

Závazné pokyny pro žadatele a příjemce podpory z podprogramu
Nová zelená úsporám

RODINNÉ DOMY

v rámci 3. výzvy k podávání žádostí

**Platné ode dne 13. září 2018
a účinné ode dne 15. října 2018**

nová

zelená

úsporám

Program Ministerstva životního prostředí administrovaný Státním fondem životního prostředí ČR je zaměřen na podporu opatření ke snížení energetické náročnosti budov, na podporu efektivního využití zdrojů energie v obytných domech a v budovách veřejného sektoru a na podporu výstavby budov s velmi nízkou energetickou náročností.

Obsah

1	Úvod.....	2
2	Oblasti podpory a podmínky poskytování podpory	3
2.1	Základní zásady a podmínky poskytování podpory.....	3
2.2	Oblast A – Snižování energetické náročnosti stávajících rodinných domů	4
2.2.1	Podmínky oblasti podpory A	4
2.2.2	Podoblasti podpory a sledované parametry	5
2.2.3	Výše podpory pro oblast podpory A.....	5
2.2.4	Zvláštní ustanovení pro památkově chráněné budovy	6
2.2.5	Materiály s vydaným environmentálním prohlášením typu III	6
2.2.6	Podpora na výstavbu zelených střech	7
2.2.7	Podpora na instalaci stínící techniky	7
2.2.8	Podoblast podpory A.4 – Podpora na zpracování odborného posudku a zajištění odborného technického dozoru	7
2.3	Oblast podpory B – Výstavba rodinných domů s velmi nízkou energetickou náročností.....	8
2.3.1	Podmínky oblasti podpory B.....	8
2.3.2	Podoblasti podpory a sledované parametry	8
2.3.3	Výše podpory pro podoblasti B.0, B.1 a B.2	9
2.3.4	Zvýhodnění při použití výrobků se zpracovaným environmentálním prohlášením typu III.....	9
2.3.5	Podpora na výstavbu zelených střech	9
2.3.6	Podoblast podpory B.3 – Podpora na zpracování odborného posudku, zajištění měření průvzdušnosti obálky budovy a zajištění odborného technického dozoru	9
2.4	Oblast podpory C – Efektivní využití zdrojů energie	10
2.4.1	Podoblasti podpory C.1 a C.2 – Výměna zdrojů tepla	10
2.4.2	Podoblast podpory C.3 – Instalace solárních termických a fotovoltaických systémů... ..	12
2.4.3	Podoblast podpory C.4 – Instalace systémů řízeného větrání se zpětným získáváním tepla	16
2.4.4	Podoblast podpory C.6 - Zvýhodnění při použití výrobků se zpracovaným environmentálním prohlášením typu III.....	17
2.4.5	Podoblast podpory C.7 – Podpora na využití tepla z odpadní vody	17
2.4.6	Podoblast podpory C.5 – Podpora na zpracování odborného posudku a zajištění měření průvzdušnosti obálky budovy	18
2.5	Dotační bonus.....	18
3	Podání žádosti o podporu a její administrace	19
3.1	Vyhlášení Výzvy k podávání žádostí	19
3.2	Podací místa	19
3.3	Postup při podávání žádosti	19
3.3.1	Registrace žadatele do informačního systému Programu přes webové rozhraní	19
3.3.2	Vyplnění elektronického formuláře žádosti (evidence žádosti)	19
3.3.3	Zásobník žádostí	20
3.3.4	Doručení žádosti včetně povinných příloh v listinné podobě na krajské pracoviště Fondu.....	20

3.4	Posouzení žádosti	20
3.4.1	Formální kontrola	20
3.4.2	Specifická kontrola	20
3.4.3	Doplnění/oprava žádosti	20
3.5	Akceptace žádosti	21
3.5.1	Lhůta pro doložení dokumentů	21
3.6	Doložení dokončení realizace a závěrečné vyhodnocení žádosti	21
3.6.1	Doložení dokončení realizace	21
3.6.2	Závěrečné vyhodnocení žádosti	21
3.7	Registrace a rozhodnutí	22
3.7.1	Výše podpory	22
3.8	Čerpání podpory	22
3.9	Závěrečné vyhodnocení akce	22
3.10	Zastavení řízení (ukončení administrace žádosti)	22
3.11	Počítání lhůt	22
3.12	Prodlužování lhůt	23
4	Požadované dokumenty	23
4.1	Dokumenty požadované při podání žádosti	23
4.2	Dokumenty požadované k vydání Registrace a rozhodnutí	24
5	Odborný posudek	25
5.1	Základní podmínky	25
5.2	Oprávnění zpracovatelé	25
5.2.1	Oprávnění zpracovatelé projektové dokumentace	25
5.2.2	Oprávnění zpracovatelé energetického hodnocení budovy	25
5.3	Projektová dokumentace	26
5.3.1	Minimální rozsah projektové dokumentace pro oblast podpory A	26
5.3.2	Minimální rozsah projektové dokumentace pro oblast podpory B	26
5.3.3	Minimální rozsah projektové dokumentace pro podoblasti podpory C.1 a C.2	27
5.3.4	Minimální rozsah projektové dokumentace pro podoblast podpory C.3	27
5.3.5	Minimální rozsah projektové dokumentace pro podoblast podpory C.4	27
5.3.6	Minimální rozsah projektové dokumentace pro podoblast podpory C.7	27
5.3.7	Minimální rozsah projektové dokumentace při realizaci zelených střech	27
5.4	Energetické hodnocení	28
5.4.1	Minimální rozsah energetického hodnocení pro oblast podpory A	28
5.4.2	Minimální rozsah energetického hodnocení pro oblast podpory B	28
5.4.3	Minimální rozsah energetického hodnocení pro podoblast podpory C.1 a C.2	29
5.4.4	Minimální rozsah energetického hodnocení pro podoblast podpory C.3	29
5.4.5	Minimální rozsah energetického hodnocení pro oblast podpory C.4	29
6	Způsobilé výdaje	29
6.1	Základní pravidla	29
6.2	Způsobilé výdaje pro oblast podpory A	30

6.3	Způsobilé výdaje pro oblast podpory B.....	30
6.4	Způsobilé výdaje pro oblast podpory C.....	31
7	Veřejná podpora a podpora malého rozsahu.....	31
7.1	Posouzení veřejné podpory.....	31
7.2	Právní rámec.....	31
8	Obecně závazné požadavky.....	32
8.1	Ochrana volně žijících ptáků.....	32
8.2	Rorýs obecný (Apus apus) a zástupci netopýrů (Microchiroptera).....	32
8.3	Nárazy volně žijících ptáků do skel.....	33
8.4	Budovy s výskytem azbestu.....	33
8.5	Zajištění výměny vzduchu v místnostech se spalovacími zdroji tepla.....	34
9	Změny v žádosti o podporu.....	34
9.1	Základní pravidla.....	34
9.2	Změna žadatele z důvodu převodu vlastnického práva k nemovitosti.....	34
9.2.1	Změna žadatele z důvodu převodu vlastnického práva k nemovitosti před vydáním Registrace a rozhodnutí.....	34
9.2.2	Změna žadatele z důvodu převodu vlastnického práva k nemovitosti po vydání Registrace a rozhodnutí.....	35
9.3	Změna žadatele z důvodu úmrtí.....	35
9.4	Změna identifikačních a kontaktních údajů.....	35
9.5	Změny v odborném posudku.....	35
9.5.1	Změny v odborném posudku před vydáním Registrace a rozhodnutí.....	35
9.5.2	Změny v odborném posudku po vydání Registrace a rozhodnutí.....	36
10	Kontrolní činnost.....	37
10.1	Kontroly dokladové.....	37
10.2	Kontroly na místě realizace podporovaného opatření.....	37
10.3	Obecná ustanovení o kontrolách.....	37
11	Základní definice užívaných pojmů a zkratk.....	38

1 Úvod

Závazné pokyny pro žadatele a příjemce podpory z podprogramu Nová zelená úsporám – Rodinné domy v rámci 3. výzvy k podávání žádostí (dále jen „Závazné pokyny“) specifikují postup administrace celého projektového cyklu a základní ustanovení definovaná směrnicí MŽP č. 2/2015 (dále jen „Směrnice“) v platném znění. Tyto Závazné pokyny pro žadatele mohou být aktualizovány dodatky k výzvě k podávání žádostí o podporu vydávanými správcem programu Nová zelená úsporám. Pro žadatele je závazné znění účinné ke dni evidence žádosti.

2 Oblasti podpory a podmínky poskytování podpory

2.1 Základní zásady a podmínky poskytování podpory

- a) Podpora se poskytuje na opatření realizovaná na území České republiky v rámci 3. výzvy k podávání žádostí o podporu (dále jen „Výzva“).
- b) Za správnost, pravdivost, úplnost a aktuálnost všech dokumentů předkládaných Státnímu fondu životního prostředí České republiky (dále jen „Fond“) odpovídá žadatel.
- c) Za soulad realizace opatření s obecně závaznými právními předpisy a s předloženým odborným posudkem odpovídá žadatel.
- d) Pro účely programu Nová zelená úsporám (dále jen „Program“) jsou za rodinný dům považovány stavby splňující definici dle kapitoly 11. Tuto definici musí budova splňovat po celou dobu udržitelnosti.
- e) Žadatelem o podporu může být pouze vlastník nebo stavebník rodinného domu podléhající daňové povinnosti podle zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů (včetně vlastníků uvedených v § 9 tohoto zákona). Stavebníkem se pro účely této Výzvy rozumí osoba, které bylo vydáno stavební povolení, nebo osoba, která ohlásila provedení stavby.

Za žadatele o podporu v postavení vlastníka se dále pro potřeby této Výzvy považuje také osoba, které svědčí právo stavby, a dále správce svěřenského fondu podle § 1448 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, pokud byl předmětný rodinný dům vyčleněn do svěřenského fondu.

- f) Žadatel musí zůstat vlastníkem budovy či stavby, na kterou je žádáno o podporu, po celou dobu administrace žádosti, tj. od podání žádosti až do vydání Registrace akce a Rozhodnutí o poskytnutí dotace (dále jen „Registrace a rozhodnutí“). Výjimky z tohoto ustanovení jsou umožněny pouze v případech uvedených v kapitole 9.
- g) Podporu lze poskytnout i na opatření prováděná na rodinném domě, na který je nebo byla individuálně poskytnuta podpora ze státního rozpočtu nebo jiná podpora z dalších veřejných zdrojů, ne však na stejné položky nebo dříve podpořená opatření (tj. opatření prováděná opakovaně na stejných konstrukcích nebo s obdobným účelem, např. výměna či instalace zdroje tepla na vytápění, ohřev vody apod.), kde neuplynula doba udržitelnosti stanovená v podmínkách poskytnuté podpory. Podporu nelze poskytnout na opatření, která by snižovala ekologické přínosy dříve podpořených opatření. V případě podpory z více veřejných zdrojů je žadatel povinen tuto skutečnost oznámit Fondu nejpozději před závěrečným vyhodnocením žádosti, a to včetně rozdělení způsobilých výdajů dle jednotlivých veřejných zdrojů sloužících k financování realizace opatření.
- h) V rámci Výzvy nelze současně na jeden objekt uplatňovat více žádostí. Žádost může obsahovat kombinaci opatření z více podoblastí podpory. Další žádost je možné podat až po vyplacení podpory v rámci předchozí žádosti nebo v případě zpětvzetí předchozí žádosti, zastavení řízení o předchozí žádosti v případě neplnění podmínek Programu nebo v případě nevydání Registrace a rozhodnutí k předchozí žádosti.
- i) Celková výše podpory na jednu žádost je omezena na max. 50 % řádně doložených způsobilých výdajů, s výjimkou dotačních bonusů, u kterých je tato možnost výslovně uvedena.
- j) Maximální výše podpory pro jednoho žadatele je v rámci Výzvy stanovena na 5 mil. Kč
- k) V případě, že žádost o podporu obsahuje více opatření z několika různých podoblastí podpory, je konečná výše podpory v jednotlivých podoblastech zároveň omezena doloženými způsobilými výdaji pro tuto podoblast podpory. Celková výše podpory včetně dotačních bonusů nesmí přesáhnout celkové doložené způsobilé výdaje na podporovaná opatření.
- l) Rozhodné datum pro stanovení způsobilosti výdajů je max. 24 měsíců před datem evidence žádosti, současně v případě realizace opatření v oblasti podpory A svépomocí a instalace stínící techniky musí být rozhodné datum pro stanovení způsobilosti výdajů po 1. září 2018 včetně.
- m) V případě naplnění znaků veřejné podpory v rámci podané žádosti je podpora omezena také příslušnými pravidly pro veřejnou podporu a související maximální možnou výší čerpání žadatelem.
- n) Realizace vybraných opatření v rodinných domech nacházejících se v Moravskoslezském, Ústeckém a Karlovarském kraji je zvýhodněna zvýšením dotačních částek o 10 %. Zvýhodnění se vztahuje pouze na podporu v těchto

podoblastech: A.0 až A.3, B.0 až B.2, C.1 až C.4 a C.7. Dále na podporu na výstavbu zelených střech a podporu na instalaci stínící techniky.

- o) Podpora bude poskytnuta na všechny úplné, řádně podané a doručené žádosti, které splní všechny podmínky Programu a budou kryty alokací, tj. finančními prostředky určenými pro Výzvu.
- p) Žadatel je oprávněn kdykoliv od podání žádosti až do vydání Registrace a rozhodnutí vzít podanou žádost zpět, a to buď přímo přes webové rozhraní informačního systému Programu, nebo doručením písemného oznámení Fondem. Zpětvzetí žádosti není možné, pokud došlo k přerušení řízení Fondem, např. v důsledku provádění kontroly Fondem či kontrolních šetření jiných oprávněných orgánů.
- q) V případě, že Fond nebo správce Programu v jakékoliv fázi administrace do doby vydání Registrace a rozhodnutí zjistí skutečnosti zakládající důvodné podezření, že žadatel nesplňuje podmínky Programu, může Fond další řízení o žádosti přerušit a zahájit kroky k ověření, prošetření či kontrole předmětných skutečností Fondem nebo jinými oprávněnými orgány. Přerušení trvá do doby konečného rozhodnutí o ev. porušení podmínek.
- r) V případě, že Fond nebo správce Programu v jakékoliv fázi administrace do doby vydání Registrace a rozhodnutí zjistí, že žadatel porušuje podmínky Programu, není oprávněným žadatelem nebo žádost tyto podmínky nesplňuje takovým způsobem, který by k datu podání žádosti neumožňoval podání žádosti v souladu s podmínkami Programu, Fond i bez výzvy k odstranění nedostatků řízení usnesením zastaví a toto usnesení doručí žadateli.
- s) Příjemce podpory umožní pořízení fotodokumentace podpořených opatření Fondem pověřenou osobou a použití této fotodokumentace, technických, ekonomických a environmentálních údajů ze žádosti a jejích příloh za účelem prezentace projektů podpořených z Programu.
- t) Fond si vyhrazuje právo posoudit každé podání individuálně, zejména s ohledem na důvody hodné zvláštního zřetele či odstranění přílišné tvrdosti plynoucí z jinak řádného úředního postupu Fondem.

2.2 Oblast A – Snižování energetické náročnosti stávajících rodinných domů

V této oblasti podpory jsou podporována opatření, která vedou ke snížení energetické náročnosti stávajících rodinných domů, jako je např. zateplení obvodových či vnitřních konstrukcí pomocí tepelněizolačních materiálů, které se stávají trvalou součástí zateplované stavební konstrukce, a výměna výplní stavebních otvorů.

O podporu v této oblasti lze žádat také v případě, kdy je původní stavba rodinného domu odstraněna a na jejím místě je umístěna stavba nového domu, a to za předpokladu, že je nová stavba z větší části umístěna na původně zastavěné ploše objektu, který byl odstraněn. Pokud tato podmínka není splněna, musí být žádost podána a posuzována dle podmínek a s výší dotace dle oblasti podpory B uvedené v kapitole 2.3.

V případech, kdy současně s realizací podporovaných opatření dochází k více než dvojnásobnému zvětšení původně zastavěné plochy stavby rodinného domu, je z hlediska Programu pohlíženo na realizovaná opatření jako na novostavbu. V takovém případě musí být žádost podána a posuzována dle podmínek a s výší dotace dle oblasti podpory B uvedené v kapitole 2.3.

2.2.1 Podmínky oblasti podpory A

- Realizací navrhovaných opatření musí dojít ke snížení vypočtené celkové dodané energie do budovy.
- Podporu lze poskytnout pouze v případě, že žádost o vydání stavebního povolení (resp. ohlášení stavby) na výstavbu budovy, která je předmětem žádosti, byla podána příslušnému stavebnímu úřadu před 1. 7. 2007.
- Definice rodinného domu dle kapitoly 11. musí být pro poskytnutí podpory v této oblasti podpory naplněna jak pro budovu před realizací podporovaných opatření (tj. ve výchozím stavu), tak i pro budovu v navrhovaném stavu (tj. po dokončení realizace podporovaných opatření).
- Požadované úspory a požadovaných parametrů budovy musí být dosaženo zejména realizací podporovaných opatření na konstrukcích na obálce budovy. Do energetického hodnocení lze však zahrnout i realizaci dalších souběžně prováděných úsporných opatření. Za souběžně provedená jsou považována opatření započatá nejdříve po rozhodném datu pro stanovení způsobilosti výdajů a také opatření provedená na základě stejného stavebního povolení nebo ohlášení. V takovém případě je žadatel povinen prokázat dokončení těchto opatření nejpozději současně s doložením dokončení realizace (viz kapitola 3.6).

- V případě, že je hlavní zdroj tepla na vytápění budovy ve smyslu definice uvedené v kapitole 11 určen na spalování pevných paliv a nesplňuje požadavky 3. třídy dle ČSN EN 303-5:2013, je žadatel povinen provést jeho výměnu za zdroj vyhovující aktuálně platným požadavkům na nově instalované zdroje nebo provést napojení na soustavu zásobování teplem, a to nejpozději do data doložení dokumentů požadovaných k vydání Registrace a rozhodnutí.
- Realizace opatření musí být prováděna dodavatelem s příslušnými oprávněními a odbornou způsobilostí pro provádění prací daného typu. V případech a za podmínek stanovených v § 160 odst. 3 a 4 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) může být realizace provedena také svépomocí.
- Stavebník je povinen zajistit odborný technický dozor nad prováděním stavby.

2.2.2 Podoblasti podpory a sledované parametry

Dle dosažených energetických parametrů budovy po realizaci úsporných opatření se oblast podpory A dělí na čtyři hlavní podoblasti podpory prvního řádu: A.0, A.1, A.2 a A.3.

Podmínkou pro poskytnutí podpory v dané podoblasti podpory je dosažení technických parametrů uvedených v tabulce 1.

Tabulka 1 – Požadované parametry v oblasti podpory A

Sledovaný parametr	Označení [jednotky]	A.0	A.1	A.2	A.3
Měrná roční potřeba tepla na vytápění po realizaci	E_A [kWh.m ⁻² .rok ⁻¹]	bez požadavku	≤ 90	≤ 55	≤ 35
nebo	U_{em} [W.m ⁻² .K ⁻¹]		nebo		
Průměrný součinitel prostupu tepla obálkou budovy			≤ 0,95 $U_{em,R}$	≤ 0,85 $U_{em,R}$	≤ 0,75 $U_{em,R}$
Měněné stavební prvky obálky budovy	U [W.m ⁻² .K ⁻¹]	$U \leq 0,9 \cdot U_{rec}^{1)}$	dle požadavku ČSN 73 0540-2 a vyhl. č. 78/2013 Sb.		
Procentní snížení vypočtené měrné roční potřeby tepla na vytápění E_A oproti stavu před realizací opatření	[%]	≥ 20 % ≥ 10 % ²⁾	≥ 40 %	≥ 50 %	≥ 60 %
Povinný systém řízeného větrání se zpětným získáváním tepla splňujícího podmínky pro podoblast podpory C.4 ³⁾	[-]	ne	ne	ne	ano ⁴⁾

Poznámky

- ¹⁾ Jedná-li se o památkově chráněnou budovu dle definice uvedené v kapitole 11 a orgán památkové péče stanovil ve svém písemném stanovisku podmínky určující zvláštní postup při provádění některého z opatření, platí pro danou část opatření požadavek ČSN 730540-2.
- ²⁾ Viz kapitola 2.2.4 Zvláštní ustanovení pro památkově chráněné budovy.
- ³⁾ Na realizaci tohoto opatření je možné čerpat současně podporu z podoblasti C.4.
- ⁴⁾ Je požadováno doložení splnění podmínek platných pro podoblast podpory C.4 pro celý rodinný dům, včetně požadavku na průvzdušnost obálky budovy n_{50} a to i v případech, kdy není opatření z podoblasti podpory C.4 předmětem podpory.

2.2.3 Výše podpory pro oblast podpory A

Maximální výše podpory se stanoví jako součet dílčích podpor na jednotlivé konstrukce, na kterých je prováděno opatření, tj. dle vzorce:

$$\text{výše podpory} = \sum_{i=1}^j k \times S_i \cdot \text{výše podpory } i - \text{tého opatření}$$

S_i – plocha i -té konstrukce na obálce budovy v metrech čtverečních (dle energetického hodnocení) - výsledný součet ploch konstrukcí stejného typu se zaokrouhuje na jedno desetinné místo směrem dolů,

výše podpory i -tého opatření – viz Tabulka 2, dle typu konstrukce a podoblasti podpory,

k – koeficient upravující výši podpory, viz Tabulka 3,

j – počet konstrukcí na obálce budovy, na kterých je realizováno podporované opatření.

Maximální celková výše podpory na opatření provedená na jednom rodinném domě v podoblastech podpory A.0 až A.3, je omezena na 550 000 Kč za dobu trvání Programu.

Výše podpory může být krácena v případech, kdy dochází k odstranění či jiným změnám opatření, které byly z Programu již dříve podpořeny.

Tabulka 2 – Výše podpory v oblasti podpory A

Typ konstrukce	Podoblast podpory		
	A.0 a A.1 [Kč/m ²]	A.2 [Kč/m ²]	A.3 [Kč/m ²]
Obvodové stěny, průsvitné i neprůsvitné obvodové konstrukce obytných zimních zahrad, lehké obvodové pláště, střechy, stropy, podlahy nad exteriérem a ostatní konstrukce	500	600	800
Výplně stavebních otvorů dle definice v kapitole 11	2 100	2 750	3 800
Podlahy na terénu	700	900	1 200

Tabulka 3 – Koeficienty upravující výši podpory v oblasti podpory A pro jednotlivé konstrukce

Popis	Podmínky	Koeficient k
Budovy a konstrukce bez zvýhodnění	–	1,0
RD v Moravskoslezském, Ústeckém nebo Karlovarském kraji	kapitola 2.1 písm. n)	1,1
Památkově chráněná budova	kapitola 2.2.4	1,3
Použití materiálů s vydaným environmentálním prohlášením typu III	kapitola 2.2.5	1,05

Uplatní-li se více koeficientů „ k “ současně, je výsledný koeficient pro stanovení výše podpory roven součinu dílčích koeficientů. Maximální hodnota výsledného koeficientu je 1,50.

2.2.4 Zvláštní ustanovení pro památkově chráněné budovy

Je-li budova památkově chráněna (viz definice v kapitole 11) a zároveň orgán památkové péče stanovil ve svém písemném stanovisku podmínky omezující možnost provést některá opatření na obálce budovy v plném rozsahu, je možno žádat o podporu za podmínek platných pro památkově chráněné budovy.

Při splnění uvedené podmínky je pro podoblast podpory A.0 snížen požadavek na minimální procentní snížení vypočtené měrné roční potřeby tepla na vytápění E_A oproti stavu před realizací opatření na 10 %.

Jsou-li orgánem památkové péče stanoveny podmínky určující zvláštní postup při provádění opatření, které předepisují použití materiálů či postupů, u nichž lze jednoznačně doložit vyšší finanční náročnost oproti standardnímu řešení (nutnost použití izolačních materiálů s deklarovanou hodnotou tepelné vodivosti nižší než 0,030 W.m⁻¹.K⁻¹, zateplení konstrukce ze strany interiéru, výroba replik / repase oken a dveří, ozdobné architektonické prvky, sgrafita apod.), lze pro danou část opatření uplatnit zvýhodněný koeficient k , upravující výši dotace pro daný typ konstrukce (viz tabulka 3). Zvýhodnění se nepříznává v případech, kdy je např. pouze omezena maximální tloušťka použité izolace nebo předepsána barevnost povrchů, struktura omítek apod. O přiznání nároku na uplatnění zvýhodněného koeficientu rozhoduje Fond.

2.2.5 Materiály s vydaným environmentálním prohlášením typu III

Jsou-li pro realizaci opatření v oblasti podpory A navrženy a použity materiály s vydaným environmentálním prohlášením typu III (dále jen „environmentální prohlášení“), je možné uplatnit zvýhodněný koeficient k , upravující výši dotace pro všechny konstrukce v podoblasti A.0, A.1, A.2 nebo A.3 (viz tabulka 3), a to za níže uvedených podmínek:

- Pro realizaci opatření jsou použity alespoň tři různé výrobky nebo materiály s vydaným environmentálním prohlášením, přičemž souhrnné způsobilé výdaje spojené s dodávkou a zabudováním těchto výrobků a materiálů musí být alespoň 50 000 Kč.
- Environmentální prohlášení musí být zpracováno v souladu s ČSN EN ISO 14 025, případně EN 15 804, a musí být ověřeno nezávislou akreditovanou osobou.

2.2.6 Podpora na výstavbu zelených střech

O podporu v této doplňkové podoblasti lze žádat výhradně současně s podáním žádosti v podoblasti podpory A.0, A.1, A.2 nebo A.3.

Podpora se poskytuje na výstavbu zelených střech (extenzivních, polointenzivních a intenzivních) na rodinných domech, popř. na bezprostředně navazujících stavbách ve vlastnictví žadatele plnicích doplňkovou funkci ke stavbě hlavní. Podporu nelze čerpat na jiné samostatně stojící objekty.

Intenzivní zelené střechy mohou být podpořeny pouze za předpokladu zajištění závlahy z jiných zdrojů, než z veřejné vodovodní sítě (např. využitím srážkové či přečištěné odpadní vody).

Podpora je poskytována formou fixní dotace ve výši 500 Kč/m² plochy (uvažuje se plocha průmětu do roviny rovnoběžné se sklonem střechy) vegetačního souvrství zelené střechy.

Podmínkou pro poskytnutí podpory v této podoblasti podpory je dosažení těchto technických parametrů:

- Minimální mocnost vegetačního souvrství (využitelná pro kořenění rostlin) musí být ≥ 8 cm. Pokud je součástí vegetačního souvrství i hydroakumulační vrstva (např. z minerální plsti), je možné mocnost vegetační vrstvy odpovídajícím způsobem snížit s tím, že hydroakumulační vrstva musí být překryta minimálně 2cm vrstvou substrátové směsi;
- Vegetační vrstva musí být tvořena střešním substrátem určeným pro daný typ zelené střechy;
- Vegetaci musí tvořit minimálně 5 trvale udržitelných rostlinných druhů;
- Příjemce podpory zodpovídá za řádnou následnou péči a údržbu zelené střechy;
- Vegetace v dobré kondici musí být po celou dobu udržitelnosti minimálně na dvou třetinách plochy zelené střechy;
- Zelené střechy musí být navrženy v souladu s dokumentem Standardy pro navrhování, provádění a údržbu – Vegetační souvrství zelených střech (vydal Svaz zakládání a údržby zeleně, k dispozici ke stažení na webových stránkách Programu).

2.2.7 Podpora na instalaci stínící techniky

O podporu v této doplňkové podoblasti lze žádat výhradně současně s podáním žádosti v podoblasti podpory A.0, A.1, A.2 nebo A.3.

Podpora se poskytuje na pořízení a instalaci stavebních výrobků venkovní stínící techniky určených ke snížení tepelné zátěže místností nacházejících se uvnitř obálky budovy.

Podpora je poskytována formou fixní dotace ve výši:

- 500 Kč/m² plochy stíněné výplně otvoru na obálce budovy pro stínící techniku s ručním ovládáním;
- 1000 Kč/m² plochy stíněné výplně otvoru na obálce budovy pro stínící techniku s inteligentním motorickým řízením dle definice uvedené v kapitole 11.

V případě, že je u stejné výplně otvoru navrženo více podporovaných opatření stínící techniky, výše podpory se nesčítá.

2.2.8 Podoblast podpory A.4 – Podpora na zpracování odborného posudku a zajištění odborného technického dozoru

O podporu v této podoblasti lze žádat pouze současně s podáním žádosti z podoblasti podpory A.0, A.1, A.2 nebo A.3.

Podpora se poskytuje na zpracování odborného posudku pro podání žádosti a na zajištění odborného technického dozoru.

Maximální celková výše podpory v této podoblasti je 25 000 Kč.

2.3 Oblast podpory B – Výstavba rodinných domů s velmi nízkou energetickou náročností

V této oblasti je podporována výstavba nových rodinných domů s velmi nízkou energetickou náročností a také změna dokončené budovy, která před zahájením změny nesplňuje definici rodinného domu uvedenou v kapitole 11.

2.3.1 Podmínky oblasti podpory B

- Na rodinný dům, který bude podpořen z této oblasti podpory, nelze čerpat podporu z oblastí podpory A a C, pokud podmínky pro příslušnou podoblast podpory nestanoví jinak.
- Příjemcem podpory může být pouze první vlastník rodinného domu. Prvním vlastníkem rodinného domu se rozumí stavebník, který dům řádně dokončil, a to při splnění všech ostatních podmínek Programu.
- Instalace zařízení využívajících energii z obnovitelných zdrojů musí být provedena dodavatelem s příslušnými oprávněními a odbornou způsobilostí.
- Maximální velikost novostavby rodinného domu, na kterou lze čerpat podporu, je omezena na 350 m² celkové energeticky vztážené plochy.
- Rodinný dům, který je předmětem podpory, musí splnit požadavky vyhlášky č. 78/2013 Sb., o energetické náročnosti budov, ve znění pozdějších předpisů, na budovu s téměř nulovou spotřebou energie.
- V případě instalace solárního termického systému musí být použity kolektory splňující minimální hodnotu účinnosti η_{sk} dle vyhlášky č. 441/2012 Sb., o stanovení minimální účinnosti užití energie při výrobě elektřiny a tepelné energie.
- Minimální požadovaná účinnost zpětného zisku tepla systému řízeného větrání při projektem stanovených výkonových stupních (průtocích čerstvého vzduchu) je 75 %.
- Splnění požadavku na maximální průvzdušnost obálky budovy n_{50} musí být doloženo protokolem o měření průvzdušnosti obálky budovy, který bude v souladu s metodickým pokynem k upřesnění pravidel pro měření průvzdušnosti obálky budovy (viz kapitola 11).
- Spalovací zdroje, z nichž jsou spaliny vypouštěny do vnitřního prostředí domu, případně spalovací zdroje, které nemají zajištěn nezávislý přívod spalovacího vzduchu, se pro potřeby Programu nepovažují za zdroj tepla na vytápění.

2.3.2 Podoblasti podpory a sledované parametry

Dle dosažených energetických parametrů budovy se oblast podpory B dělí na tři podoblasti podpory prvního řádu: B.0, B.1 a B.2.

Podmínkou pro poskytnutí podpory v dané podoblasti podpory je dosažení technických parametrů uvedených v tabulce 4.

Tabulka 4 – Požadované parametry v oblasti podpory B

Sledovaný parametr	Označení [jednotky]	Podoblast podpory B.0	Podoblast podpory B.1	Podoblast podpory B.2
Měrná roční potřeba tepla na vytápění	E_A [kWh.m ⁻² .rok ⁻¹]	-	≤ 20	≤ 15
Měrná neobnovitelná primární energie	E_{pNA} [kWh.m ⁻² .rok ⁻¹]	≤ 120	≤ 90	≤ 60
Součinitel prostupu tepla jednotlivých konstrukcí na systémové hranici ²⁾	U [W.m ⁻² .K ⁻¹]	≤ U_{rec}	≤ U_{pas}	≤ U_{pas}
Průměrný součinitel prostupu tepla obálkou budovy	U_{em} [W.m ⁻² .K ⁻¹]	≤ 0,7 * $U_{em,N}$	≤ 0,22	≤ 0,22

Sledovaný parametr	Označení [jednotky]	Podoblast podpory B.0	Podoblast podpory B.1	Podoblast podpory B.2
Průvzdušnost obálky budovy po dokončení stavby	n_{50} [1.h ⁻¹]	≤ 1,0	≤ 0,6	≤ 0,6
Nejvyšší denní teplota vzduchu v místnosti v letním období ¹⁾	$\theta_{ai,max}$ [°C]	≤ 27 °C	≤ 27 °C	≤ 27 °C
Povinná instalace systému řízeného větrání se zpětným získáváním tepla	[-]	Ano	Ano	Ano

Poznámky

- ¹⁾ Bez použití strojního chlazení. Posouzení není vyžadováno v případě, že jsou všechna okna na jižní, jihozápadní, západní, jihovýchodní a východní straně opatřena vnějšími aktivními stínícími prvky.
- ²⁾ Výjimky jsou přípustné v technicky odůvodněných případech, a pouze pokud nemají vliv na splnění ostatních požadavků.

2.3.3 Výše podpory pro podoblasti B.0, B.1 a B.2

Podpora je poskytována formou fixní dotace na jeden rodinný dům.

Tabulka 5 – Výše podpory v oblasti podpory B

Podoblast podpory	Popis	Výše podpory [Kč/dům]
B.0	Dům s nízkou energetickou náročností	150 000
B.1	Dům s velmi nízkou energetickou náročností	300 000
B.2	Dům s velmi nízkou energetickou náročností s důrazem na použití obnovitelných zdrojů energie	450 000

2.3.4 Zvýhodnění při použití výrobků se zpracovaným environmentálním prohlášením typu III

Jsou-li pro realizaci opatření použity výrobky a materiály s vydaným environmentálním prohlášením typu III, je výstavba zvýhodněna částkou 10 000 Kč, a to za níže uvedených podmínek:

- Pro přiznání zvýhodnění musí být použito alespoň pět různých výrobků nebo materiálů se zpracovaným environmentálním prohlášením, přičemž souhrnné způsobilé výdaje spojené s dodávkou a zabudováním těchto výrobků a materiálů musí být alespoň 150 000 Kč.
- Všechny environmentální prohlášení musí být zpracovány v souladu s ČSN EN ISO 14 025, případně EN 15 804, a musí být ověřeny nezávislou akreditovanou osobou.

2.3.5 Podpora na výstavbu zelených střech

O podporu v této doplňkové podoblasti lze žádat pouze současně s podáním žádosti z podoblasti podpory B.0, B.1 nebo B.2 za technických podmínek uvedených v kapitole 2.2.6.

2.3.6 Podoblast podpory B.3 – Podpora na zpracování odborného posudku, zajištění měření průvzdušnosti obálky budovy a zajištění odborného technického dozoru

- O podporu v této podoblasti lze žádat pouze současně s podáním žádosti z podoblasti podpory B.0 B.1 nebo B.2.
- Podpora se poskytuje na zpracování odborného posudku pro podání žádosti, na měření průvzdušnosti obálky budovy (blower door test) a na zajištění odborného technického dozoru.

- Maximální celková výše podpory v této podoblasti činí 35 000 Kč.

2.4 Oblast podpory C – Efektivní využití zdrojů energie

V této oblasti jsou podporována opatření, která zajistí efektivní využití energie v rodinných domech.

- Realizace opatření musí být prováděna dodavatelem s příslušnými oprávněními a odbornou způsobilostí pro provádění prací daného typu.
- Definice rodinného domu dle kapitoly 11. musí být pro poskytnutí podpory v této oblasti podpory naplněna jak pro budovu před realizací podporovaných opatření (tj. ve výchozím stavu), tak i pro budovu v navrhovaném stavu (tj. po dokončení realizace podporovaných opatření), není-li uvedeno jinak.
- Pokud podmínky pro konkrétní podoblast podpory nestanoví jinak, nelze podporu v této oblasti čerpat na budovy, které byly dříve podpořeny v oblasti podpory B – Výstavba rodinných domů s velmi nízkou energetickou náročností z Programu Nová zelená úsporám 2013 nebo Nová zelená úsporám.
- Podporu na instalaci zdroje tepla nebo solárního systému do budovy napojené na účinnou soustavu zásobování tepelnou energií (dále jen „ÚSZTE“) nebo soustavu zásobování tepelnou energií (dále jen „SZTE“), která využívá alespoň 50 % energie z obnovitelných zdrojů, je možné poskytnout pouze, pokud žadatel doloží stanovisko provozovatele této soustavy, že nedojde ke zhoršení její celkové průměrné roční účinnosti.
- Podporu lze poskytnout i na opatření realizovaná ve vymezených bytových jednotkách (viz definice v kapitole 11) za předpokladu, že:
  - mají dle charakteru opatření oddělené rozvody příslušných médií (teplé vody, vytápění) a samostatné hlavní zdroje tepla (kotle, ohřívače vody);
  - v případě fotovoltaických systémů C.3.4 až C.3.8 samostatné fakturační měření spotřeby elektrické energie;
  - požadované parametry se v takovém případě vztahují k příslušné bytové jednotce.
- Nelze žádat o podporu na opatření v rodinném domě, ve kterém již byla z veřejných prostředků podpořena opatření obdobného charakteru (zejména výměna či instalace zdroje tepla na vytápění, instalace solárního systému apod.) a doposud neuplynula doba udržitelnosti stanovená v podmínkách dříve poskytnuté podpory.
- Maximální výše podpory na jeden rodinný dům v oblastech podpory C.1 až C.4 a C.7 je stanovena na 350 000 Kč za dobu trvání Programu.

2.4.1 Podoblasti podpory C.1 a C.2 – Výměna zdrojů tepla

V těchto podoblastech podpory je podporována výměna:

- kotlů na pevná paliva, nedosahujících parametrů pro 3. třídu dle ČSN EN 303-5:2013 za některý ze zdrojů dle tabulky 6;
- lokálních topidel sloužících společně jako hlavní zdroj tepla pro vytápění, za některý ze zdrojů dle tabulky 6;
- elektrického vytápění za systém s tepelným čerpadlem s elektrickým pohonem.

2.4.1.1 Podmínky podoblastí podpory C.1 a C.2

- Na opatření v podoblasti C.1 je možno žádat výhradně současně s opatřením z oblasti podpory A.
- Podpora se poskytuje na pořízení a instalaci nového hlavního zdroje tepla na vytápění s případnou přípravou teplé vody včetně příslušenství a jeho zapojení do otopné soustavy výměnou za stávající hlavní zdroj tepla na vytápění.
- Podpora se neposkytuje na pořízení kotlů určených na spalování pevných fosilních paliv a nedřevní biomasy, a to i v případě kotlů umožňujících spalování více druhů paliv (tzv. kombinovaných kotlů).
- Podporu nelze poskytnout na výměnu kotlů na pevná paliva ve vlastnictví fyzických osob, které mají možnost získat podporu v rámci tzv. „kotlíkových dotací“ z Operačního programu Životní prostředí (dále jen „OPŽP“) 2014–2020, prioritní osa 2, specifický cíl 2.1 – Snížit emise z lokálního vytápění domácností podílející se na expozici obyvatelstva koncentracím znečišťujících látek.

- Při doložení dokončení realizace musí žadatel stvrdit čestným prohlášením, že zajistil ekologickou likvidaci původního zdroje tepla (s výjimkou elektrokotlů nebo jiných elektrických zdrojů, které jsou nově zapojeny jako bivalentní zdroj pro tepelné čerpadlo) a že zajistil provedení všech předepsaných zkoušek a revizí (včetně revize spalinové cesty, je-li relevantní).
- V případě, že jsou v předmětném rodinném domě instalovány další kotle na pevná paliva, které nejsou hlavními zdroji tepla a zároveň nedosahují parametrů pro 3. třídu dle ČSN EN 303-5:2013, je žadatel povinen provést jejich ekologickou likvidaci nejpozději do doby doložení dokumentu prokazující dokončení realizace podporovaného opatření.

2.4.1.2 Podoblasti podpory a jejich sledované parametry

Podmínkou pro poskytnutí podpory v dané podoblasti podpory je splnění následujících požadavků na instalované zdroje:

Zdroje na biomasu

1. Podporována je instalace kotlů na pevná paliva splňujících požadavky na ekodesign dle bodu 1 a 2 přílohy č. II nařízení Komise (EU) 2015/1189 ze dne 28. 4. 2015, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign kotlů na tuhá paliva.
2. V případě lokálních topidel jsou podporována topidla s teplovodním výměníkem splňující požadavky na ekodesign dle bodu 1, 2 a 3 přílohy č. II Nařízení Komise (EU) 2015/1185 ze dne 24. dubna 2015, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign lokálních topidel na tuhá paliva.
3. V případě kotlů s ručním přikládáním je vyžadováno současné užití akumulační nádoby o minimálním objemu 55 l/kW instalovaného výkonu kotle (včetně případného zásobníku TV, pokud je tímto kotlem ohříván).

Tepelná čerpadla (s elektrickým či plynovým pohonem)

1. Podporována jsou tepelná čerpadla s elektrickým pohonem, která splňují požadavky na ekodesign dle bodu 1b), 2b), 3 a 5 přílohy č. II nařízení Komise (EU) č. 813/2013, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign ohřivačů pro vytápění vnitřních prostorů a kombinovaných ohřivačů.
2. Podporována jsou tepelná čerpadla s plynovým pohonem, která splňují požadavky na ekodesign dle bodu 1b), 2b), 3, 4 a 5 přílohy č. II nařízení Komise (EU) č. 813/2013, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign ohřivačů pro vytápění vnitřních prostorů a kombinovaných ohřivačů.

Plynové kondenzační kotle

1. Podporovány jsou pouze kondenzační plynové kotle na zemní plyn nebo propan, které splňují požadavky na ekodesign dle bodu 1a), 2b), 4 a 5 přílohy č. II nařízení Komise (EU) č. 813/2013, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign ohřivačů pro vytápění vnitřních prostorů a kombinovaných ohřivačů.

Napojení na soustavu zásobování teplem

1. Podpora se poskytuje pouze na připojení k účinné soustavě zásobování tepelnou energií dle definice v kapitole 11 a dalším soustavám zásobování teplem, které splňují podíl využití obnovitelných zdrojů energie vyšší než 50 % nebo využívají odpadní teplo či kombinovanou výrobu elektřiny a tepla.
2. Podpora se poskytuje na zřízení rozvodu od hranice pozemku k předávací stanici, předávací stanice včetně případného ohřevu teplé vody a zařízení pro měření a regulaci.
3. Podporu lze poskytnout pouze v případech, kdy instalovaná zařízení a rozvody zůstávají po celou dobu udržitelnosti ve vlastnictví žadatele (nebo jiného spoluvlastníka rodinného domu).
4. Podpora se neposkytuje v případě, že výdaje spojené s pořízením a instalací byly hrazeny (i zpětně) třetím subjektem (tj. nikoliv žadatelem či jiným spoluvlastníkem rodinného domu).

2.4.1.3 Výše podpory pro podoblasti C.1 a C.2

Tabulka 6 – Výše podpory v oblasti podpory C.1 a C.2

Podoblast podpory	Typ zdroje	Výše podpory [Kč/dům nebo b.j.] dle podoblasti	
		C.1	C.2
C.1.1	Kotel na biomasu s ruční dodávkou paliva	50 000	40 000
C.2.1			
C.1.2	Kotel na biomasu se samočinnou dodávkou paliva	100 000	80 000
C.2.2			
C.1.3	Krbová kamna na biomasu s teplovodním výměníkem s ruční dodávkou paliva a uzavřené krbové vložky s teplovodním výměníkem	50 000	40 000
C.2.3			
C.1.4	Krbová kamna nebo vložka na biomasu s teplovodním výměníkem se samočinnou dodávkou paliva	50 000	40 000
C.2.4			
C.1.5	Tepelné čerpadlo voda–voda	100 000	80 000
C.2.5			
C.1.6	Tepelné čerpadlo země–voda	100 000	80 000
C.2.6			
C.1.7	Tepelné čerpadlo vzduch–voda	75 000	60 000
C.2.7			
C.1.8	Plynový kondenzační kotel	35 000	25 000
C.2.8			
C.1.9	Napojení na soustavu zásobování teplem	40 000	30 000
C.2.9			

2.4.2 Podoblast podpory C.3 – Instalace solárních termických a fotovoltaických systémů

V této podoblasti je podporována instalace solárních termických a fotovoltaických (FV) systémů do dokončených rodinných domů a do novostaveb rodinných domů (včetně rozestavěných).

O podporu v této podoblasti podpory může vlastník domu požádat na jeden rodinný dům, či v něm vymezenou bytovou jednotku, pouze jednou za dobu trvání Programu. Výjimkou je kombinace solárního systému určeného pro ohřev teplé vody (podoblasti podpory C.3.1/C.3.2/C.3.3) s fotovoltaickým systémem s akumulací elektřiny výhradně do akumulátorů (podoblast podpory C.3.5/C.3.6/C.3.7) a žádost o podporu na rozšíření solárního systému, na který byla čerpána podpora z Programu.

Pokud byla na objekt, který je předmětem žádosti, v minulosti poskytnuta podpora z veřejných prostředků (včetně programů OPŽP, Zelená úsporám a Nová zelená úsporám 2013) na instalaci solárního systému na ohřev vody, popř. na ohřev vody a vytápění, nelze žádat o podporu v podoblastech C.3.1/C.3.2/C.3.3/C.3.4.

Podporu v rámci této podoblasti je možno poskytnout též na dříve podpořené rodinné domy s velmi nízkou energetickou náročností, na jejichž výstavbu byla poskytnuta podpora z programu Nová zelená úsporám 2013 nebo Nová zelená úsporám v oblasti podpory B, a to za těchto podmínek:

- Podání žádosti v podoblasti C.3 je možné až po vyplacení podpory v oblasti B;
- Nelze žádat o podporu na instalaci nebo úpravu solárního systému, který byl součástí žádosti v oblasti podpory B;
- Pokud byl součástí žádosti v oblasti podpory B solární systém pro ohřev vody či vytápění (termický či fotovoltaický), lze žádat výhradně o podporu na fotovoltaické systémy s akumulací elektřiny do akumulátorů (tj. v podoblasti podpory C.3.5, C.3.6 nebo C.3.7);
- Pokud byl součástí žádosti v oblasti podpory B fotovoltaický systém s dodávkou energie mimo budovu (tj. systém dodávající energii do distribuční soustavy) či fotovoltaický systém určený pro dodávku elektřiny pro vlastní spotřebu, nelze poskytnout podporu v podoblastech podpory C.3.4, C.3.5, C.3.6, C.3.7 a C.3.8.

2.4.2.1 Podmínky podoblastí podpory C.3.1 a C.3.2 – solární termické systémy

- Podporovány jsou systémy na přípravu teplé vody (podoblast podpory C.3.1) a systémy na přípravu teplé vody a vytápění (podoblast podpory C.3.2).
- Podporovány jsou pouze solární termické systémy s kolektory splňující minimální hodnotu účinnosti η_{sk} dle vyhlášky č. 441/2012 Sb., o stanovení minimální účinnosti užití energie při výrobě elektřiny a tepelné energie.

Podmínkou pro poskytnutí dotace v podoblastech podpory C.3.1 a C.3.2 je dosažení parametrů uvedených v tabulce 7.

Tabulka 7 – Požadované parametry v podoblastech podpory C.3.1 a C.3.2

Sledovaný parametr	Označení [jednotky]	C.3.1	C.3.2
Vypočtený celkový využitelný zisk solární soustavy	$Q_{ss,u}$ [kWh.rok ⁻¹]	bez požadavku	≥ 2200
Vypočtený měrný využitelný zisk solární soustavy	$q_{ss,u}$ [kWh.m ⁻² .rok ⁻¹]	≥ 350	≥ 280
Minimální pokrytí potřeby tepla na přípravu teplé vody	[%]	50	bez požadavku
Minimální měrný objem akumulčního zásobníku tepla vztahený k celkové ploše apertury	[l.m ⁻²]	45	45

2.4.2.2 Podmínky podoblasti podpory C.3.3 – fotovoltaické systémy pro přípravu teplé vody s přímým ohřevem

- Podporovány jsou systémy na přípravu teplé vody s přímým ohřevem.
- Instalovaný fotovoltaický systém musí být vybaven technologií pro účinnou optimalizaci systému v závislosti na zátěži (např. sledování maximálního bodu výkonu „MPPT“).
- Minimální účinnost (vztahena k celkové ploše fotovoltaického modulu) při standardních testovacích podmínkách (STC¹) je:
  - 15 % pro panely a moduly složené z mono- a polykrystalických článků;
  - 10 % pro panely a moduly složené z tenkovrstvých amorfních článků;
  - Bez požadavku pro fotovoltaické střešní krytiny a fasádní systémy a jiné než plošné kolektory (např. trubicové).
- Účinnosti fotovoltaických modulů deklarované výrobcí je možno pro účel srovnání s požadavky Programu matematicky zaokrouhlit na celá procenta.
- Instalovaný systém nesmí být propojen s distribuční soustavou.
- Systém musí být umístěn na stavbě evidované v katastru nemovitostí, popř. jiné stávající stavbě umístěné na pozemku náležícím k řešenému rodinnému domu.

Podmínkou pro poskytnutí dotace v podoblasti podpory C.3.3 je dosažení parametrů uvedených v tabulce 8:

Tabulka 8 - Požadované parametry v podoblasti podpory C.3.3

Sledovaný parametr	Označení [Jednotky]	C.3.3
Minimální pokrytí potřeby tepla na přípravu teplé vody	[%]	50

¹ Sluneční ozáření 1000 W.m⁻², teplota FV článků 25 °C, spektrum záření podle AM = 1,5. Bližší informace viz ČSN EN 61215, ČSN EN 50380, ČSN CLC/TS 61836.

Sledovaný parametr	Označení [Jednotky]	C.3.3
Minimální měrný objem akumulčního zásobníku tepla vztahený k instalovanému výkonu solárního systému	[l·kWp ⁻¹]	≥ 80

2.4.2.3 Podmínky podoblastí podpory C.3.4, C.3.5, C.3.6, C.3.7 a C.3.8 – fotovoltaické systémy propojené s distribuční soustavou

- Maximální instalovaný výkon systému nesmí být vyšší než 10 kWp.
- Podpora se poskytuje pouze na nové systémy propojené s distribuční soustavou.
- Systém musí být umístěn na stavbě evidované v katastru nemovitostí, popř. jiné stávající stavbě umístěné na pozemku náležícím k řešenému rodinnému domu.
- Systém musí být vybaven měničem s minimální účinností 94 % (Euro účinnost) a technologií pro sledování bodu maximálního výkonu s minimální účinností přizpůsobení 98 %. U měničů určených k přeměně stejnosměrného napětí z elektrických akumulátorů na střídavé napětí používané ve vnitřních rozvodech – tzv. „hybridní měniče“, se připouští minimální účinnost 92 % (Euro účinnost).
- Minimální účinnost (vztahena k celkové ploše fotovoltaického modulu) při standardních testovacích podmínkách (STC²) je:
  - 15 % pro panely a moduly složené z mono- a polykrystalických článků;
  - 10 % pro panely a moduly složené z tenkovrstvých amorfních článků;
  - Bez požadavku pro fotovoltaické střešní krytiny a fasádní systémy a jiné než plošné kolektory (např. trubcové).
- Účinnosti fotovoltaických modulů, střídačů a technologie sledování bodu maximálního výkonu (MPPT) deklarované výrobcem je možno pro účel srovnání s požadavky Programu matematicky zaokrouhlit na celá procenta.
- Pro účely porovnání s podmínkami Programu je uvažována jmenovitá kapacita baterií deklarovaná výrobcem (neuvažuje se snížení vlivem vybíjecích cyklů). V návrhu projektu musí být zohledněna výrobcem doporučená maximální hloubka vybíjení akumulátorů, aby byla zajištěna jejich dlouhodobá životnost a udržitelnost projektu.
- Není dovoleno použití olověných startovacích akumulátorů a Ni-Cd akumulátorů.
- Míra využití vyrobené elektřiny pro krytí spotřeby v místě výroby musí být alespoň 70 % z celkového teoretického zisku systému. Celkový teoretický zisk ze systému zohledňuje klimatická data, parametry fotovoltaických modulů vč. orientace ke světovým stranám, ztráty v rozvodech, parametry měniče a dalších komponent systému a stanoví se přesným výpočtem nebo zjednodušeně ze špičkového instalovaného výkonu jako: $Q_{FV,celk} [kWh-rok^{-1}] = P_{inst} [kWp] \cdot 1000$.
- Špičkový instalovaný výkon fotovoltaického systému se udává zaokrouhlený na setiny kWp směrem dolů.
- Systém musí zajistit automatické řízení systému v závislosti na aktuální výrobě a spotřebě elektrické energie s prioritním využitím pro krytí okamžité spotřeby elektrické energie (zařízení pro optimalizaci vlastní spotřeby vyrobené elektrické energie) a akumulaci přebytků energie.
- Systémy v podoblasti podpory C.3.4 musí umožnit akumulaci přebytků energie ve formě tepelné energie. Minimální měrný objem instalovaného zásobníku teplé vody nebo akumulční nádrže je 80 l·kWp⁻¹ instalovaného výkonu. Do objemu se nezapočítává objem zásobníku nebo akumulční nádrže, který je zároveň ohříván prostřednictvím termického solárního systému. Pokud je výpočtem potřeby teplé vody a objemu vody potřebného pro akumulaci přebytků elektrické energie doloženo, že pro splnění ostatních podmínek postačuje objem nižší, lze navrhnout objem nádrže vyhovující tomuto výpočtu, minimálně však 120 litrů.
- Systémy v podoblastech podpory C.3.5, C.3.6 a C.3.7 musí umožnit akumulaci přebytků energie ve formě elektřiny. Minimální měrná kapacita akumulátoru je 1,75 kWh·kWp⁻¹ instalovaného výkonu. Jsou-li v systému použity akumulátory využívající moderních technologií umožňující využít vysoký počet hlubokých vybíjecích cyklů bez výrazné

² Sluneční ozáření 1000 W·m⁻², teplota FV článků 25 °C, spektrum záření podle AM = 1,5. Bližší informace viz ČSN EN 61215, ČSN EN 50380, ČSN CLC/TS 61836.

ztráty kapacity, lze uvažovat se sníženým požadavkem na minimální měrnou kapacitu akumulátorů, nejméně však 1,25 kWh/kWp. Za tyto technologie jsou považovány zejména akumulátory na bázi lithia (Li-Ion, LiFePO₄, LiFeYPO). Snížený požadavek nelze uplatnit pro akumulátory na bázi olova (vč. gelových, AGM a trakčních), Ni-MH, Ni-Fe.

- Systémy v podoblasti podpory C.3.8 musí zajistit efektivní využití přebytků energie ve formě tepla na vytápění a přípravu teplé vody za pomoci tepelného čerpadla. V době bez přebytků výkonu elektrárny musí systém zajišťovat vytápění a přípravu teplé vody s maximálním využitím tepelného čerpadla.
  - Při instalaci musí být použita taková akumulační nádrž, která umožní udržovat v její horní části vyšší teplotu než v dolní části, aniž by při běžném provozním stavu (např. při zapnutých oběhových čerpadlech) docházelo k nežádoucímu míchání vody o různých teplotách (požadavek může být naplněn instalací dvou oddělených akumulačních nádrží – vysokoteplotní a nízkoteplotní).
  - Minimální celkový objem akumulace musí být 180 l·kWp⁻¹ instalovaného výkonu, přičemž nízkoteplotní část musí tvořit alespoň 50 % z celkového objemu akumulace.
  - Nízkoteplotní část akumulace slouží zejména pro vytápění a přehřev teplé vody, vysokoteplotní akumulace pak zejména k dohřevu teplé vody. Obě části musí být možné ohřívat přímo plynule řízeným tepelným čerpadlem, a to s automatickým přepínáním ohřevu mezi nízkoteplotní a vysokoteplotní částí. Každá z částí musí mít zajištěn také samostatný ohřev plynule řízenou topnou tyčí (patronou) či plynule řízeným elektrokotlem.
  - Regulační systém musí monitorovat aktuální hodnoty a směry proudů v místě přívodu elektrického proudu do objektu (u 3f solární elektrárny po jednotlivých fázích) a v reálném čase přizpůsobovat výkon tepelného čerpadla a topných tyčí (patron) či elektrokotle (u 3f solární elektrárny po jednotlivých fázích) tak, aby bylo maximalizováno využití vyrobené elektřiny a tím byly zároveň minimalizovány přetoky (dodávka) elektřiny do elektrizační soustavy.
  - Algoritmus regulačního systému musí zajistit preferenci využití tepelného čerpadla s ohledem na aktuální provozní stav (např. rychlost reakce tepelného čerpadla, dosažení maximální teploty...) a při dosažení jeho limitů automaticky využívat topné tyče (patrony) či elektrokotel.
  - Požadovaný rozsah řízení výkonu tepelného čerpadla: 35-100 %.
  - Požadovaný rozsah řízení výkonu topných tyčí (patron) či elektrokotle: 2-100 %.
  - V případě 3fázové elektrárny musí být instalováno 3fázové tepelné čerpadlo a dosažen minimální celkový využitelný zisk $\geq 4\,000$ kWh.rok⁻¹.
  - V případě 1fázové elektrárny musí být instalováno 1fázové tepelné čerpadlo a dosažen minimální celkový využitelný zisk $\geq 3\,000$ kWh.rok⁻¹.
  - V této podoblasti podpory nejsou způsobilé výdaje na pořízení tepelného čerpadla, případného bivalentního zdroje tepla (pokud není integrální součástí akumulační nádrže) a úpravy otopné soustavy..

Podmínkou pro poskytnutí dotace v podoblasti podpory C.3.4, C.3.5, C.3.6, C.3.7 a C.3.8 je dosažení parametrů uvedených v tabulce 9:

Tabulka 9 - Požadované parametry v podoblastech podpory C.3.4, C.3.5, C.3.6, C.3.7 a C.3.8

Sledovaný parametr	Označení [Jednotky]	C.3.4	C.3.5	C.3.6	C.3.7	C.3.8
Celkový využitelný zisk	$Q_{FV,u}$ [kWh.rok ⁻¹]	$\geq 1\,700$	$\geq 1\,700$	$\geq 3\,000$	$\geq 4\,000$	$\geq 3\,000$ (1f) $\geq 4\,000$ (3f)
Minimální míra využití vyrobené elektřiny pro krytí spotřeby v místě výroby	[%]	70	70	70	70	70
Akumulace přebytků energie do teplé vody	-	Povinná	Možná	Možná	Možná	Povinná
Minimální měrný objem zásobníku teplé vody nebo akumulační nádrže	[l·kWp ⁻¹]	80 ¹⁾	-	-	-	180 ²⁾
Akumulace přebytků energie do elektrických akumulátorů	-	Možná	Povinná	Povinná	Povinná	Možná
Minimální měrná kapacita akumulátorů	[kWh·kWp ⁻¹]	-	1,75/1,25	1,75/1,25	1,75/1,25	-

Poznámka

- 1) popř. minimálně 120 litrů celkem, viz podmínka pro podoblast podpory C.3.4 v článku 2.4.2.3
- 2) viz detailní podmínky pro podoblast podpory C.3.8 v článku 2.4.2.3

2.4.2.4 Výše podpory pro podoblast podpory C.3

Tabulka 10 - Výše podpory v podoblasti podpory C.3

Podoblast podpory	Typ systému	Výše podpory [Kč/dům nebo b.j.]
C.3.1	Solární termický systém na přípravu teplé vody	35 000
C.3.2	Solární termický systém na přípravu teplé vody a přítápění	50 000
C.3.3	FV systém pro přípravu teplé vody s přímým ohřevem	35 000
C.3.4	FV systém bez akumulace elektrické energie s tepelným využitím přebytků a celkovým využitelným ziskem $\geq 1\,700 \text{ kWh}\cdot\text{rok}^{-1}$	55 000
C.3.5	FV systém s akumulací elektrické energie a celkovým využitelným ziskem $\geq 1\,700 \text{ kWh}\cdot\text{rok}^{-1}$	70 000
C.3.6	FV systém s akumulací elektrické energie a celkovým využitelným ziskem $\geq 3\,000 \text{ kWh}\cdot\text{rok}^{-1}$	100 000
C.3.7	FV systém s akumulací elektrické energie a celkovým využitelným ziskem $\geq 4\,000 \text{ kWh}\cdot\text{rok}^{-1}$	150 000
C.3.8	FV systém efektivně spolupracující se systémem vytápění a přípravy teplé vody s tepelným čerpadlem	150 000

2.4.2.5 Podpora na rozšíření stávajícího solárního systému

Podporu lze poskytnout na rozšíření vybraných typů stávajících solárních systémů, na které byla poskytnuta podpora v podoblasti podpory C.3 z Programu. Podporováno je rozšíření solárního systému z podoblasti podpory C.3.1 na solární systém splňující podmínky pro podoblast podpory C.3.2, a také na rozšíření fotovoltaických systémů z podoblastí podpor C.3.3, C.3.4, C.3.5 nebo C.3.6 na některý z vyšších podporovaných fotovoltaických systémů.

Kromě splnění podmínek pro zvolenou podoblast podpory, musí dojít ke zvýšení využitelného zisku soustavy minimálně o 20 %, nebo míry využití vyrobené elektřiny pro krytí spotřeby v místě výroby minimálně o 10 procentních bodů (tj. např. ze 75% na min. 85%) oproti předchozí schválené žádosti.

V takovém případě musí být podána nová žádost v nově dosažené podoblasti podpory C.3. Maximální výše podpory se v tomto případě stanoví jako rozdíl mezi maximálními výšemi podpory v příslušných podoblastech podpory C.3 dle Tabulky 10 - Výše podpory v podoblasti podpory C.3, přičemž lze uplatnit pouze zvýhodnění pro vybrané kraje. Jiná zvýhodnění a dotační bonusy se k tomuto opatření neposkytují.

Nově stanovená doba udržitelnosti se vztahuje na systém jako celek, tj. i na komponenty a části systému, na které byla přiznána podpora v předchozí žádosti.

Podpora na zpracování odborného posudku z podoblasti podpory C.5 se v případě rozšíření systému neposkytuje.

2.4.3 Podoblast podpory C.4 – Instalace systémů řízeného větrání se zpětným získáváním tepla

V této podoblasti podpory je podporována instalace systémů řízeného větrání se zpětným získáváním tepla do dokončených rodinných domů a v nich vymezených bytových jednotkách. Podporovány jsou centrální systémy (podoblast podpory C.4.1) a decentrální systémy (podoblast podpory C.4.2).

2.4.3.1 Podmínky podoblasti podpory C.4

- Podporu v této podoblasti je možné žádat buď současně s podáním žádosti o podporu z oblasti podpory A nebo i samostatně. Samostatné podání žádosti je možné pouze v případě, že instalací systému řízeného větrání se zpětným získáváním tepla dojde k úspoře měrné potřeby tepla na vytápění minimálně 20 %.

- Minimální požadovaná účinnost zpětného zisku tepla při projektem stanovených výkonových stupních (průtocích čerstvého vzduchu) je 75 % pro centrální systémy a 70 % pro decentrální (lokální) systémy. Účinnost podporovaného zařízení musí být prokázána měřením dle příslušných technických norem. Mezilehlé hodnoty je možno interpolovat.
- Podmínkou pro získání podpory v této podoblasti podpory je dosažení průvzdušnosti obálky budovy $n_{50} \leq 2,5 [h^{-1}]$.
- Aby bylo zajištěno dosažení průvzdušnosti obálky budovy dle předchozího bodu, doporučuje se realizovat první měření vzduchotěsnosti obálky budovy již jako součást stavebního průzkumu před započítáním návrhu celé rekonstrukce. Jen tak mohou být případné netěsnosti ve stávající části budovy odhaleny včas a mohou být navržena efektivní opatření pro jejich odstranění. Zkušenosti ukazují, že pravděpodobnost dosažení dobrého výsledku (nízké průvzdušnosti) je při použití tohoto postupu výrazně vyšší.
- Splnění požadavku na maximální průvzdušnost obálky budovy n_{50} musí být doloženo protokolem o měření průvzdušnosti obálky budovy, který bude v souladu s metodickým pokynem k upřesnění pravidel pro měření průvzdušnosti obálky budovy (viz kapitola 11).
- Větrací systém musí být navržen dle platných norem a musí zajišťovat řízené větrání všech obytných místností a místností s předpokládaným dlouhodobým pobytem osob (tj. včetně např. kanceláří a provozoven, pokud se v domě nacházejí).

2.4.3.2 Výše podpory pro podoblast podpory C.4

Výše podpory v oblasti podpory C.4 je uvedena v tabulce 11.

Tabulka 11 – Výše podpory v oblasti podpory C.4

Podoblast podpory	Typ systému	Výše podpory [Kč/dům nebo b.j.]
C.4.1	Centrální systém řízeného větrání se zpětným získáváním tepla	100 000
C.4.2	Decentrální systém řízeného větrání se zpětným získáváním tepla	75 000

2.4.4 Podoblast podpory C.6 - Zvýhodnění při použití výrobků se zpracovaným environmentálním prohlášením typu III

- O podporu v této podoblasti lze žádat pouze současně s podáním žádosti z podoblasti podpory C.1, C.2, C.3, C.4 nebo C.7.
- Je-li pro realizaci opatření použit zdroj tepla, solární panely, jednotka řízeného větrání se zpětným získáváním tepla či zařízení na využití tepla z odpadní vody s vydaným environmentálním prohlášením typu III, je tato instalace zvýhodněna částkou 2 000 Kč. V případě použití více výrobků s vydaným environmentálním prohlášením se podpora u kombinovaných žádostí v podoblasti podpory C. 6 nezvyšuje.
- Environmentální prohlášení musí být zpracováno v souladu s ČSN EN ISO 14 025, případně EN 15 804, a musí být ověřeno nezávislou akreditovanou osobou.

2.4.5 Podoblast podpory C.7 – Podpora na využití tepla z odpadní vody

O podporu v této podoblasti je možné žádat pouze současně s podáním žádosti o podporu z oblasti podpory A, B nebo jiným opatřením z oblasti podpory C.

Podpora se poskytuje na instalaci centrálních i decentrálních systémů využívajících teplo z odpadních vod pro předehřev teplé vody.

Podpora je poskytována formou fixní dotace ve výši 5 000 Kč na jeden decentrální systém, popř. napojené odběrné místo (výtok) v případě systému centrálního. Max. však 15 000 Kč na jeden dům.

V případě použití zařízení bez tepelného čerpadla musí být využito zařízení s výrobcem deklarovanou účinností zpětného získávání tepla minimálně 30 %. Tato podmínka se považuje za splněnou v případě zařízení s certifikací iPAH (International Passive House Association). Požadovaná účinnost musí být splněna při níže uvedených okrajových podmínkách měření:

- Objemový průtok min. 8 litrů/minutu;
- Teplota studené vody min. 8 °C;

- Teplota okolí v rozsahu 18–25 °C;
- Teplota odpadní vody (z níž se odebírá teplo) max. 39 °C.

Pro systémy předávající teplo s využitím tepelného čerpadla není minimální účinnost stanovena.

2.4.6 Podoblast podpory C.5 – Podpora na zpracování odborného posudku a zajištění měření průvzdušnosti obálky budovy

- O podporu v této podoblasti lze žádat pouze současně s podáním žádosti z podoblasti podpory C.1, C.2, C.3, C.4 nebo C.7.
- Podpora se poskytuje na zpracování odborného posudku, zajištění odborného technického dozoru a na měření průvzdušnosti obálky budovy (blower door test) pro podoblast podpory C.4 (včetně případného předběžného měření v průběhu přípravy projektu nebo v průběhu realizace).
- Maximální výše podpory v této podoblasti činí **5 000 Kč**, a to i v případech, kdy je žádáno na více opatření z oblasti podpory C.

2.5 Dotační bonus

- Dotační bonus lze poskytnout pouze v případě, že je na jednom rodinném domě poskytnuta podpora na zateplení nebo na instalaci solárního systému z Programu a rovněž podpora na výměnu nevyhovujícího kotle na pevná paliva a to pouze v rámci 67. nebo jí následujících výzev Ministerstva životního prostředí k podávání žádostí z programu OPŽP 2014–2020, prioritní osa 2, specifický cíl 2.1 – Snížit emise z lokálního vytápění domácností podílející se na expozici obyvatelstva koncentracím znečišťujících látek (tzv. „kotlíkové dotace“).
- O dotační bonus lze žádat pouze současně s podáním žádosti o podporu na opatření v podoblastech podpory A.0, A.1, A.2, A.3 nebo C.3 v rámci Programu.
- Žádost o bonus může být podána nejpozději do 24 měsíců od poskytnutí podpory z programu „kotlíkových dotací“.
- O dotační bonus nelze požádat dodatečně k již podané žádosti.
- Dotační bonus nelze poskytnout opakovaně na stejný rodinný dům.
- Dotační bonus při kombinaci s podporovaným opatřením v podoblasti podpory C.3 lze žádat pouze tehdy, pokud je v rámci tohoto opatření navržena akumulace (využití přebytků) do teplé vody.
- Výše dotačního bonusu činí 20 000 Kč v případě žádostí v oblasti podpory A nebo 10 000 Kč v případě žádostí z podoblasti podpory C.3. Pokud je žádáno o podporu současně na podporovaná opatření v oblasti podpory A a podoblasti podpory C.3, dotační bonusy se nesčítají. Žadateli bude přiznán vyšší z možných bonusů.
- Dotační bonus se nezapočítává do limitu maximální celkové míry podpory 50 % z celkových způsobilých výdajů dle kap. 2.1 písm. j).
- Dotační bonus je vyplácen na základě Registrace a rozhodnutí současně s podporou na realizaci podporovaných opatření v oblasti podpory A nebo podoblasti podpory C.3 a nelze jej vyplatit samostatně.

3 Podání žádosti o podporu a její administrace

3.1 Vyhlášení Výzvy k podávání žádostí

Žádosti o podporu je možné podávat na základě vyhlášené Výzvy k podávání žádostí. Tento dokument je vždy zveřejněn před zahájením příjmu žádostí o poskytnutí podpory na webových stránkách Programu a obsahuje zejména časový harmonogram příjmu žádostí, typy oprávněných žadatelů a specifikaci jednotlivých oblastí podpory včetně základních pravidel příjmu žádostí. Žádosti je možné podávat před realizací, v průběhu nebo po realizaci podporovaných opatření.

3.2 Podací místa

Podacími místy pro potřeby doručení žádosti a povinných příloh v listinné podobě jsou krajská pracoviště Fondu. Aktuální seznam podacích míst těchto pracovišť je uveden na webových stránkách Programu. Žádost a přílohy v elektronické podobě se pak podávají přímo prostřednictvím informačního systému Programu nebo prostřednictvím datové zprávy zaslané do datové schránky Fondu (ID datové schránky: favab6q).

3.3 Postup při podávání žádosti

Proces podání žádosti lze rozdělit do tří základních kroků:

- Registrace do informačního systému Programu přes webové rozhraní;
- Vyplnění elektronického formuláře žádosti (evidence žádosti);
- Doručení žádosti včetně povinných příloh v listinné podobě na krajské pracoviště Fondu (tento krok se neuplatní v případě úplného elektronického podání žádosti prostřednictvím informačního systému Programu).

3.3.1 Registrace žadatele do informačního systému Programu přes webové rozhraní

Prvním krokem k úspěšnému podání žádosti je registrace žadatele do informačního systému Programu přes webové rozhraní, jehož prostřednictvím se žádosti podávají. Na webových stránkách Programu se po kliknutí na ikonu PODAT ŽÁDOST otevře registrační formulář, který žadatele vyzve k založení uživatelského účtu. V registračním formuláři žadatel vyplní svoji e-mailovou adresu, na které bude probíhat komunikace žadatele a Fondu, své jméno a příjmení a heslo pro přístup do uživatelského účtu. K dokončení registrace musí žadatel použít verifikačního odkazu, který je zaslán po odeslání registračního formuláře na e-mailový kontakt, který žadatel uvedl v registračním formuláři. Do aplikace informačního systému se žadatel přihlašuje obdobně jako např. do e-mailové pošty.

3.3.2 Vyplnění elektronického formuláře žádosti (evidence žádosti)

Žádosti o podporu se podávají výhradně elektronicky, a to prostřednictvím online formuláře, který se zpřístupní po přihlášení do aplikace informačního systému Programu na jeho internetových stránkách.

Žadatelé, kteří nedisponují elektronickým zařízením pro samotné podání žádosti, mohou navštívit kterékoliv z krajských pracovišť Fondu, kde jim bude podání žádosti umožněno.

Vlastní vyplnění elektronické verze žádosti

- Formulář žádosti je doplněn o intuitivní pomůcky usnadňující jeho vyplnění.
- Formulář žádosti je opatřen automatickou kontrolou chybně zadaných údajů.
- Formulář žádosti není nutné vyplňovat najednou, ale je možné vyplňování v krocích, které se dají uložit.
- K formuláři žádosti je možné připojit související dokumenty a podklady v elektronické podobě.

Evidence žádosti

Kompletně vyplněnou elektronickou žádost potvrdí žadatel kliknutím na ikonu ODESLÁNÍ ŽÁDOSTI a tím uloží žádost do informačního systému Programu – proběhne tzv. evidence žádosti, v jejímž rámci je každé žádosti přiděleno unikátní číslo. Informační systém průběžně sleduje stav čerpání finančních prostředků v dané Výzvě a v případě jejich vyčerpání oznámí přijetí žádosti do zásobníku nebo již neumožní žádost podat.

Pokud žadatel provede současnou evidenci žádostí v různých podoblastech podpory, jsou tyto žádosti evidovány pod jediným unikátním číslem a další administrace probíhá tak, jako by se jednalo o žádost jedinou. V případě, že dojde k nesplnění

podmínek Programu či zpětvzetí dílčí žádosti (pro jednu nebo více podoblastí podpory), neztrácí žadatel nárok na podporu v ostatních podoblastech podpory, a to za předpokladu, že jsou naplněny všechny ostatní podmínky Programu.

3.3.3 Zásobník žádostí

V případě potřeby umožní informační systém pro příjem žádostí elektronickou evidenci žádosti i nad rámec alokace, přičemž tyto žádosti budou automaticky zařazeny do tzv. zásobníku. Dojde-li v průběhu administrace žádostí k uvolnění finančních prostředků rezervovaných na základě žádostí evidovaných v rámci alokace (aktivní žádosti) v důsledku zastavení řízení některých dříve evidovaných žádostí nebo k navýšení alokace, budou žádosti ze zásobníku automaticky v pořadí, ve kterém byly do informačního systému evidovány, zařazeny mezi aktivní žádosti. O této skutečnosti je žadatel písemně informován.

3.3.4 Doručení žádosti včetně povinných příloh v listinné podobě na krajské pracoviště Fondu

Vyplněný formulář žádosti vygenerovaný informačním systémem Programu a všechny povinné přílohy stanovené v kapitole 4, které nebyly přiloženy k žádosti v elektronické podobě, musí být doručeny v listinné podobě na podací místo krajského pracoviště Fondu (osobně nebo doporučenou zásilkou), a to nejpozději ve lhůtě stanovené při elektronické evidenci žádosti. Zásilka musí být viditelně označena „NZÚ – Žádost o podporu“ a unikátním číslem žádosti a nesmí obsahovat žádosti s různými unikátními čísly. Pro každou jednotlivou žádost, tj. pro každé unikátní číslo, musí být použita samostatná zásilka.

Nedoručí-li žadatel požadované dokumenty ve stanovené lhůtě, Fond řízení o žádosti usnesením zastaví a usnesení doručí žadateli (viz ustanovení 3.10).

Doručení v listinné podobě na krajské pracoviště Fondu není vyžadováno v případě úplného elektronického podání žádosti a všech souvisejících příloh.

Je-li řízení zastaveno dle výše uvedeného bodu, může žadatel v případě zájmu o účast v Programu, provést novou evidenci, umožní-li to podmínky stanovené Výzvou.

3.4 Posouzení žádosti

Posuzování žádostí probíhá na krajských pracovištích Fondu. Při vyplňování formuláře žádosti si žadatel může vybrat, na kterém krajském pracovišti Fondu bude žádost administrována. K požadavku žadatele se přihlíží, ale nemusí mu být vždy vyhověno. Posouzení žádosti probíhá ve dvou krocích:

- Kontrola úplnosti a formální správnosti žádosti a povinných příloh (dále také jen „formální kontrola“);
- Kontrola souladu žádosti a povinných příloh s podmínkami Programu (dále také jen „specifická kontrola“).

3.4.1 Formální kontrola

Evidované a řádně doručené žádosti podrobí Fond formální kontrole, tj. kontrole z hlediska úplnosti a formální správnosti. Při této kontrole si Fond ověří zejména, zda byly žadatelem předloženy všechny požadované dokumenty, zda jsou řádně uvedeny všechny požadované údaje a zda tyto dokumenty splňují požadované formální náležitosti. U správně podaných žádostí probíhá formální kontrola zpravidla 3 týdny.

3.4.2 Specifická kontrola

Specifická kontrola navazuje na úspěšně uzavřenou formální kontrolu a ověřuje se při ní věcná správnost a splnění podmínek Programu, zejména pak soulad parametrů z předloženého odborného posudku s podmínkami Programu a Výzvy pro danou oblast či podoblast podpory. Specifická kontrola trvá zpravidla 3 týdny po úspěšně uzavřené formální kontrole.

Fond může formální a specifickou kontrolu sloučit do jediné kontroly v případě, že dodané podklady k žádosti jsou dostatečné pro provedení specifické kontroly.

3.4.3 Doplnění/oprava žádosti

V případě zjištění nedostatků v rámci kontrol vyzve Fond žadatele k odstranění těchto nedostatků ve stanovené lhůtě 30 kalendářních dní ode dne prokazatelného doručení Výzvy k odstranění nedostatků.

Výzvy k odstranění nedostatků jsou žadateli zasílány elektronicky na e-mailovou adresu uvedenou v žádosti. Neodstraní-li žadatel ve stanovené lhůtě nedostatky nebo nebude-li ani po doplnění žádost úplná nebo nebude-li splňovat podmínky Programu, Fond další řízení usnesením zastaví a usnesení doručí žadateli (viz ustanovení 3.10).

Fond si vyhrazuje právo vyžádat si další podklady nezbytné pro posouzení žádosti a provést kontrolu stavu na místě. Žadatel je povinen poskytnout nezbytnou součinnost.

3.5 Akceptace žádosti

Je-li žádost po formální i věcné stránce bez nedostatků, je akceptována. O akceptaci je žadatel anebo jím zmocněný zástupce písemně informován elektronicky prostřednictvím informačního systému Programu anebo na e-mailovou adresu uvedenou v žádosti. Informace o akceptaci obsahuje podmínky pro poskytnutí podpory a stanoví termín, do jehož konce je třeba zrealizovat podporovaná opatření a doložit dokumenty nutné pro vydání Registrace a rozhodnutí.

V případě neakceptace žádosti Fond usnesením řízení zastaví a usnesení doručí žadateli. (viz ustanovení 3.10).

O akceptaci/neakceptaci je žadatel informován zpravidla do 6 týdnů od podání žádosti o podporu (popřípadě do 3 týdnů, je-li formální a specifická kontrola sloučena). Akceptační dopis se nezasílá v případě žádostí podaných po dokončení realizace. U těchto žádostí je ihned po akceptaci žádosti provedeno závěrečné vyhodnocení žádosti.

3.5.1 Lhůta pro doložení dokumentů

V případě žádostí podaných před zahájením realizace nebo v jejím průběhu je termín pro doložení dokumentů vyžadovaných pro vydání Registrace a rozhodnutí stanoven následovně:

- 24 měsíců v oblasti podpory A;
- 36 měsíců v oblasti podpory B;
- 12 měsíců v oblasti podpory C.

Lhůty jsou počítány ode dne akceptace žádosti. Žádá-li žadatel na opatření z více oblastí podpory, je stanoven jednotný termín pro doložení dokumentů vyžadovaných pro vydání Registrace a rozhodnutí, a to podle oblasti podpory s nejdelší lhůtou.

3.6 Doložení dokončení realizace a závěrečné vyhodnocení žádosti

Předložením dokumentů pro vydání Registrace a rozhodnutí žadatel prokáže řádné dokončení realizace podporovaných opatření dle odborného posudku a podmínek Programu.

3.6.1 Doložení dokončení realizace

Dokumenty se předkládají (osobně nebo doporučenou zásilkou) v listinné podobě na krajské pracoviště Fondu, na kterém je žádost administrována nebo v elektronické podobě přímo prostřednictvím informačního systému Programu nebo prostřednictvím datové zprávy zaslané do datové schránky Fondu (ID datové schránky: favab6q). Požadované dokumenty jsou uvedeny v kapitole 4. U žádostí podaných před realizací nebo v jejím průběhu musí žadatel dodržet lhůtu na doložení stanovenou v akceptačním dopise.

V odůvodněných případech je možné požádat Fond o prodloužení lhůty pro doložení dokumentů pro vydání Registrace a rozhodnutí. O prodloužení je třeba požádat výhradně písemně, a to před uplynutím lhůty. Prodlužování lhůt podrobně řeší kapitola 3.12.

3.6.2 Závěrečné vyhodnocení žádosti

Fond provede kontrolu dokumentů prokazujících řádné dokončení realizace podporovaných opatření ve vztahu ke splnění podmínek Programu a Výzvy a současně v souladu s akceptovanou žádostí o podporu. Tato kontrola se nazývá závěrečné vyhodnocení žádosti a trvá zpravidla 3 týdny.

V případě zjištění nedostatků v rámci závěrečného vyhodnocení žádosti vyzve Fond žadatele k odstranění těchto nedostatků ve stanovené lhůtě 30 kalendářních dní ode dne prokazatelného doručení výzvy k odstranění nedostatků.

Výzvy k odstranění nedostatků jsou zasílány žadateli elektronicky na e-mailovou adresu uvedenou v žádosti. Neodstraní-li žadatel ve stanovené lhůtě nedostatky nebo nebude-li žádost ani po doplnění všech dokumentů požadovaných k vydání Registrace a rozhodnutí úplná nebo nebude-li žádost splňovat podmínky Programu, Fond usnesením řízení zastaví a usnesení doručí žadateli (viz ustanovení 3.10).

Fond si vyhrazuje právo vyžádat si další podklady nezbytné pro posouzení žádosti a provést kontrolu stavu na místě realizace, a to v období od evidence žádosti do konce doby udržitelnosti, která je stanovena na 10 let ode dne vydání Registrace a rozhodnutí. Žadatel se zavazuje poskytnout nezbytnou součinnost.

3.7 Registrace a rozhodnutí

Pokud jsou předložené dokumenty požadované k vydání Registrace a rozhodnutí kompletní, formálně správné a dokládají, že akce splňuje podmínky Programu, a tato správnost je potvrzena Fondem, může správce Programu vyhovět žádosti o podporu vydáním Registrace a rozhodnutí.

V případě, že správce Programu nevydá Registraci a rozhodnutí, žádost rozhodnutím zamítne, a rozhodnutí, včetně věcného odůvodnění, doručí žadateli. U kladně posouzené žádosti odešle Fond žadateli dokument Registrace akce a rozhodnutí o poskytnutí dotace a Podmínky poskytnutí dotace, které jsou jejich nedílnou součástí. Spolu s těmito dokumenty je žadateli zaslán formulář Prohlášení o přijetí podmínek dotace, ve kterém je žadatel povinen vlastnoručním úředně ověřeným podpisem potvrdit souhlas s vydanou Registrací a rozhodnutím, a s podmínkami, za kterých je podpora poskytována. Dokument musí příjemce podpory ve stanovené lhůtě doručit na příslušné krajské pracoviště Fondu. Nedoručení Prohlášení o přijetí podmínek dotace Fondu je považováno za porušení podmínek Programu.

3.7.1 Výše podpory

Konečná výše podpory uvedená v Registraci a rozhodnutí je stanovena na základě dokumentů prokazujících řádné dokončení realizace podporovaných opatření a může být odlišná od maximální výše podpory uvedené v akceptačním dopise, nikoliv však vyšší. V případě, že jsou naplněny definiční znaky veřejné podpory, je maximální výše podpory omezena zároveň aktuální maximální možnou výší čerpání podpory žadatelem dle pravidel pro veřejnou podporu.

Upozornění!

Příjemce podpory musí neprodleně informovat Fond nebo správce Programu o všech změnách podmínek poskytnutí podpory obsažených v Registraci a rozhodnutí a písemně požádat správce Programu o souhlas k jejich provedení. Změna podmínek poskytnutí podpory po vydání Registrace a rozhodnutí podléhá souhlasu správce Programu a vydání změnové Registrace a Rozhodnutí.

3.8 Čerpání podpory

Podpora je vyplacena na bankovní účet uvedený v žádosti o podporu, a to zpravidla do 3 týdnů od vydání Registrace a rozhodnutí. U žádostí podaných po realizaci podporovaných opatření, u kterých nebyly zjištěny žádné nedostatky, je možné očekávat vyplacení dotace zpravidla do 9 týdnů od podání žádosti. Na přelomu roku může být kvůli krátkodobému pozastavení vyplácení dotací tato lhůta prodloužena. Důvodem jsou postupy pro zabezpečení rozpočtu a účetních operací v závěru roku v souvislosti s příslušnými ustanoveními zákona o rozpočtových pravidlech.

3.9 Závěrečné vyhodnocení akce

Závěrečné vyhodnocení akce se provádí po vydání Registrace a rozhodnutí a po výplatě podpory na základě závěrečného vyhodnocení žádosti a v souladu s § 6 vyhlášky č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování Programů reprodukce majetku, ve znění pozdějších předpisů. Dokument Závěrečné vyhodnocení akce je příjemcům podpory zasílán elektronicky e-mailem, případně na vyžádání v listinné podobě.

3.10 Zastavení řízení (ukončení administrace žádosti)

V případě, že Fond nebo správce Programu zjistí porušení či neplnění podmínek Programu, může v souladu s podmínkami Programu usnesením rozhodnout o zastavení řízení.

O zastavení administrace žádosti je žadatel písemně informován doručením usnesení o zastavení řízení. Usnesení je zasíláno Fondem písemně na adresu uvedenou v žádosti o podporu nebo prostřednictvím datové schránky.

Prokazatelným doručením usnesení o zastavení řízení je administrace žádosti ukončena a žadatel může podat novou žádost, pokud to podmínky Výzvy v rámci Programu umožňují.

3.11 Počítání lhůt

Počítání lhůt se řídí následujícími pravidly:

Počátek lhůty

Všechny lhůty začínají plynout následující kalendářní den po dni, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty (např. k prokazatelnému doručení písemnosti).

Konec lhůty

- a) Je-li lhůta určena počtem týdnů, měsíců nebo let, končí lhůta uplynutím toho dne, který se svým označením shoduje se dnem, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty (např. k prokazatelnému doručení písemnosti). Není-li v daném měsíci takový den, končí lhůta posledním dnem daného měsíce.
- b) Případně-li konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den.

Zachování lhůt

- a) Lhůta je zachována, pokud je nejpozději v poslední den lhůty učiněno osobní podání příslušnému orgánu.
- b) Lhůta je rovněž zachována, pokud v případě poštovní zásilky adresované příslušnému orgánu je tato poštovní zásilka předána držiteli poštovní licence nejpozději v poslední den lhůty.

3.12 Prodlužování lhůt

Žadatel může požádat o prodloužení procesních lhůt, nebrání-li tomu další závazné lhůty a termíny Programu. O prodloužení lhůty je nutné požádat vždy výhradně písemně (poštovní zásilkou, prostřednictvím datové zprávy nebo e-mailem), a to nejpozději poslední den stanovené lhůty. Na později podané žádosti o prodloužení lhůty nebude brán zřetel. Fond posoudí důvody a možnosti prodloužení lhůty a žadatele o výsledku informuje.

4 Požadované dokumenty

Povinností žadatele je předložit všechny dokumenty stanovené podmínkami Programu. Podle toho, v jaké fázi administrace žádosti je jejich doložení požadováno, se rozdělují na:

- Dokumenty požadované při podání žádosti;
- Dokumenty požadované k vydání Registrace a rozhodnutí.

Obě kategorie dokumentů lze dále rozdělit na:

- Dokumenty předkládané všemi žadateli o podporu;
- Dokumenty předkládané jen žadateli, kteří naplní daná kritéria.

Požadované dokumenty se dokládají zpravidla v listinné podobě, u dokumentů jejichž charakter to umožňuje je možné dokumenty doložit také v elektronické podobě nahráním do informačního systému Programu v běžně používaných formátech (PDF, DOC, DOCX, RTF, ODT, XLS, XLSX, ODS, CSV). Dokumenty postačí doložit v jednom vyhotovení, a to v prosté kopii, není-li stanoveno jinak.

V případě, že jsou dokumenty předkládány v jiném jazyce než českém nebo slovenském, je žadatel povinen – na vyžádání Fondu – doložit jejich úřední překlad.

U žádostí podávaných po realizaci podporovaných opatření se všechny dokumenty dokládají najednou, spolu s žádostí o podporu.

Fond si vyhrazuje právo vyžádat si další podklady nezbytné pro posouzení žádosti, a to v období od evidence žádosti do konce doby udržitelnosti podporovaného opatření, a to včetně předložení originálů dokumentů i v případech, kdy byly přijaty jejich prosté kopie.

Písemnosti doručené Fondu se nevrací!

4.1 Dokumenty požadované při podání žádosti

Dokumenty, které jsou požadovány jako povinné přílohy k formuláři žádosti, předkládá žadatel spolu s žádostí o podporu viz kapitola 3.2.

DOKUMENTY PŘEDKLÁDANÉ VŠEMI ŽADATELI O PODPORU

1. **Formulář žádosti o podporu** – formulář žádosti vygenerovaný informačním systémem Programu a opatřený vlastnoručním podpisem žadatele, respektive osoby oprávněné za něj jednat, případně zplnomocněné osoby určené na základě písemné plné moci. Předkládá se v originále nebo úředně ověřené kopii.

2. **Odborný posudek** – projektová dokumentace a energetické hodnocení budovy v požadovaném rozsahu dle oblasti (podoblasti) podpory a dle specifikace uvedené v kapitole 5.
3. **Krycí list technických parametrů vyhotovený a autorizovaný zpracovatelem energetického hodnocení budovy.** Předkládá se v listinné a zároveň v elektronické podobě vyplněného interaktivního formuláře zpravidla prostřednictvím webového rozhraní systému pro podání žádostí. Interaktivní formulář krycího listu je k dispozici na webových stránkách Programu, nebo pokud to systém umožňuje, je součástí webového rozhraní informačního systému pro podání žádostí. Předkládá se v originále nebo úředně ověřené kopii, listinná podoba může být plně nahrazena podobou elektronickou, a to za předpokladu, že elektronický dokument bude opatřen zaručeným elektronickým podpisem zpracovatele.

DOKUMENTY PŘEDKLÁDANÉ JEN ŽADATELI, KTEŘÍ NAPLNÍ DANÁ KRITÉRIA

1. **Plná moc** – pouze v případě, že žadatele zastupuje při vyřizování žádosti třetí osoba. Lze použít formulář plné moci, který je k dispozici na webových stránkách Programu. Předkládá se v originále nebo úředně ověřené kopii.
2. **Souhlasné prohlášení ostatních spoluvlastníků nemovitosti** – pouze v případě, že objekt, na který se žádá o podporu, je ve spoluvlastnictví více osob. Lze použít formulář souhlasného prohlášení, který je k dispozici na webových stránkách Programu. Předkládá se v originále nebo úředně ověřené kopii.
3. **Doklad o projednání stavebního záměru s příslušným orgánem památkové péče** – předkládá se pouze u památkově chráněných budov, kterým příslušný orgán památkové péče stanoví, že u jmenovaných konstrukcí obálky budovy nelze realizovat opatření z oblasti podpory A standardními postupy, případně stanoví-li další podmínky omezující provedení podporovaných opatření.
4. **Statut svěřenského fondu (dle § 1452 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů)** – předkládá se pouze v případě, že je žadatelem správce svěřenského fondu.
5. **Doklad prokazující vymezení jednotlivých bytových jednotek v rodinném domě** – předkládá se pouze v případě podpory opatření realizovaných v bytové jednotce v oblasti podpory C.

4.2 Dokumenty požadované k vydání Registrace a rozhodnutí

Dokumenty, kterými žadatel prokáže řádné dokončení realizace podporovaných opatření a které jsou požadovány k vydání Registrace a rozhodnutí, předkládá žadatel nejpozději do konce lhůty stanovené v akceptačním dopise. V případě žádostí podaných po realizaci podporovaných opatření je žadatel předkládá spolu s ostatními povinnými dokumenty při podání žádosti.

DOKUMENTY PŘEDKLÁDANÉ VŠEMI ŽADATELI O PODPORU

1. **Formulář „Dokumenty předkládané k vydání Registrace a rozhodnutí“** – formulář je k dispozici ke stažení na webových stránkách Programu dle zvolené oblasti podpory. V případě žádostí podávaných po realizaci podporovaných opatření se formulář nedokládá. Předkládá se v originále nebo úředně ověřené kopii.
2. **Doklady jednoznačně prokazující dokončení realizace podporovaných opatření v rozsahu a parametrech dle schválené žádosti** – jedná se o doklady prokazující řádné a úplné dokončení všech navrhovaných opatření a jejich provedení v souladu se schválenou žádostí. Rozsah těchto dokumentů je pro každou žádost individuální dle podporovaných opatření a místních podmínek. Výčet nejčastějších případů je uveřejněn na webových stránkách Programu.
3. **Faktury za realizaci podporovaných opatření** – faktury musí splňovat zákonné náležitosti, musí být vystaveny výhradně na jméno žadatele nebo jiného spoluvlastníka rodinného domu, který je předmětem žádosti o podporu, a musí obsahovat jednoznačnou identifikaci opatření, ke kterému se vztahují.
4. **Potvrzení o úhradě** – pro bezhotovostní platby je dokladem o úhradě výpis z bankovního účtu (akceptován je i výpis pořízený z internetového bankovníctví, nikoliv však pouhé potvrzení o zadání příkazu k úhradě), pro platby v hotovosti je dokladem o úhradě příjmový pokladní doklad. Jako potvrzení o úhradě lze využít také potvrzení o provedení platby vystavené dodavatelem.
5. **Dokument prokazující vlastnictví bankovního účtu žadatele** – jedná se o jakýkoliv dokument jednoznačně prokazující vlastnictví bankovního účtu uvedeného v žádosti.

DOKUMENTY PŘEDKLÁDANÉ JEN ŽADATELI, KTERÍ NAPLNÍ DANÁ KRITÉRIA

1. **Závěrečná zpráva odborného technického dozoru** – předkládá se pouze pro oblast podpory A. Pokyny pro vypracování zprávy jsou zveřejněny na webových stránkách Programu. Předkládá se v originále nebo úředně ověřené kopii.
2. **Dokumenty k veřejné podpoře** – předkládají je pouze žadatelé, na které se vztahují pravidla veřejné podpory. Podrobné informace k veřejné podpoře jsou uvedeny v kapitole 7. Předkládá se v originále nebo úředně ověřené kopii.
3. **Protokol o měření průvzdušnosti obálky budovy (blower door test)** – předkládá se pouze u žádostí v oblasti podpory B a v podoblasti C.4 (Instalace systémů řízeného větrání se zpětným získáváním tepla). Protokol musí být v souladu s Metodickým pokynem pro upřesnění měření průvzdušnosti obálky budovy. Předkládá se v originále nebo úředně ověřené kopii.
4. **Stanovisko provozovatele ÚSZTE nebo SZTE, která využívá alespoň 50 % energie z obnovitelných zdrojů** – předkládá se pouze v případě instalace zdroje tepla nebo solárního systému do budovy napojené na tyto soustavy.
5. **Dokumenty prokazující technické vlastnosti použitých materiálů a výrobků** – předkládají se pouze u výrobků, které nejsou uvedeny v Seznamu výrobků a technologií (SVT). Vlastnosti použitých materiálů a výrobků a jejich soulad s odborným posudkem je nutno prokázat pro všechny konstrukce a výrobky, které mají podstatný vliv na splnění podmínek Programu (.).
6. **Dokumenty prokazující poskytnutí podpory z programu tzv. „kotlíkových dotací“** – předkládá se pouze v případě, že součástí žádosti je dotační bonus dle kapitoly 2.5.

5 Odborný posudek

5.1 Základní podmínky

- K žádosti o poskytnutí dotace se přikládá odborný posudek, z něhož je patrný celkový stav domu včetně rozsahu a způsobu provedení navrhovaných opatření a také to, že toto opatření splňuje podmínky stanovené Programem. Odborný posudek je zároveň podkladem pro výpočet podpory.
- Odborný posudek se skládá z projektové dokumentace a energetického hodnocení budovy.

5.2 Oprávnění zpracovatelé

5.2.1 Oprávnění zpracovatelé projektové dokumentace

Projektová dokumentace musí být řádně provedena a potvrzena osobou autorizovanou podle zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů.

Pro fotovoltaické systémy může být projektová dokumentace zpracována též držitelem platného oprávnění dle § 10 vyhlášky Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice, ve znění pozdějších předpisů.

Pro opatření C.7 (podpora na využití tepla z odpadní vody), může být projektová dokumentace zpracována též odbornou dodavatelskou firmou.

5.2.2 Oprávnění zpracovatelé energetického hodnocení budovy

Energetické hodnocení budovy musí být řádně provedeno a potvrzeno energetickým specialistou, který je držitelem oprávnění podle § 10 odst. 1 zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů, ke zpracování:

- a) energetického auditu a energetického posudku;
- b) průkazu energetické náročnosti;
- c) u podoblasti podpory C.3 může energetické hodnocení provést i autorizovaná osoba podle zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů. Pro fotovoltaické systémy může být energetické hodnocení vypracováno též držitelem platného oprávnění dle § 10 vyhlášky Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 50/1978 Sb. o odborné způsobilosti v elektrotechnice, ve znění pozdějších předpisů.

5.3 Projektová dokumentace

5.3.1 Minimální rozsah projektové dokumentace pro oblast podpory A

1. **Technická zpráva** - shrnující popis stávajícího stavu rodinného domu a navrhovaných opatření, popř. odůvodnění navrhovaného řešení. Textová zpráva může být nahrazena zjednodušeným textovým popisem či popisem v rámci energetického hodnocení.
2. **Výkresová část stávajícího a nového stavu.** U jednoduchých a přehledných případů je možné návrh realizovaného opatření zakreslit do výkresů stávajícího stavu, avšak návrh musí být dostatečně odlišen (např. barevně). Výkresová část musí obsahovat výkresy v rozsahu nezbytném pro kontrolu provedených opatření, energetického hodnocení a ploch opatření. Jednotlivé výkresy musí obsahovat podrobnosti uvedené v příloze č. 12 vyhl. č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, ve znění pozdějších předpisů. Minimální rozsah výkresové části:
  - situace stavby, (v jednoduchých případech může být nahrazena kopií snímku katastrální mapy);
  - půdorysy jednotlivých podlaží;
  - charakteristické řezy;
  - zákres a popis prvků venkovní stínící techniky (je-li žádáno o podporu na instalaci stínící techniky).

5.3.2 Minimální rozsah projektové dokumentace pro oblast podpory B

1. **Souhrnná technická zpráva nebo technická zpráva** v souladu s přílohou č. 12 vyhl. č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, ve znění pozdějších předpisů.
2. **Situační výkresy** znázorňující především orientaci stavby, sousední zástavbu (situace, vzdálenosti a výšky), markantní porosty stromů či terénní vyvýšeniny působící horizontální zastínění. Jednotlivé výkresy musí obsahovat podrobnosti uvedené v příloze č. 12 vyhl. č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, ve znění pozdějších předpisů. Situaci sousední zástavby, porostů či terénních vyvýšenin není nutné dokládat v případě, že jsou parametry stínění zvoleny dle tabulkových hodnot.
3. **Dokumentace objektů a technických a technologických zařízení.** Dokumentace musí obsahovat výkresy v rozsahu nezbytném pro kontrolu provedených opatření a energetického hodnocení. Jednotlivé výkresy musí obsahovat podrobnosti uvedené v příloze č. 12 vyhl. č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, ve znění pozdějších předpisů. Minimální rozsah dokumentace:
  - půdorysy jednotlivých podlaží;
  - charakteristické řezy;
  - část „technika prostředí staveb“, ve které musí být obsažena dokumentace příslušných relevantních profesí dle rozsahu instalovaných zařízení a systémů – jedná se zejména o systémy vytápění a přípravy teplé vody včetně jednotlivých energetických zdrojů; systémy pro využití tepla z odpadní vody; systémy řízeného větrání se zpětným získáváním tepla; systémy pro výrobu elektrické energie, systémy chlazení, související systémy měření a regulace. Minimální rozsah dokumentace pro vybrané typy systémů je dán minimálním rozsahem uvedeným v částech 5.3.3 až 5.3.6.
  - pro podoblasti podpory B.1 a B.2 také výkresy všech detailů na systémové hranici obálky budovy v měřítku alespoň 1 : 10. Výkresy detailů musí obsahovat popisové pole detailu (název, projektant, odkazová značka na označení detailu v půdoryse nebo piktogram umístění na budově), zakreslení rozhraní všech materiálů a vrstev, grafické rozlišení materiálů, popis všech skladeb a materiálů s uvedením jejich tloušťky a případně jejich charakteristických vlastností a s označením použitého výrobku nebo je nutné uvést požadované vlastnosti použitého materiálu, okótování jednotlivých vrstev, vyznačení probíhající vzduchotěsné roviny. Standardní rozsah dokládaných detailů pro běžné typy budov:
    - nároží obvodové stěny;
    - napojení obvodové stěny u základu;
    - napojení obvodové stěny na plochou střechu (atika);
    - napojení obvodové stěny na šikmou střechu (u pozednice);
    - napojení štitové stěny na šikmou střechu;
    - napojení šikmé střechy na kleštiny (případně napojení šikmé střechy v hřebeni);
    - ostění okna;

- nadpraží okna;
- parapet okna;
- ostění dveří;
- nadpraží dveří;
- práh dveří.

5.3.3 Minimální rozsah projektové dokumentace pro podoblast podpory C.1 a C.2

1. **Technická zpráva** s údaji o stávajících zdrojích tepla a popisem návrhu a dimenzování nových zdrojů tepla, pro podoblast podpory C.2 obsahující informaci o celkové tepelné ztrátě objektu (určené např. dle ČSN EN 12831).
2. **Výkresová část** obsahující minimálně tyto body:
  - zjednodušený půdorys se znázorněním umístění příslušného zdroje a napojení na stávající otopnou soustavu, popisovou legendou nebo popisem u jednotlivých prvků;
  - schéma zapojení zdroje do systému vytápění a ohřevu TV i se zakreslením regulačních a pojistných prvků, napojení na stávající rozvody studené, teplé a cirkulační vody, popisovou legendou nebo popisem u jednotlivých prvků, uvedením teplotního spádu otopné soustavy.

5.3.4 Minimální rozsah projektové dokumentace pro podoblast podpory C.3

1. **Technická zpráva** shrnující popis stávajícího stavu a navrhovaných opatření, popř. odůvodnění navrhovaného řešení. V případě návrhu fotovoltaického systému musí být technická zpráva doplněna o popis zajištění splnění požadavků na požární bezpečnost v souladu s vyhl. č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb, ve znění pozdějších předpisů.
2. **Výkresová část** obsahující minimálně tyto body:
  - půdorys střechy nebo jiné konstrukce, na které bude systém umístěn, se znázorněním umístění solárních termických nebo fotovoltaických panelů s uvedením jejich sklonu a orientace vůči světovým stranám, zakreslením stínících překážek, schematickým znázorněním rozvodů, kótováním, popisovou legendou nebo popisem u jednotlivých prvků. Výkresy musí být provedeny ve vhodném měřítku;
  - pro solární termické systémy schéma zapojení zdroje do systému vytápění (je-li realizováno) a ohřevu TV i se zakreslením regulačních a pojistných prvků, napojení na stávající rozvody studené, teplé a cirkulační vody, popisovou legendou nebo popisem u jednotlivých prvků;
  - pro fotovoltaické systémy zjednodušené schéma s uvedením základních komponent systému, jejich vzájemné propojení a propojení s hlavními rozvaděči, ochrannými a regulačními prvky, napojení na distribuční síť apod.

5.3.5 Minimální rozsah projektové dokumentace pro podoblast podpory C.4

1. **Technická zpráva**
2. **Výkresová část** obsahující minimálně půdorysy jednotlivých podlaží se znázorněním umístění jednotky řízeného větrání, případného napojení na otopnou soustavu, schématu rozvodů přívodů a odvodů vzduchu a koncových prvků, vzduchového množství odváděného nebo přiváděného vzduchu v místnostech, tabulky místností, popisové legendy nebo popis u jednotlivých prvků a popisové pole výkresu.

5.3.6 Minimální rozsah projektové dokumentace pro podoblast podpory C.7

1. **Technická zpráva**
2. **Výkresová část** obsahující minimálně vyznačení umístění součástí systému využití tepla z odpadní vody, v jednoduchých případech může být nahrazeno slovním popisem v technické zprávě.

5.3.7 Minimální rozsah projektové dokumentace při realizaci zelených střech

1. **Technická zpráva.** Technická zpráva o realizaci zelené střechy může být součástí technické zprávy pro oblast podpory A nebo B.
2. **Výkresová část** obsahující minimálně tyto body:

- půdorys zelené střechy se zakótovanými půdorysnými rozměry vegetačního souvrství;
- charakteristické řezy navrhované skladbou zelené střechy;
- v případě výstavby intenzivní zelené střechy schéma systému pro zajištění závlahy z jiných zdrojů, než z veřejné vodovodní sítě (např. akumulace dešťové vody z okolních ploch, využití šedé vody).

5.4 Energetické hodnocení

Energetické hodnocení musí být provedeno v souladu s vyhláškou č. 78/2013 Sb., o energetické náročnosti budov, ve znění pozdějších předpisů, s použitím okrajových podmínek podle metodického pokynu k upřesnění výpočetních postupů a okrajových podmínek zveřejněného na webových stránkách Programu.

5.4.1 Minimální rozsah energetického hodnocení pro oblast podpory A

1. **Průkaz energetické náročnosti budovy** dle vyhlášky č. 78/2013 Sb., o energetické náročnosti budov, ve znění pozdějších předpisů, nebo energetický posudek dle vyhlášky č. 480/2012 Sb., o energetickém auditu a energetickém posudku, ve znění pozdějších předpisů. Energetické hodnocení se dokládá pro stávající a navrhovaný stav. V případě, že je předkládán průkaz energetické náročnosti, postačuje předložit průkaz včetně grafické části pouze pro navrhovaný stav. Pro stávající stav postačují příslušné výpočtové protokoly.
2. **Schematické nákresy budovy** s vyznačením zvolené systémové hranice obálky budovy pro stávající a navrhovaný stav (může být součástí projektové dokumentace nebo jiného předloženého dokumentu).
3. **Protokoly výpočtů:**
  - protokol součinitelů prostupu tepla konstrukcí U [$W \cdot m^{-2} \cdot K^{-1}$] pro stávající a návrhový stav;
  - protokol výpočtu průměrného součinitele prostupu tepla obálkou budovy U_{em} [$W \cdot m^{-2} \cdot K^{-1}$] pro stávající a návrhový stav a protokol výpočtu referenční hodnoty průměrného součinitele prostupu tepla budovy $U_{em,Ri}$;
  - protokol výpočtu měrné roční potřeby tepla na vytápění E_A [$kWh \cdot m^{-2} \cdot rok^{-1}$] pro stávající a návrhový stav obsahující důležité vstupní údaje nezbytné pro zpětnou kontrolu výpočtu (klimatická data, uvažované hodnoty tepelných zisků atd.);
  - protokol výpočtu celkové dodané energie [$kWh \cdot rok^{-1}$] a neobnovitelné primární energie $E_{pN,A}$ [$kWh \cdot rok^{-1}$] obsahující důležité vstupní údaje nezbytné pro zpětnou kontrolu výpočtu.

Poznámka

Protokoly výpočtů se předkládají přednostně v elektronické podobě prostřednictvím webového rozhraní systému pro podání žádosti.

5.4.2 Minimální rozsah energetického hodnocení pro oblast podpory B

1. **Průkaz energetické náročnosti budovy** dle vyhlášky č. 78/2013 Sb., o energetické náročnosti budov, ve znění pozdějších předpisů, nebo energetický posudek dle vyhlášky č. 480/2012 Sb., o energetickém auditu a energetickém posudku, ve znění pozdějších předpisů.
2. **Schematické nákresy budovy** s vyznačením systémové hranice obálky budovy (může být součástí projektové dokumentace nebo jiného předloženého dokumentu).
3. **Protokoly výpočtů:**
  - protokol výpočtu součinitelů prostupu tepla konstrukcí U [$W \cdot m^{-2} \cdot K^{-1}$];
  - protokol výpočtu součinitelů prostupu tepla pro jednotlivé výplně otvoru zvlášť dle Metodického pokynu k upřesnění výpočetních postupů a okrajových podmínek;
  - protokol výpočtu průměrného součinitele prostupu tepla obálkou budovy U_{em} [$W \cdot m^{-2} \cdot K^{-1}$] a protokol výpočtu referenční hodnoty průměrného součinitele prostupu tepla budovy $U_{em,Ri}$;
  - protokol výpočtu měrné roční potřeby tepla na vytápění E_A [$kWh \cdot m^{-2} \cdot rok^{-1}$] obsahující důležité vstupní údaje nezbytné pro zpětnou kontrolu výpočtu;

- protokol výpočtu měrné neobnovitelné primární energie $E_{pN,A}$ [$\text{kWh}\cdot\text{m}^{-2}\cdot\text{rok}^{-1}$] obsahující důležité vstupní údaje nezbytné pro zpětnou kontrolu výpočtu;
- protokol výpočtu nejvyšší denní teploty vzduchu v místnosti v letním období $\theta_{ai,max}$ [$^{\circ}\text{C}$]. Protokol není vyžadován v případě, že jsou všechna okna na jižní, jihozápadní, západní, jihovýchodní a východní straně opatřena vnějšími aktivními stínicími prvky.

Poznámka

Protokoly výpočtů se předkládají přednostně v elektronické podobě prostřednictvím webového rozhraní systému pro podání žádosti.

5.4.3 Minimální rozsah energetického hodnocení pro podoblast podpory C.1 a C.2

V případě žádosti z podoblasti podpory C.1 se předkládá energetické hodnocení v rozsahu shodném jako pro oblast podpory A (viz kapitola 5.4.1).

U žádosti z podoblasti podpory C.2 je energetické hodnocení nahrazeno posouzením celkové tepelné ztráty, která je součástí projektové dokumentace. Samostatné energetické hodnocení se v takovém případě nedokládá.

5.4.4 Minimální rozsah energetického hodnocení pro podoblast podpory C.3

Pro solární termické systémy (podoblast podpory C.3.1, C.3.2): výpočet solárních zisků systému včetně potřeby tepla pro přípravu TV a dosažení jejího pokrytí dle jednotné metodiky energetického hodnocení solárních systémů stanoveného v metodickém pokynu k upřesnění výpočetních postupů a okrajových podmínek zveřejněného na webových stránkách Programu. Výpočet se provede pomocí výpočtového nástroje uvedeného na webových stránkách Programu. Pokud nelze tuto zjednodušenou metodiku použít (například je-li odklon solárních panelů od jihu větší než 45°), může být splnění podmínek Programu doloženo kompletním protokolem ze specializovaného simulačního programu.

Pro fotovoltaické systémy pro přípravu teplé vody s přímým ohřevem (podoblast podpory C.3.3): výpočet solárních zisků systému včetně potřeby tepla pro přípravu TV a dosažení jejího pokrytí. Výpočet se provede pomocí výpočtového nástroje uvedeného na webových stránkách Programu. Pokud nelze tuto zjednodušenou metodiku použít (například je-li odklon solárních panelů od jihu větší než 45°), může být splnění podmínek Programu doloženo kompletním protokolem ze specializovaného simulačního programu.

Pro fotovoltaické systémy propojené s distribuční soustavou (podoblast podpory C.3.4, C.3.5, C.3.6, C.3.7): výpočet využitelného zisku ze solárního systému a míry využití vyrobené elektřiny pro krytí spotřeby v místě výroby. Výpočet ročního předpokládaného provozu systému musí být proveden s výpočetním krokem v délce maximálně 1 hodina.

Pro fotovoltaické systémy efektivně spolupracující se systémem vytápění a přípravy teplé vody s tepelným čerpadlem (podoblast podpory C.3.8): výpočet využitelného zisku ze solárního systému a míry využití vyrobené elektřiny pro krytí spotřeby v místě výroby s důrazem na pokrytí spotřeby tepla na vytápění a přípravu teplé vody. Výpočet ročního předpokládaného provozu systému musí být proveden s výpočetním krokem v délce maximálně 1 hodina.

5.4.5 Minimální rozsah energetického hodnocení pro oblast podpory C.4

V případě žádosti z podoblasti podpory C.4 se předkládá energetické hodnocení v rozsahu shodném jako pro oblast podpory A (viz kapitola 5.4.1).

U žádosti, která není kombinována se žádostí z oblasti podpory A, se případné změny na obálce budovy ve výpočtu měrné potřeby tepla na vytápění neuvažují, úspora musí být dosažena výhradně instalací systému řízeného větrání se zpětným získáváním tepla.

6 Způsobilé výdaje

6.1 Základní pravidla

1. Způsobilými výdaji jsou takové výdaje, které jsou přímo a výhradně spojeny s realizací podporovaných opatření splňujících podmínky Programu.
2. Způsobilé výdaje musí být řádně doloženy fakturou nebo jiným průkazným dokumentem.

3. Způsobilý výdaj musí být prokazatelně zaplacen ze strany příjemce podpory a doložen relevantním dokladem o úhradě (výpis z bankovního účtu, příjmový pokladní doklad).
4. Způsobilé jsou pouze výdaje za dodávky nebo služby prokazatelně dokončené po rozhodném datu způsobilosti výdajů. Neprokáže-li žadatel tuto skutečnost, bude výdaj považován za nezpůsobilý. V případě, že je dodavatel plátcem DPH, je za dokončení opatření považováno datum uskutečnění zdanitelného plnění, pro neplátce DPH datum vystavení faktury za opatření nebo odpovídajícího účetního dokladu.
5. Podporu nelze poskytnout na repasovaná a použitá zařízení, na použité stavební materiály a komponenty. Výjimkou je pouze repase oken a dveří v památkově chráněných objektech.
6. Daň z přidané hodnoty je způsobilým výdajem v případě, kdy je žadatelem fyzická osoba nepodnikající nebo jiná osoba, která není plátcem daně z přidané hodnoty. V ostatních případech je možné daň z přidané hodnoty zařadit mezi způsobilé výdaje pouze v případě, kdy žadatel jako plátc daně z přidané hodnoty nemůže uplatnit nárok na odpočet daně z přidané hodnoty na vstupu dle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.
7. Výdaje spojené s projektovou přípravou a realizací opatření na ochranu stávajících, respektive na náhradu zanikajících stanovišť rojyse obecného a netopýrů a na ochranu volně žijících ptáků jsou způsobilým výdajem.
8. Výdaje spojené s realizací opatření na sanaci azbestu jsou způsobilým výdajem.
9. Nákupy nástrojů, zařízení stavenišť a pohonných hmot nejsou způsobilým výdajem.
10. Ostatní výdaje, které nejsou uvedeny v rámci této kapitoly a podkapitol jako způsobilé, jsou považovány za nezpůsobilé, jedná se zejména o výdaje na inženýrskou činnost, geodetické práce, výdaje spojené s podáním a administrací žádosti, zkoušky a posudky, které přímo nesouvisí s realizovanými opatřeními.

6.2 Způsobilé výdaje pro oblast podpory A

1. V této oblasti podpory jsou způsobilým výdajem pouze výdaje na podporovaná opatření provedená na obálce budovy a výdaje, které jsou přímo a výhradně spojeny s realizací těchto opatření. Mezi způsobilé výdaje náleží zejména výdaje na materiál, výroby a v případě, že jsou opatření prováděna dodavatelem i montáž a provedení opatření. Za výdaje spojené s realizací mohou být považována též některá další opatření, včetně úprav mimo obálku budovy přispívající ke snížení energetické náročnosti objektu, pokud jsou prováděna souběžně s podporovanými opatřeními, dle předložené projektové dokumentace.
2. V případě, že předmětem žádosti jsou také podporovaná opatření na výstavbu zelených střech, dokládá žadatel kromě celkové výše způsobilých výdajů samostatně i výši způsobilých výdajů pro toto opatření (tj. výdaje související s výstavbou konstrukce zelené střechy a s instalací souvisejících systémů).
3. Způsobilými výdaji v podoblasti podpory A.4 jsou výdaje na zpracování odborného posudku, tj. projektové dokumentace a energetického hodnocení, na zajištění odborného technického dozoru nad prováděním podporovaných opatření.

6.3 Způsobilé výdaje pro oblast podpory B

1. V této oblasti podpory jsou způsobilé všechny výdaje související s výstavbou objektu, a to včetně systémů technického zařízení budovy, mezi které se řadí například systémy řízeného větrání se zpětným získáváním tepla, zařízení využívající obnovitelných zdrojů energie atd.
2. Mezi způsobilé výdaje nelze zařadit např. výdaje spojené s úpravou pozemku, stavbou oplocení, pořízením vnitřního vybavení rodinného domu a výdaje na samostatně stojící část domu (např. garáž).
3. V případě, že předmětem žádosti jsou také podporovaná opatření na výstavbu zelených střech nebo opatření na využití tepla z odpadní vody, dokládá žadatel kromě celkové výše způsobilých výdajů samostatně i výši způsobilých výdajů pro tato opatření (tj. výdaje související s výstavbou konstrukce zelené střechy a s instalací souvisejících systémů nebo výdaje související s instalací systému využívajícího tepla z odpadních vod pro předehřev teplé vody).
4. Způsobilými výdaji v podoblasti podpory B.3 jsou výdaje na zpracování odborného posudku, tj. projektové dokumentace a energetického hodnocení, výdaje spojené s provedením měření průvzdušnosti obálky budovy včetně vyhotovení protokolu o měření, výdaje na zajištění odborného technického dozoru a předepsaných revizí související s technologickými systémy budovy.

6.4 Způsobilé výdaje pro oblast podpory C

1. V této oblasti podpory jsou způsobilé všechny výdaje přímo související s dodávkou a instalací podporovaného opatření do budovy.
2. Způsobilými výdaji v podoblasti podpory C.5 jsou výdaje na zpracování odborného posudku, tj. projektové dokumentace a energetického hodnocení, a měření průvzdušnosti obálky budovy včetně vyhotovení protokolu o měření, pokud je žádáno o podporu z podoblasti C.4, na zajištění odborného technického dozoru a předepsaných revizí.

7 Veřejná podpora a podpora malého rozsahu

Veřejnou podporou a podporou malého rozsahu de minimis (dále jen „veřejná podpora“) se rozumí každá podpora poskytnutá z veřejných prostředků, která zvýhodňuje subjekty vyvíjející hospodářskou činnost, čímž narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž na vnitřním trhu EU. Hlavní zásadou je, že pokud s předpokládanou investicí bude souviset ekonomická činnost, může se jednat o veřejnou podporu, a to bez ohledu na typ žadatele, jeho právní osobnost (subjektivitu) a typ vlastnictví. Z pohledu pravidel veřejné podpory je takový subjekt považován za podnik (dochází nebo bude docházet k nabídce zboží nebo služeb na trhu).

V podmínkách Programu se omezení pravidly pro veřejnou podporu dotýkají zejména právnických osob a fyzických osob podnikajících, v některých případech se tato omezení mohou týkat i fyzických osob, které jsou z hlediska právní formy považovány za nepodnikající. Zcela vyloučit lze z pravidel veřejné podpory v rámci Programu zpravidla pouze takové případy a související investice, jejichž hlavním cílem je uspokojování vlastních bytových potřeb.

Aby se jednalo o veřejnou podporu, musí být naplněny všechny čtyři níže uvedené znaky současně, jinak se o veřejnou podporu nejedná:

1. podpora je poskytnuta státem nebo z veřejných prostředků,
2. podpora zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví podnikání a je selektivní,
3. je ovlivněn obchod mezi členskými státy EU,
4. je narušena hospodářská soutěž nebo hrozí její narušení.

Podpora se pro posuzování pravidel veřejné podpory považuje za poskytnutou dnem vydání Registrace a rozhodnutí.

7.1 Posouzení veřejné podpory

Prvotní identifikaci veřejné podpory provádí žadatel před podáním žádosti o podporu. Vzhledem ke komplexnosti problematiky doporučujeme konzultovat v případě pochybností existenci veřejné podpory a zvolený mechanismus podpory předem, např. s odbornými útvary Fondu.

Za správnost poskytnutých informací, za vyhodnocení naplnění znaků veřejné podpory i za zvolený režim podpory a plnění podmínek veřejné podpory je odpovědný žadatel.

7.2 Právní rámec

Podpora v rámci Programu bude poskytována podle následujících předpisů:

- Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. 6. 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Obecné nařízení o blokových výjimkách – GBER) – pouze vybrané relevantní články (dále jen „GBER“).
- Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. 12. 2013, o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis (dále jen „de minimis“).

U všech projektů, které jsou zařazeny jako projekty zakládající veřejnou podporu, může být alternativně použita podpora de minimis.

V případě identifikace veřejné podpory dle GBER je Fond oprávněn vyžádat si od žadatele relevantní podklady nezbytné pro vyhodnocení, zda žadatel nenaplní podmínku Podniku v obtížích dle Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 článek 2, bod 18).

8 Obecně závazné požadavky

8.1 Ochrana volně žijících ptáků

Všichni jedinci volně žijících druhů ptáků podléhají tzv. obecné ochraně ptáků ve smyslu § 5a a § 5b zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“), respektive čl. 5–9 směrnice 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků („směrnice o ptácích“). Ve vztahu k zateplování budov je zakázáno zejména úmyslné usmrcování ptáků, poškozování nebo ničení jejich hnízd a vajec, odstraňování hnízd, úmyslné vyrušování ptáků, zejména během rozmnožování a odchovu mláďat, pokud by šlo o vyrušování významné z hlediska cílů směrnice o ptácích. Zvláště chráněné druhy ptáků podléhají navíc základním podmínkám ochrany zvláště chráněných živočichů dle § 48, respektive § 50 ZOPK, kdy jsou chráněna jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop. Dále je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrcovat. Není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stádia nebo jimi užívaná sídla.

Problémy pro ostatní druhy ptáků představují stejně jako u rorýse především rekonstrukce budov, často spojené se zateplováním, při nichž zpravidla dochází k uzavírání ventilačních otvorů či k jejich opatřování ochrannými mřížkami či k zasahování do jiných úkrytových míst. To často vede k zamezení přístupu ptáků do ventilačních otvorů a navazujících dutin v budovách a hrozí rovněž riziko uvěznění či usmrcení dospělých jedinců i mláďat ve ventilačních otvorech/dutinách. Ohroženy jsou obecně zejména dutinové druhy ptáků, např. kavka obecná či sýček obecný ad.

Proto se stanoví, že u všech změn dokončených rodinných domů se dvěma nadzemními podlažními a zachovalým odvětráním v podstřeší, respektive v jejich obvodovém plášti, je nezbytné zachovat všechny prostupné ventilační otvory anebo provětrávací štěrbinu o průměru větším než 45 mm, respektive o rozměrech větších než 25 x 60 mm, a dutiny navazující za nimi pro případné hnízdění ptáků. Není-li zachování takových otvorů a štěrbin možné, musí být zajištěna náhrada, a to v odpovídajícím rozsahu. Jako náhradu lze použít například prefabrikáty s otvory, budky, úpravy říms nebo další stavebně-technická opatření (více informací na <http://www.cso.cz>).

V případě, že bude před zahájením stavebních prací při změně dokončených budov zjištěn výskyt ptáků (hnízdění vždy), musí žadatel tuto skutečnost neprodleně ohlásit příslušnému orgánu ochrany přírody a projednat s ním další postup.

8.2 Rorýs obecný (*Apus apus*) a zástupci netopýrů (*Microchiroptera*)

Rorýs obecný je dle § 48 ZOPK a dle vyhlášky Ministerstva životního prostředí České republiky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, zařazen mezi zvláště chráněné druhy v kategorii „ohrožený“. Obdobně všechny druhy netopýrů, které se vyskytují na našem území, jsou dle výše uvedených zákonných předpisů zařazeny mezi zvláště chráněné druhy v kategorii „silně ohrožený“ či „kriticky ohrožený“. Problém pro tyto živočichy představují především rekonstrukce budov, často spojené se zateplováním, při nichž zpravidla dochází k uzavírání ventilačních otvorů či k jejich opatřování ochrannými mřížkami, popř. k překrývání dilatačních spár mezi jednotlivými bloky budov. To často vede k zamezení přístupu těchto živočichů do ventilačních otvorů a navazujících dutin v budovách. V důsledku toho hrozí riziko fatálního dopadu na jedince rorýsů obecných či netopýrů, kterým hrozí v důsledku nešetné rekonstrukce a uvěznění ve ventilačních otvorech/dutinách reálné riziko usmrcení. Vzhledem k vysokému tempu stavebních prací probíhajících plošně na celém území České republiky jsou výše popsanými zásahy ohroženy nejen lokální populace těchto zvláště chráněných druhů, ale v konečném důsledku i populace celorepublikové.

Proto se stanoví, že u všech změn dokončených rodinných domů se dvěma nadzemními podlažními a zachovalým odvětráním v podstřeší, respektive v jejich obvodovém plášti, je nezbytné zachovat všechny prostupné ventilační otvory anebo provětrávací štěrbinu o průměru větším než 45 mm, respektive o rozměrech větších než 25 x 60 mm, a dutiny navazující za nimi pro případné hnízdění rorýse obecného či úkryty netopýrů. Není-li zachování takových otvorů a štěrbin možné, musí být zajištěna náhrada, a to v odpovídajícím rozsahu. Jako náhradu lze použít například prefabrikáty s otvory, budky pro rorýse a netopýry, úpravy říms nebo další stavebně-technická opatření (viz metodická doporučení na <http://www.rorysi.cz> a <http://www.sousednetopyr.cz>).

V případě, že bude před zahájením stavebních prací při změně dokončených budov zjištěn výskyt rorýse obecného nebo netopýrů, musí žadatel tuto skutečnost neprodleně ohlásit příslušnému orgánu ochrany přírody a projednat s ním další postup. V případě, že stavba již probíhá, je nutné stavební práce neprodleně zastavit a další postup projednat s příslušným orgánem ochrany přírody.

Opatření na ochranu stanovišť těchto zvláště chráněných druhů, respektive způsob technického řešení, musí být uveden v odborném posudku.

8.3 Nárazy volně žijících ptáků do skel

Volně žijící druhy ptáků podléhají obecné ochraně, respektive zvláštní ochraně dle ZOPK. Dle § 5 odst. 3 ZOPK je do obecné ochrany živočichů zahrnuta také povinnost pro fyzické a právnické osoby zamezit nadměrnému zraňování nebo úhynu živočichů nebo ničení jejich biotopů, byť je tato povinnost omezena na existenci technicky a ekonomicky dostupných prostředků, přičemž „nadměrnost“ je nutné chápat v návaznosti na toto omezení, tedy jako to, čemu (úhynu či zraňování) by bylo možné zabránit použitím dostupných prostředků.

Na následky kolizí ptáků s reflexními či transparentními skly zahyne ročně v Evropě asi 100 milionů ptáků, jedná se tedy o jednu z nejčastějších příčin úhynu ptáků způsobených člověkem. Prosklené budovy (popř. protihlukové stěny či např. zastávky MHD) představují pro ptactvo smrtelné nebezpečí, ačkoliv lze střetům snadno předejít instalací nenákladných a velmi účinných opatření, ať už jde o úpravy použitého materiálu již při výrobě (pískování, broušení, dělená skla), či dodatečně v podobě samolepek. Riziko je nutné vyhodnotit a na jeho základě přijmout účinná opatření (různé typy bezpečného, tj. nereflexního či neprůhledného skla, venkovní žaluzie či lamely, speciální polepy v podobě plošného pokrytí nebezpečné stěny ad.). V případě polepů je třeba rizikovou plochu rozčlenit speciálními samolepkami, např. v podobě geometrických obrazců nebo vertikálních pruhů, a to tak, aby došlo k souvislému pokrytí této plochy. Instalace jednotlivých siluet je neúčinná (podrobné informace lze získat na <http://www.ochranaptaku.cz>, <http://www.cso.cz>).

Definice nebezpečné plochy (která vyžaduje zajištění proti nárazům ptáků):

- je z průhledného nebo reflexního materiálu;
- její plocha přesahuje 2 m² (nezbytné je především zabezpečit plochy, kde je takových dílčích ploch větší počet, tj. dvě a více) a
- nachází se v místě častého výskytu ptáků, tedy v zástavbě (města, vesnice) ve vzdálenosti do 100 metrů od parků, alejí, vodních toků a ploch, při porostech keřů a dalších plošek zeleně, při okrajích zástavby; ve volné krajině v nivách toků, v blízkosti rybníků a mokřadů do vzdálenosti 100 m, ve vzdálenosti do 100 m od porostů dřevin, zejm. plošek a linií zeleně v bezlesé krajině.

Vzhledem k tomu, že nelze zobecnit všechny případy, je třeba považovat za nebezpečné všechny další plochy, kde je prokázán zvýšený nebo opakovaný úhyn ptáků, případně kde lze na základě specifických místních podmínek takový úhyn důvodně předpokládat, např. důležité tahové cesty a migrační zastávky, místa v blízkosti zdrojů potravy (sady, výroby krmiv, krmítka, ovocné stromy apod.).

Náklady spojené s projektovou přípravou a realizací opatření na ochranu stávajících, respektive náhradu zanikajících stanovišť volně žijících druhů ptáků včetně rorýse obecného, úkrytů všech druhů netopýrů stejně jako zabezpečení rizikových skleněných ploch jsou způsobilým výdajem.

8.4 Budovy s výskytem azbestu

Azbest je obecným názvem pro skupinu vláknitých silikátů, které jsou přirozenou součástí některých hornin. Pro své fyzikální a chemické vlastnosti byl v průběhu 20. století hojně využíván ve stavebnictví, např. jako azbestocementové desky a roury, střešní krytiny, nástřikové hmoty, tmely a těsnicí prvky.

Veškeré druhy azbestu, respektive azbestová vlákna a prach, jsou Světovou zdravotnickou organizací (WHO) zařazeny do I. skupiny karcinogenních látek, které negativně působí zejména na orgány dýchacích cest živých organismů. Zdravotní rizika rostou se zvyšující se koncentrací azbestových vláken v prostoru a s delší dobou expozice dotčeného jedince. Proto je žádoucí zabránit uvolňování azbestových vláken do prostoru. S účinností od 1. 1. 2005 zakazuje směrnice EU č. 1999/77/ES použití veškerých druhů azbestu. Směrnice EU č. 2003/18/ES pak zcela zakazuje těžbu a zpracování azbestu.

Při provádění změn dokončených budov s výskytem konstrukčních prvků a materiálů s obsahem azbestových vláken je nezbytné minimalizovat jejich únik do okolí, a zabránit tak možné kontaminaci vnitřních a vnějších prostorů. Veškeré konstrukční prvky s obsahem azbestových vláken musí být v souladu s platnými právními předpisy a řádně sanovány dle speciálních technologických postupů, které zabrání dalšímu uvolňování azbestových vláken do okolí. Při sanaci a následné likvidaci odpadních materiálů musí být dodržován zvláštní pracovní režim s ohledem na bezpečnost a ochranu zdraví při práci a ochranu zdraví třetích osob.

Zpracovatel projektové dokumentace je povinen posoudit budovu z hlediska možného výskytu azbestu. V případě jeho zjištění musí být návrh na sanaci azbestu zahrnut do projektové dokumentace. Příjemce podpory pak zajistí odborný dohled nad sanačními pracemi a dále doloží závěrečnou zprávu sanačních prací, která bude obsahovat popis výchozího a konečného stavu sanované budovy, popis provedených opatření, způsob likvidace materiálu s obsahem azbestu a závěrečné zhodnocení. Tato závěrečná zpráva musí být doložena v průběhu dokládání realizace, nejpozději však společně s dokumenty vyžadovanými k vydání Registrace a rozhodnutí.

Náklady spojené s projektovou přípravou a realizací opatření na sanaci jsou způsobilým výdajem.

8.5 Zajištění výměny vzduchu v místnostech se spalovacími zdroji tepla

Pokud jsou prováděny stavební úpravy (např. výměna výplní stavebních otvorů, změna systému větrání), při kterých se mění přívod spalovacího vzduchu, výměna vzduchu v místnosti nebo objem prostoru, popř. se instaluje nový spalovací zdroj, musí žadatel zajistit provedení kontroly (přepočtu) objemu prostoru, průtoku vzduchu a množství spalovacího vzduchu pro tyto zdroje dle platných norem a předpisů.

9 Změny v žádosti o podporu

9.1 Základní pravidla

1. Změny lze provádět pouze za předpokladu, že jsou dodrženy podmínky Programu a pravidla pro změny uvedené v Závazných pokynech.
2. Žadatel je povinen oznamovat Fondu bez zbytečného odkladu každou změnu, která může ovlivnit účel poskytované podpory a splnění podmínek Programu, a to v době od podání žádosti až do konce doby udržitelnosti. Jedná se například o změny identifikačních a kontaktních údajů, změny parametrů realizovaných opatření a odborného posudku, změny skutečností a podmínek obsažených v Registraci a rozhodnutí apod.
3. Změnu, která se uskutečnila před vydáním Registrace a rozhodnutí, oznámí žadatel Fondu nejpozději do doby předložení dokumentů prokazujících dokončení realizace podporovaných opatření.
4. Změnu je žadatel povinen oznámit Fondu před jejím uskutečněním, nelze-li z objektivních důvodů jinak, pak neprodleně po jejím zjištění. Fond změnu posoudí a sdělí žadateli své stanovisko k její přijatelnosti a souladu s podmínkami Programu.
5. Oznámení změny, není-li ve Výzvě uvedeno jinak, podává žadatel Fondu včetně všech relevantních dokladů v listinné podobě, a to v jednom vyhotovení ve formě originálu nebo úředně ověřené kopie, není-li stanoveno jinak.
6. Po oznámení změny je Fond oprávněn vyžádat si další podklady, kterými žadatel prokáže splnění podmínek Programu a skutečnost, že účel poskytnuté podpory byl plně, nebo v dostatečné míře, zachován.
7. Budou-li změny realizovány bez předchozího souhlasu Fondu a dojde-li v důsledku změny k nesplnění podmínek Programu, nebude podpora poskytnuta, resp. bude požadováno její vrácení.
8. Výše podpory alokovaná na danou žádost při její evidenci se v případě změn nezvyšuje.
9. Schválená výše podpory stanovená v akceptačním dopise je maximální a v případě jakékoliv změny na žádost žadatele se nezvyšuje. Konečná výše podpory uvedená v Registraci a rozhodnutí je stanovena na základě dokumentů prokazujících řádné dokončení realizace podporovaných opatření a může být odlišná od maximální výše podpory uvedené v akceptačním dopise (nikoliv však vyšší).
10. Výše podpory uvedená v Registraci a rozhodnutí je maximální a v případě jakékoliv změny se nezvyšuje. Případné změny mající vliv na určení výše podpory budou řešeny individuálně dle charakteru a rozsahu změny. Každou neoprávněně čerpanou podporu je žadatel povinen, na výzvu Správce programu nebo Fondu, vrátit.
11. Jsou-li změny v žádosti o podporu vyvolány změnou odborného posudku, posoudí změny Fond a navrhne další postup.

9.2 Změna žadatele z důvodu převodu vlastnického práva k nemovitosti

9.2.1 Změna žadatele z důvodu převodu vlastnického práva k nemovitosti před vydáním Registrace a rozhodnutí

1. Dojde-li ke změně vlastnického práva k předmětu podpory (podporovaná stavba) před vydáním Registrace a rozhodnutí, přestává být původní vlastník (žadatel) oprávněným žadatelem a ztrácí nárok na získání podpory v rámci původní žádosti o podporu.
2. Nový vlastník je v případě zájmu o získání dotace povinen podat si novou žádost o poskytnutí podpory.

3. Využije-li nový vlastník možnosti podat si novou žádost, opatření realizovaná původním vlastníkem (žadatelem) nejsou způsobilým výdajem. Toto ustanovení se neuplatní v případě, kdy došlo k převodu vlastnického práva mezi příbuznými v linii přímé.

9.2.2 Změna žadatele z důvodu převodu vlastnického práva k nemovitosti po vydání Registrace a rozhodnutí

1. V případě, že dojde ke změně vlastnického práva k předmětu podpory (podporovaná stavba) po vydání Registrace a rozhodnutí, tedy po dobu udržitelosti, je příjemce podpory povinen změnu oznámit Fondu.
2. Příjemce podpory musí právně relevantním způsobem zavázat nového vlastníka k plnění podmínek stanovených v Registraci a rozhodnutí. V případě, že tak neučiní, odpovídá za jejich plnění i nadále sám, a to po celou dobu udržitelosti.

9.3 Změna žadatele z důvodu úmrtí

Zemře-li žadatel nebo spoluvlastník – fyzická osoba po podání žádosti o poskytnutí podpory, ale před vyplacením podpory a mají-li případní dědicové zájem o poskytnutí podpory, Fond může na základě žádosti dědiců povolit změnu v osobě žadatele, a to za předpokladu, že Fondu budou bez zbytečného odkladu předloženy dokumenty, ze kterých je nepochybné, že jsou novými vlastníky podporované nemovitosti. Těmito dokumenty jsou:

- kopie pravomocného usnesení o ukončení dědického řízení, ze kterého musí být patrné, že nemovitost, jež je předmětem podpory z Programu, byla předmětem dědického řízení;
- nové souhlasné prohlášení ostatních spoluvlastníků nemovitosti (jsou-li).

9.4 Změna identifikačních a kontaktních údajů

V případě změny identifikačních a kontaktních údajů v době od podání žádosti do konce doby udržitelosti je požadováno předložení následujících dokumentů:

- změna zplnomocněného zástupce – odvolání původní plné moci a případně nová plná moc;
- změna příjmení / názvu / statutárního orgánu – kopie občanského průkazu nebo např. oddací list, kopie výpisu z veřejného rejstříku (obchodního či jiného);
- změna adresy trvalého pobytu / změna sídla – kopie občanského průkazu, případně kopie výpisu z veřejného rejstříku (obchodního či jiného);
- změna kontaktních údajů (např. korespondenční adresy, telefonního a e-mailového kontaktu) – čestné prohlášení;
- změna čísla bankovního účtu – kopie dokladu jednoznačně prokazující vlastníctví předmětného bankovního účtu.

9.5 Změny v odborném posudku

9.5.1 Změny v odborném posudku před vydáním Registrace a rozhodnutí

Měnit se mohou výrobky, opatření, hodnoty a parametry podporovaných opatření, které tyto změny vyvolají, a to pouze za předpokladu, že jsou dodržena následující pravidla.

9.5.1.1 Oblast podpory A, B

Změna odborného posudku je možná, splní-li podporovaná opatření i po realizaci této změny podmínky Programu určené pro danou oblast podpory.

Změny jsou možné na jakoukoliv jinou podoblast podpory (vyšší i nižší). V případě změny na vyšší hladinu podpory se původní maximální výše podpory nezvyšuje. V případě změny na nižší hladinu podpory se maximální výše podpory určí dle podmínek Programu pro skutečně dosaženou hladinu podpory.

V případě změny plochy nebo typu zelené střechy se podpora stanoví dle její aktuálně navrhované plochy. Podporu nelze navýšit oproti původně stanovené.

9.5.1.2 Podoblast podpory C.1

Změna je možná při splnění všech Programem vyžadovaných parametrů.

Možná je i změna podoblasti podpory, avšak výše podpory se nezvyšuje. V případě volby zdroje s nižší podporou se maximální výše podpory určí dle tohoto zdroje.

9.5.1.3 Podoblast podpory C.2

Změna je možná při splnění všech Programem vyžadovaných parametrů.

Možná je i změna podoblasti podpory, avšak podpora se nezvyšuje. V případě volby zdroje s nižší podporou se maximální výše podpory určí dle tohoto zdroje.

9.5.1.4 Podoblast podpory C.3

Změna z podoblasti podpory C.3.1 na podoblast podpory C.3.2 a opačně je možná, podpora se nezvyšuje.

Změny mezi podoblastmi podpory C.3.3, C.3.4, C.3.5, C.3.6, C.3.7 a C.3.8 jsou možné, podpora se nezvyšuje.

V případě volby opatření s nižší podporou, než byla u původního opatření, bude maximální výše podpory určena dle tohoto opatření.

9.5.1.5 Podoblast podpory C.4

Změny včetně změn podoblasti podpory jsou možné za předpokladu, že i po změně jsou stále splněny podmínky Programu, podpora se nezvyšuje. V případě volby opatření s nižší podporou, než byla u původního opatření, bude maximální výše podpory určena dle tohoto opatření.

V případě současného podání žádosti v oblasti podpory A se v případě změny postupuje také dle metodiky změn pro oblast podpory A.

9.5.1.6 Podoblast podpory C.7

Změny jsou možné za předpokladu, že i po změně jsou stále splněny podmínky Programu, podpora se nezvyšuje.

9.5.2 Změny v odborném posudku po vydání Registrace a rozhodnutí

Změny v odborném posudku jsou možné za podmínek uvedených níže a při dodržení právních předpisů platných v době realizace změny.

Za změnu v odborném posudku se považují také úpravy, kdy dochází ke změně typu konstrukce, odstranění opatření nebo jeho části nebo záměně výrobků či technologií (vč. zdrojů tepla) apod. Fond tyto změny posuzuje individuálně na základě předložených podkladů.

9.5.2.1 Oblast podpory A a B

Změna je možná, splní-li po této změně žádost podmínky Programu určené pro danou podoblast podpory a vyšší platné v době evidence žádosti

9.5.2.2 Podoblast podpory C.1 a C.2

Změna je možná při splnění všech Programem vyžadovaných parametrů platných v době evidence žádosti, a to pouze v rámci již dříve zvolené podoblasti podpory a vyšší (nesmí dojít ke změně typu zdroje, u kotlů na biomasu se připouští změna z ručního způsobu přikládání na automatický).

9.5.2.3 Podoblast podpory C.3

Změna je možná, splní-li po této změně žádost podmínky Programu určené pro danou podoblast podpory a vyšší platné v době evidence žádosti.

Změna termického systému na fotovoltaický a naopak není možná.

Rozšíření systému o další panel/kolektor, popř. navýšení akumulace je možné, pokud tím nebude snížen celkový využitelný zisk tepla či elektrické energie z podporovaného systému a množství elektrické energie dodané tímto systémem pro vlastní spotřebu v budově.

9.5.2.4 Podoblast podpory C.4

Změna je možná, pokud jsou splněny požadavky Programu platné v době evidence žádosti o podporu, a to pouze v rámci již dříve zvolené podoblasti podpory nebo změny decentrálního větracího systému (podoblast podpory C.4.2) na centrální větrací systém (podoblast podpory C.4.1).

9.5.2.5 Podoblast podpory C.7

Změna je možná, pokud jsou splněny požadavky Programu platné v době evidence žádosti o podporu.

10 Kontrolní činnost

V rámci kontrolní činnosti vykonávané Fondem jsou prováděny dvě základní formy kontrol, a to kontroly dokladové a kontroly na místě realizace podporovaných opatření. Kontrolní činnost Fondu je prováděna za účelem kontroly dodržování podmínek Programu, zjištění odchylek od žádoucího stavu, nápravy nedostatků, odstranění jejich příčin a prevence před jejich vznikem včetně definování rizik.

10.1 Kontroly dokladové

Jedná se o administrativní kontrolu dokladů předložených žadatelem pro účely posouzení žádosti z hlediska splnění formálních náležitostí a specifické přijatelnosti a pro účely vydání Registrace a rozhodnutí. Tato kontrola probíhá na pracovištích Fondu.

10.2 Kontroly na místě realizace podporovaného opatření

Jedná se o fyzickou kontrolu probíhající u žadatele, respektive příjemce podpory, na místě realizace podporovaného opatření. Fyzická kontrola spočívá v porovnání skutečného stavu se stavem zamýšleným a deklarovaným a zjištění dodržování stanovených předpisů a pravidel. Kontrola na místě může obsahovat rovněž kontrolu souvisejících dokladů.

Monitorovací návštěvy jsou:

- a. opatřením Fondu k ověření skutečností na místě realizace opatření, díky nimž lze předejít nesrovnalostem v projektu a opatřit podklady pro posouzení, zda zahájit veřejnosprávní kontrolu; tyto návštěvy zároveň umožňují průběžné ověřování stavu realizace projektu;
- b. prováděny určenými pracovníky Fondu a jsou vykonávány v souladu s vnitřními předpisy Fondu. Monitorovací návštěva je prováděna ve smyslu § 3 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Veřejnosprávní kontroly jsou:

- a. kontroly probíhající u žadatele o podporu nebo příjemce podpory na místě realizace podporovaného opatření,
- b. prováděny pověřenými pracovníky Fondu, porovnávají skutečný stav se stavem zamýšleným a deklarovaným v žádosti a ověřují plnění podmínek Programu, příp. závazků vyplývajících z Registrace a rozhodnutí,
- c. prováděny dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů. Procesní stránka výkonu těchto kontrol vychází ze zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů.

10.3 Obecná ustanovení o kontrolách

- a. Fond si vyhrazuje právo fyzické kontroly v místě realizace podporovaného opatření, a to po celou dobu administrace žádosti a následně i po celou dobu udržitelnosti (tj. 10 let od vydání Registrace a rozhodnutí).
- b. Fond je oprávněn vyžádat si v průběhu administrace žádosti a následně i po celou dobu udržitelnosti i další podklady výslovně neuvedené v Závazných pokynech, a to zejména podklady týkající se technické, ekonomické a právní problematiky předmětu podpory.

- c. Žadatel / příjemce podpory je povinen uchovávat všechny doklady a dokumenty jakkoliv související s žádostí o podporu a s realizací podporovaných opatření po celou dobu administrace a po celou dobu udržitelnosti.
- d. Žadatel / příjemce podpory je na základě písemné výzvy povinen poskytnout požadovanou součinnost při veřejnosprávní kontrole a zpřístupnit v rámci prováděné kontroly nemovitost, jež je předmětem dotace.
- e. Při realizaci kontrol je postupováno v souladu s platnými obecně závaznými právními předpisy, kontrolováno je zejména dodržení podmínek Programu.

11 Základní definice užívaných pojmů a zkratk

Akceptace žádosti

nastává po Fondem provedené kontrole úplnosti a formální správnosti a specifické kontrole za předpokladu, že při těchto kontrolách nejsou Fondem zjištěny žádné nedostatky nebo jsou tyto odstraněny.

Alokace

je objem finančních prostředků určených k rozdělení v dané Výzvě.

Automatické řízení systému v závislosti na aktuální výrobě a spotřebě elektrické energie

je technologie pro řízení spínání několika spotřebičů v RD (např. elektrický boiler, tepelné čerpadlo, klimatizační zařízení, pračka, myčka...) v závislosti na aktuální výrobě elektrické energie z fotovoltaického systému a případně dalších okolnostech (aktuální tarif, stav nabití akumulátorů, ...). Jejím účelem je dosáhnout maximálního využití elektrické energie vyrobené fotovoltaickým systémem v domácnosti.

Byt

je místnost nebo soubor místností, které jsou částí domu, tvoří obytný prostor a jsou určeny a užívány k bydlení. Bytem je tedy pouze takový prostor, který byl stavebním úřadem „určen“ k bydlení, tj. takový, který byl zkolaudován.

Celková energeticky vztažná plocha (energeticky vztažná plocha)

je ve smyslu zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů, vnější půdorysná plocha všech prostorů s upravovaným vnitřním prostředím v celé budově, vymezená vnějšími povrchy konstrukcí obálky budovy.

Doba udržitelnosti

je doba, po kterou musí příjemce podpory zachovat účel užívání předmětu podpory, řádně jej užívat a dodržovat podmínky Programu. Její délka je stanovena na 10 let ode dne vydání Registrace a rozhodnutí.

Environmentální prohlášení typu III

je soubor měřitelných informací o vlivu produktu (výrobku nebo služby) na životní prostředí v průběhu celého životního cyklu (např. spotřeba energií a vody, produkce odpadů, vliv na změnu klimatu, eutrofizaci, rozrušování ozonové vrstvy apod.). Tyto informace se zjišťují metodou analýzy životního cyklu (LCA) podle norem ČSN ISO 14040-49. Proces zpracování, ověření a certifikace probíhá dle ČSN ISO 14025, popř. ČSN EN 15804. Výsledná zpráva s těmito údaji musí být veřejně přístupná a údaje v ní obsažené musí být ověřitelné. Environmentální prohlášení, která nejsou ověřena nezávislou akreditovanou osobou, nelze využít pro doložení splnění podmínek v Programu.

Euro účinnost střídače

průměrná účinnost střídače pod různým zatížením ve středoevropských klimatických podmínkách stanovená dle ČSN EN 61 683.

Evidence žádosti

nastává v okamžiku úspěšného uložení elektronického formuláře žádosti do informačního systému Programu uskutečněného přímo žadatelem, jeho zplnomocněným zástupcem nebo pověřeným pracovníkem Fondu.

Extenzivní zelená střecha

je obvykle nepochozí zelená střecha s maximální mírou autoregulace, schopná udržet se v odpovídající kvalitě bez pravidelné závlivky a jen s minimální péčí člověka. Vegetaci tvoří rostliny s vysokou regenerační schopností, které jsou schopné se přizpůsobit extrémním podmínkám stanoviště (zejména sukulenty a trávy).

Fond

je Státní fond životního prostředí ČR.

Hlavní zdroj tepla na vytápění

je zdroj, který zajišťuje největší podíl dodávky tepla pro vytápění budovy za celý rok vzhledem ke všem případným ostatním zdrojům. Pro novostavby je hlavní zdroj určen v platném Průkazu energetické náročnosti předloženém ve stavebním řízení. U stávajících staveb se posuzuje využívání zdrojů v posledních 2 topných obdobích.

Instalovaný výkon fotovoltaického systému

V případě instalace modulů se stejným typovým označením se instalovaný (špičkový) výkon fotovoltaického systému určí jako součet jmenovitých (nominálních) výkonů všech instalovaných fotovoltaických modulů při standardních testovacích podmínkách STC. Výkon fotovoltaického systému se uvádí v kWp (kilowatty špičkového výkonu).

Inteligentní motorické řízení

je automatické ovládání stínící techniky na základě vyhodnocení dat z intenzity slunečního záření, časového denního režimu uživatele a celoročního pohybu slunce.

Intenzivní zelená střecha

je typ zelené střechy, jejíž charakter odpovídá klasické zahradě s vysokými požadavky na pravidelnou údržbu, kdy se běžně předpokládá plné zavlažování a hnojení, sečení či stříhání. Vegetaci tvoří trávníky, trvalky, keře i stromy. Tento typ střechy má vyšší nároky na skladbu vegetačního souvrství a na zásobování vodou a živinami. Tento typ zelené střechy je podporován pouze v případě, že je zajištěno zavlažování mimo vodovodní řád (např. akumulované srážkové vody).

Kotel na pevná paliva

je zařízení vybavené jedním nebo více zdroji tepla na pevná paliva, které dodává teplo do vodního ústředního topení, aby bylo možné dosáhnout vnitřní teploty jednoho či více uzavřených prostorů a udržet ji na požadované úrovni, přičemž tepelné ztráty do okolí tohoto zařízení činí nejvýše 6 % jmenovitého tepelného výkonu.

Lokální topidlo (spotřebič) na pevná paliva

je zařízení pro vytápění prostorů, které vydává teplo přímým přenosem tepla nebo přímým přenosem tepla v kombinaci s ohřevem tekutiny, aby v uzavřeném prostoru, v němž je zařízení umístěno, bylo dosaženo určité úrovně tepelné pohody osob, případně ve spojení s výdejem tepla v jiných prostorech, a které je vybaveno jedním nebo více zdroji tepla, které přeměňují pevná paliva přímo na teplo.

Metodický pokyn k upřesnění pravidel pro měření průvzdušnosti obálky budovy

je Fondem vydaný dokument, který je v souladu s ČSN EN 13 829 Tepelné chování budov – Stanovení průvzdušnosti budov – Tlaková metoda, který dále upřesňuje podmínky a přípravy měření. Metodický pokyn je uveřejněn na webových stránkách Programu.

Metodický pokyn k upřesnění výpočetních postupů a okrajových podmínek

je Fondem vydaný dokument v souladu s relevantními zákony a jejich prováděcími vyhláškami v platném znění, který dále upřesňuje výpočetní postupy a vybrané okrajové podmínky pro provádění energetických výpočtů. Metodický pokyn je uveřejněn na webových stránkách Programu.

Obálka budovy

je ve smyslu zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů, soubor všech teplosměnných konstrukcí na systémové hranici celé budovy nebo zóny, které jsou vystaveny přilehlému prostředí, jež tvoří venkovní vzduch, přilehlá zemina, vnitřní vzduch v přilehlém nevytápěném prostoru, sousední nevytápěné budově nebo sousední zóně budovy vytápěné na nižší vnitřní návrhovou teplotu. Plocha obálky budovy se stanoví z vnějších rozměrů a uvažuje se v energetických výpočtech.

Objem zásobníku

je součet objemů všech kapalin uvnitř zásobníku tepla, tj. včetně případných objemů vnořených výměníků tepla či zásobníků teplé vody.

Obnovitelné zdroje energie (také jen „OZE“)

jsou nefosilní přírodní zdroje energie, jimiž jsou energie větru, energie slunečního záření, geotermální energie, energie vody, energie půdy, energie vzduchu, energie biomasy, energie skládkového plynu, energie kalového plynu z čistíren odpadních vod a energie bioplynu.

Odborný posudek

je soubor dokumentů prokazující splnění energetických a environmentálních požadavků Programu. Obsahuje zejména projektovou dokumentaci a energetické hodnocení budovy. Požadovaný rozsah odborného posudku je stanoven v Závazných pokynech v kapitole 5.

Odborný technický dozor

je technický dozor stavebníka, případně autorský dozor projektanta vykonávaný dle § 152 odst. 4 stavebního zákona a v případech dle § 160 odst. 4 stavebního zákona také stavbyvedoucí. U staveb zahájených po 1. 1. 2018 jej mohou vykonávat pouze autorizované osoby dle zákona č. 360/1992 Sb. o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů.

Osoba vykonávající odborný technický dozor, nesmí být ve střetu zájmů, za který se považuje zejména pracovněprávní, smluvní nebo jiný vztah s dodavatelem.

Památkově chráněná budova

je budova, která je ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, kulturní památkou anebo není kulturní památkou, ale nachází se v památkové rezervaci, památkové zóně nebo v ochranném pásmu kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny. Status památkově chráněné budovy se přiznává, pokud by s ohledem na zájmy státní památkové péče splnění některých požadavků Programu na energetickou náročnost této budovy výrazně změnilo její charakter nebo vzhled. Tuto skutečnost je žadatel povinen doložit závazným stanoviskem orgánu státní památkové péče.

Podporované opatření

je opatření nebo soubor opatření, na něž je poskytována podpora z Programu.

Polointenzivní zelená střecha

je přechodný typ mezi extenzivními a intenzivními střechami. Vegetaci tvoří rostliny vhodné pro extenzivní typ střechy doplněné o trvalky a dřeviny. Tento typ střechy má vyšší nároky na skladbu vegetačního souvrství a na zásobování vodou a živinami.

Program

je Program Nová zelená úsporám.

Průvzdušnost obálky budovy n_{50} [h^{-1}]

je celková intenzita výměny vzduchu při tlakovém rozdílu 50 Pa, stanovená experimentálně podle ČSN EN ISO 9972 Tepelné chování budov - Stanovení průvzdušnosti budov - Tlaková metoda, metoda 3 a v souladu s metodickým pokynem k upřesnění pravidel pro měření průvzdušnosti obálky budovy. Pro dříve provedená měření dle ČSN EN 13829 Tepelné chování budov – Stanovení průvzdušnosti budov – Tlaková metoda, metoda A a v souladu s metodickým pokynem k upřesnění pravidel pro měření průvzdušnosti obálky budovy.

Registrace akce

je akt dle § 5 vyhlášky č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, ve znění pozdějších předpisů. Následuje po závěrečném vyhodnocení žádosti, při kterém nejsou zjištěny nedostatky, nebo pokud jsou tyto nedostatky odstraněny.

Registrace akce a Rozhodnutí o poskytnutí dotace (také jen „Registrace a rozhodnutí“)

je jeden společný dokument, který vydává správce Programu.

Rodinný dům

je stavba pro bydlení, ve které dle § 2 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů, více než polovina podlahové plochy odpovídá požadavkům na trvalé rodinné bydlení a je k tomuto účelu určena a užívána, v níž jsou nejvýše tři samostatné byty a má nejvýše dvě nadzemní a jedno podzemní podlaží a podkroví.

Za rodinný dům jsou pro účely Programu považovány též stávající stavby pro bydlení, v nichž jsou nejvýše tři samostatné byty a obytná část zemědělské usedlosti (statku), která splňuje definici pro byt. Za rodinný dům se pro potřeby Programu nepovažují rodinné domy či jiné budovy, které jsou z poloviny nebo větší části podlahové plochy užívány v rozporu s účelem „trvalého rodinného bydlení“ (hotely, penziony, kanceláře, budovy pro rodinnou rekreaci apod.).

Pro účely Programu je za podlahovou plochu považována celková vnitřní podlahová plocha všech podlaží budovy vymezená vnitřním lícem konstrukcí tvořících obálku budovy. Pro účely Programu nejsou za rodinný dům považovány také stavby, které nejsou spojeny se zemí pevným základem, stavby dočasné a výrobky plnící funkci stavby.

Rozhodnutí o poskytnutí dotace

je rozhodnutí správce Programu o poskytnutí dotace v souladu s § 14 zákona č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech. Rozhodnutí se provádí současně s registrací akce po závěrečném vyhodnocení žádosti, při kterém nejsou zjištěny nedostatky, nebo pokud jsou tyto nedostatky odstraněny.

Seznam výrobků a technologií (také jen „SVT“)

je seznam materiálů, výrobků a technologií splňujících legislativní požadavky a technické parametry, které zajišťují jejich ekologickou šetrnost a ekologický přínos. Tyto materiály, výrobky a technologie splňují legislativní požadavky pro uvedení výrobku na trh České republiky a další Programem předepsané parametry (zejména technické). Výrobky do SVT registruje jejich výrobce/dodavatel zdarma. Seznam výrobků a technologií je veden Fondem a je zveřejněn na webových stránkách Programu.

Solární systém pro přípravu teplé vody

je solární termický systém s kolektorovým okruhem napojeným do zásobníku teplé vody.

Solární systém pro přípravu teplé vody a přitápění

je solární termický systém s kolektorovým okruhem napojeným na zásobník tepla (otopné vody), kde je příprava teplé vody řešena přes teplosměnnou plochu uvnitř zásobníku tepla, přes externí výměník tepla, případně v samostatném zásobníku teplé vody.

Správce Programu

je Ministerstvo životního prostředí.

Stavba pro bydlení

je ve smyslu vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů, bytový a rodinný dům, který je svým stavebním uspořádáním určen pro trvalé bydlení.

Systém řízeného větrání se zpětným získáváním tepla

je rovnotlaké větrací zařízení (tj. s nuceným přívodem a odvodem vzduchu) se vzduchotechnickým rozvodem napojeným na centrální větrací jednotku se zpětným získáváním tepla a elektronickou regulací otáček ventilátorů (centrální systém) či soustava lokálních větracích jednotek se zpětným získáváním tepla a elektronickou regulací otáček ventilátorů bez vzduchotechnického rozvodu. Centrální větrací jednotka zpravidla zajišťuje výměnu vzduchu prostřednictvím vzduchotechnických rozvodů pro více místností, zatímco decentrální jednotky zajišťují výměnu vzduchu pro jednu místnost.

Systém využívající teplo z odpadních vod

je zařízení zajišťující využití tepla z odpadní vody pro přehřev přiváděné studené vody, popř. pro ohřev teplé vody. Předávání tepla je zpravidla zajištěno pomocí výměníku popř. tepelného čerpadla.

Decentrální systém je určen pro připojení zpravidla k jednomu zařizovacímu předmětu (např. sprše), tomu odpovídají i jeho technické parametry (maximální průtok a další). Zpravidla pracuje průtokově a teplo z odpadní vody je přímo využíváno pro přehřev studené vody přiváděné obvykle ke stejnému zařizovacímu předmětu.

Centrální systém je určen pro využívání tepla odpadní vody zpravidla ze všech zařizovacích předmětů současně. Pro zajištění vyšší efektivity může využívat akumulaci a umožňuje tak využít teplo z odpadní vody i u jiného zařizovacího předmětu.

Technologie pro účinnou optimalizaci fotovoltaického systému v závislosti na zátěži

je technologie pro přizpůsobení kolektorového pole fotovoltaického systému a jeho zátěže za účelem dosažení maximálního výkonu systému při proměnlivých podmínkách oslunění.

Tepelné čerpadlo

je takový zdroj energie, který odnímá nízkopotenciální teplo z nižší teplotní hladiny vnějšího prostředí a předává ho k dalšímu využití teplotně odolné látce na vyšší teplotní hladině v lokálních systémech napojených na otopnou soustavu budovy zajišťujících dodávku tepla pro vytápění a případně i přípravu teplé vody.

Tepelněizolační materiál (či materiál se zlepšenými tepelněizolačními vlastnostmi)

je materiál, jehož deklarovaná hodnota součinitele tepelné vodivosti λ_D je nižší nebo rovna $0,100 \text{ W}\cdot\text{m}^{-1}\cdot\text{K}^{-1}$.

Účinná soustava zásobování tepelnou energií (ÚSZTE)

je soustava zásobování tepelnou energií, do které bylo v předcházejícím kalendářním roce dodáno alespoň 50 % tepla z obnovitelných zdrojů, 50 % tepla z druhotných zdrojů, 75 % tepla z kombinované výroby tepla a elektřiny nebo 50 % tepla z kombinace uvedených možností. Viz zákon č. 165/2012 Sb. o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, § 2 písm. v). Seznam těchto soustav je zveřejňován Energetickým regulačním úřadem.

Unikátní číslo žádosti

je jedinečný identifikátor konkrétní žádosti o podporu, který je automaticky přidělován v okamžiku její úspěšné evidence do informačního systému Programu.

Vegetační souvrství

je soubor funkčních vrstev, které svými vlastnostmi a společným působením vytváří vhodné a trvalé prostředí pro život a růst rostlin.

Veřejná podpora

je každá podpora poskytnutá v jakékoliv formě státem nebo ze státních prostředků, která narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví výroby, pokud ovlivňuje obchod mezi členskými státy. Za státní prostředky se na základě judikatury EU považují i ostatní veřejné zdroje.

Vymezená bytová jednotka

je bytová jednotka, která je evidována v katastru nemovitostí dle § 3 odst. 1 písm. d), e) zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

Výplně stavebních otvorů

je souhrnné technické označení pro okna, střešní okna, dveře, světlíky a světlovody.

Výzva

je 3. výzva k podávání žádostí o podporu pro rodinné domy.

Zásobník žádostí

je seznam žádostí, které byly zaevidovány nad rámec aktuálně disponibilních finančních prostředků pro danou Výzvu. Dojde-li k uvolnění či navýšení finančních prostředků, budou žádosti ze zásobníku automaticky dle pořadí, ve kterém byly do informačního systému zaevidovány, zařazeny mezi aktivní žádosti k další administraci.

Závazné pokyny pro žadatele a příjemce podpory v podprogramu Nová zelená úsporám – Rodinné domy (také jen „Závazné pokyny“)

upřesňují ustanovení Směrnice a podmínky pro poskytnutí podpory pro rodinné domy a jednotlivé oblasti podpory v rámci vyhlášené Výzvy. Pro získání podpory je nutné postupovat dle Závazných pokynů platných pro danou Výzvu.

Závěrečné vyhodnocení akce

je akt dle § 6 vyhlášky č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, ve znění pozdějších předpisů, který následuje po vydání Registrace a rozhodnutí a výplatě podpory. Za závěrečné vyhodnocení akce zodpovídá správce Programu. Podpora je definitivně přiznána až po vydání tohoto dokumentu.

Závěrečné vyhodnocení žádosti

je vyhodnocení žadatelem doložené realizace podporovaných opatření, které je provedeno pověřeným pracovníkem Fondu.

Zdroj na pevná paliva

je hlavní zdroj tepla na vytápění budovy, který je určen ke spalování pevných paliv.

Zelená střecha

je střecha, kterou pokrývá vegetační souvrství s vegetací.

Zpětvzetí žádosti

je akt umožňující žadateli kdykoliv od podání žádosti až do vydání Registrace a rozhodnutí vzít žádost zpět.

Žádost

je žádost o poskytnutí podpory z programu Nová zelená úsporám.

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Státní fond životního prostředí ČR

Olbrachtova 2006/9, 140 00 Praha 4

www.sfzp.cz

září 2018

VYHODNOCENÍ MOŽNOSTÍ UMÍSTĚNÍ VĚTRNÝCH A FOTOVOLTAICKÝCH ELEKTRÁREN
Z HLEDISKA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY

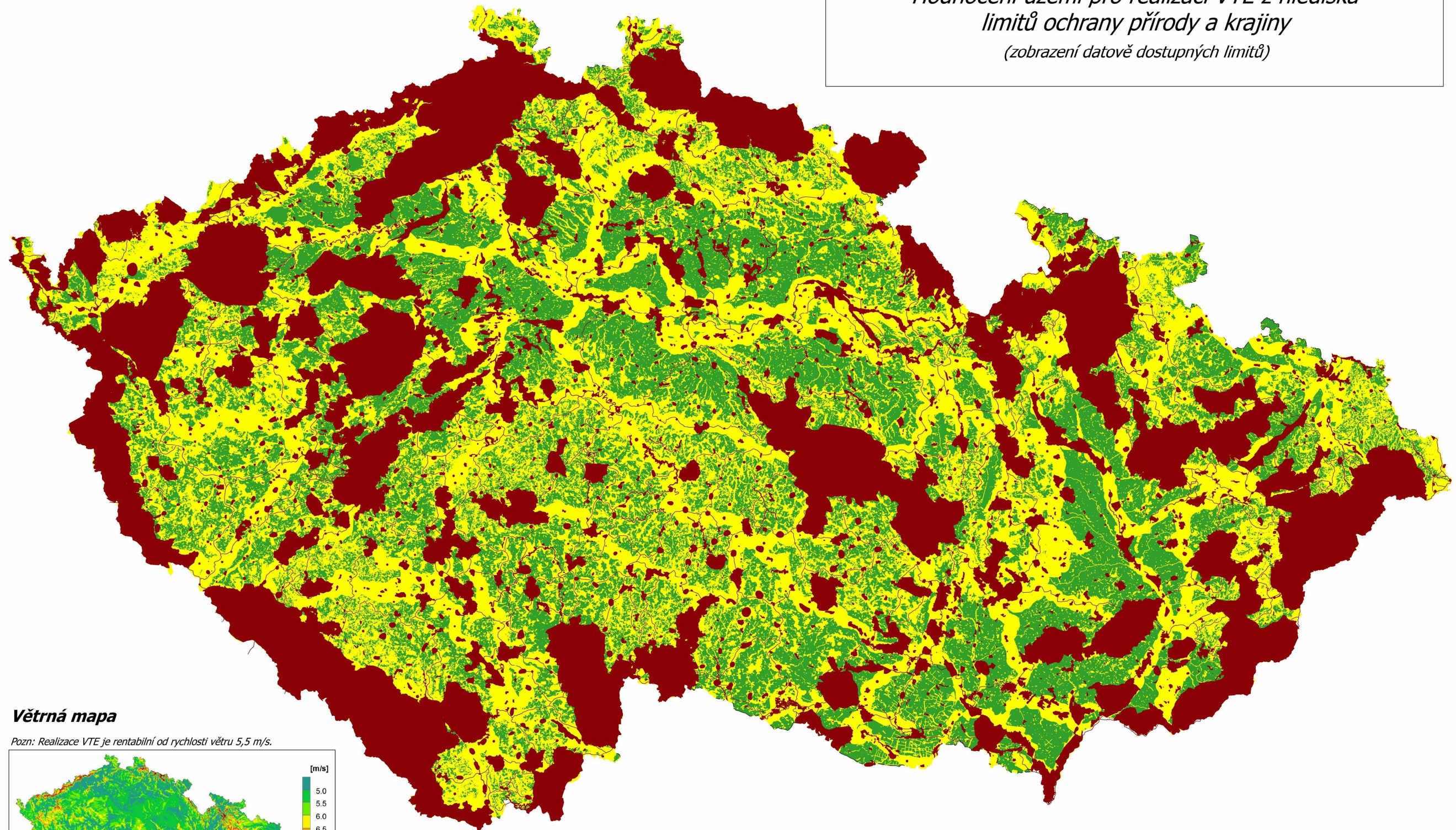
AKTUALIZACE

PŘÍLOHA - SCHEMATICKÉ MAPY

K PREVENTIVNÍMU HODNOCENÍ ÚZEMÍ KRAJE NEBO OBCÍ

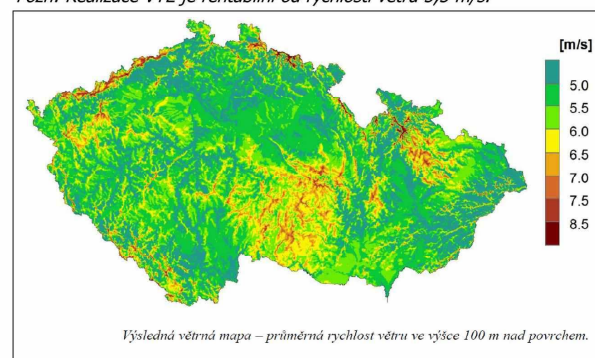

*Hodnocení území pro realizaci VTE z hlediska
limitů ochrany přírody a krajiny
(zobrazení datově dostupných limitů)*

Větrná mapa

Pozn: Realizace VTE je rentabilní od rychlosti větru 5,5 m/s.

Výsledná větrná mapa – průměrná rychlost větru ve výšce 100 m nad povrchem.

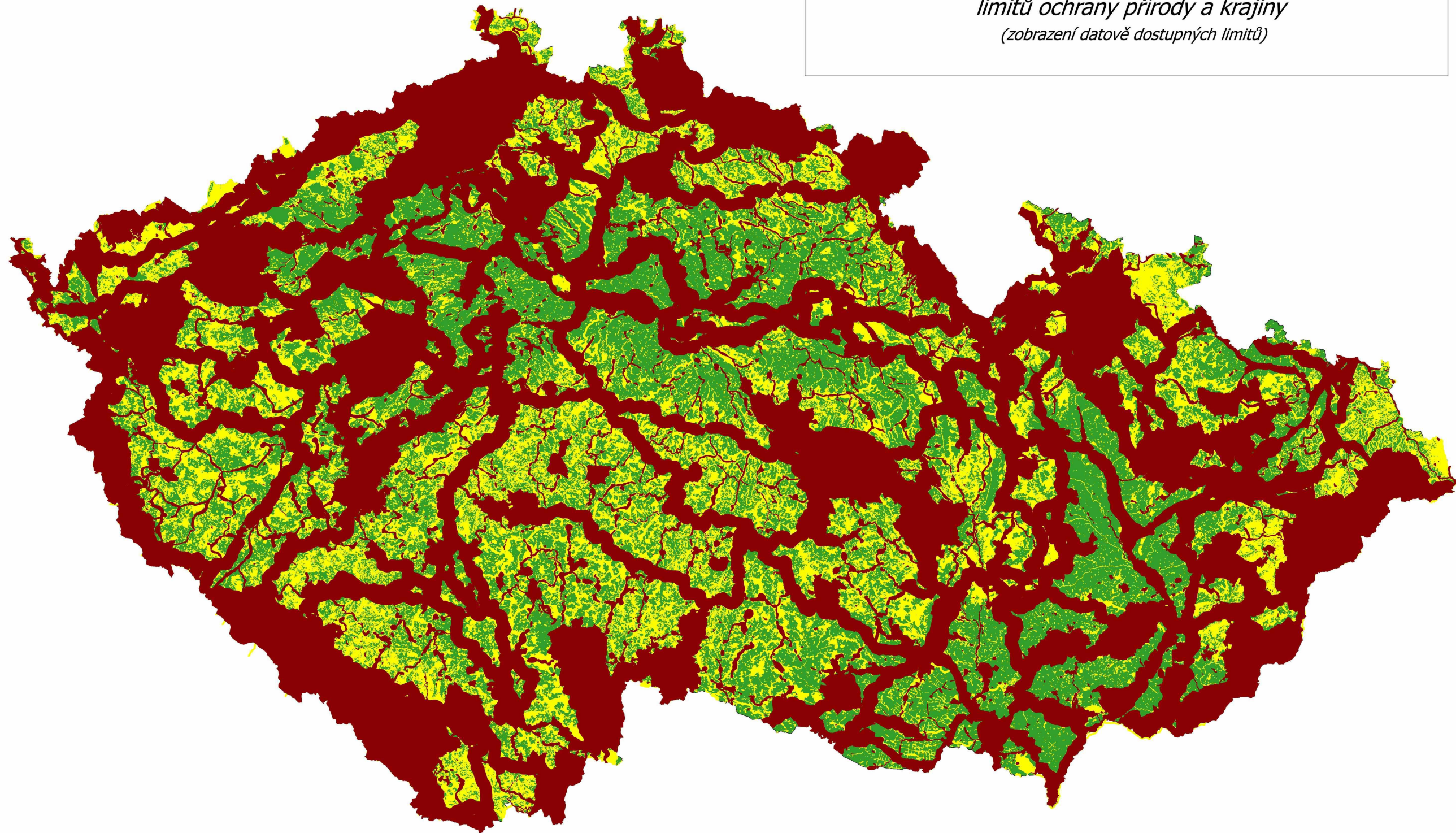
Zdroj: Jiří Hošek, David Hanslian

Legenda:

- Území nevhodná pro výstavbu VTE (ZCHÚ, PŘP, Natura 2000, NRBC a RBC ÚSES, DMK)
- Území spíše nevhodná pro výstavbu VTE (NRBK a RBK ÚSES, mokřady mezinár. významu, lesy, vodní plochy)
- Území vhodná pro výstavbu VTE

*Hodnocení území pro realizaci FVE z hlediska
limitů ochrany přírody a krajiny
(zobrazení datově dostupných limitů)*

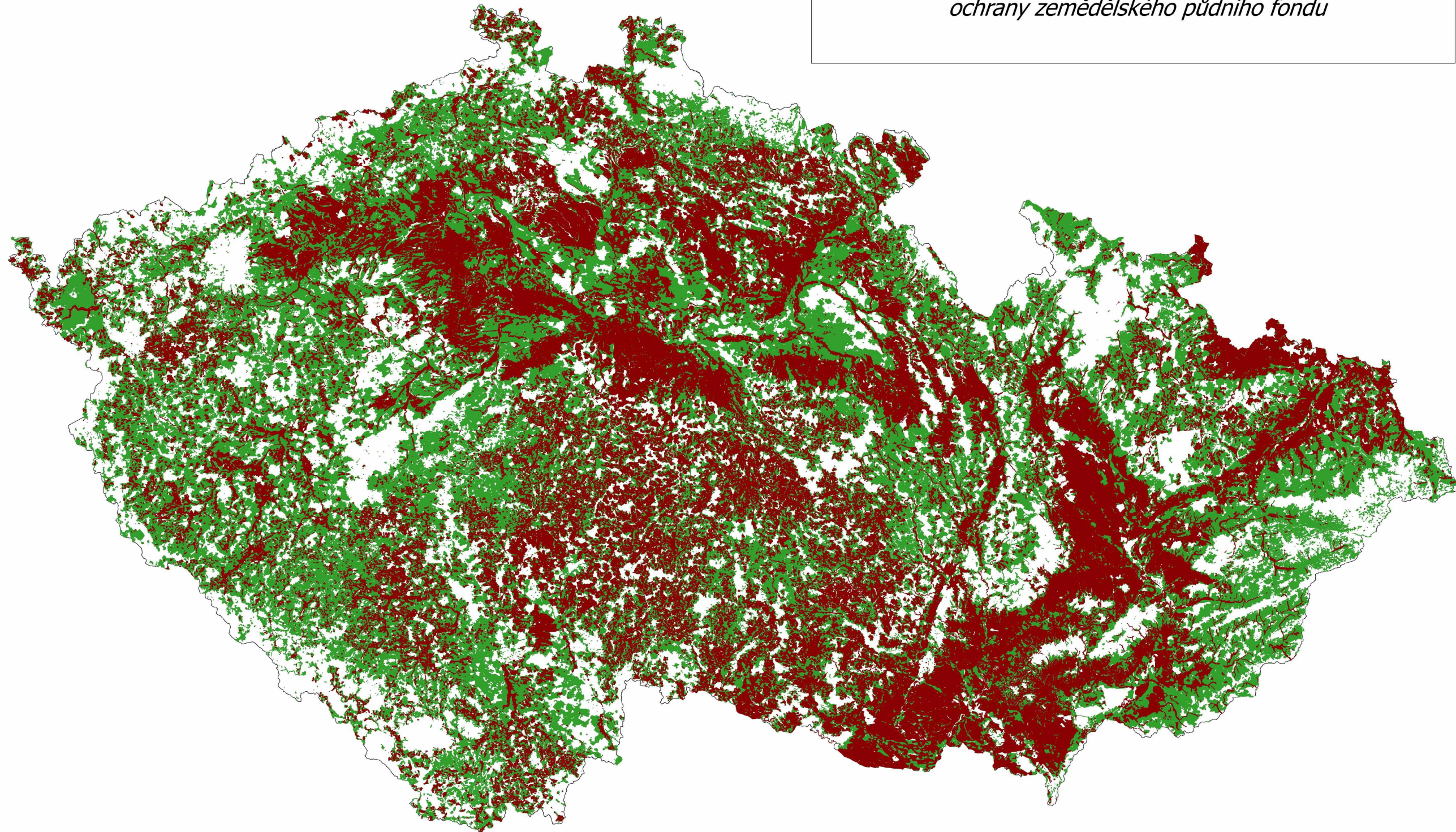

Legenda:

- *Území nevhodná pro výstavbu FVE (ZCHÚ, PŘP, Natura 2000, NRBC a NRBK ÚSES, RBC a RBK ÚSES)*
- *Území spíše nevhodná pro výstavbu FVE (mokřady mezinár. významu, lesy, vodní plochy, DMK)*
- *Území vhodná pro výstavbu FVE*

*Hodnocení území pro realizaci FVE z hlediska
ochrany zemědělského půdního fondu*

Legenda:

- *Území nevhodná pro výstavbu FVE (ZPF I. a II. tř. ochrany)*
- *Území vhodná pro výstavbu FVE (ZPF III. až V. tř. ochrany)*
- *Území, která nejsou ZPF*